

Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar, op woensdag 30 oktober 2019, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw"; aanvang 14.15 uur

Aanwezig zijn:

- drs. L.A. de Lange, voorzitter;
 - mr. drs. R.J.A. Beerepoot, mevrouw mr. M.M. Bellekom-Vogels, R. Bloemendaal, ir. B. Boon, ir. I.J.J. Borm, mevrouw D.C. van Deursen-van Gool, L.N.M. van Doeveren MSc, drs. R. Everard, mevrouw drs. M.W. Gout-van Sinderen, mevrouw B.D.A. Hagen, drs. H.J.M. Hendrickx, ir. L.W. Koetsier, B.G.J. Menken, H.W. Mulder, mevrouw G.C. Mulder-Jense, J.G.C. van Noort, ing. P. Ronke, ing. A.J.L. van Sloten, mevrouw drs. W.M. Weekhout, F.G. Weyn RA, leden van de raad;
 - mevrouw C. Klaver-Bouman, mevrouw drs. A.J.M. de Ridder, drs. H.G. Schokker, C.J.M.W. Wassenaar, mevrouw mr. I. Zweerts de Jong, wethouders;
 - drs. A.H. Schouten, interim-raadsgriffier
- Verhinderd: B.G. Paulides, lid van de raad;
-

1. Opening vergadering en mededelingen

De **voorzitter**: Dames en heren hartelijk welkom, hierbij open ik de raad van Wassenaar, waar we vanmiddag bij elkaar zijn om de begroting voor volgend jaar en de meerjarenbegrotingen te gaan bespreken. Daar hebben we ruim de tijd voor genomen om dat op een goede en ordelijke manier met elkaar te doen. Informeel heb ik ook wel begrepen dat u her en der aangaf dat het tijdschema, zoals nu is aangegeven wel een heel maximaal tijdschema is, dus dat het ook mooi zou zijn om te kijken of dat iets compacter zou kunnen. Daar wil ik u graag bij gaan helpen, maar dat moeten we met elkaar gaan doen. Er is in ieder geval geregeld dat er eten is. Ik denk dat wij na de eerste termijn en de beantwoording van het college even de balans moeten opmaken of we de schorsing met eten gebruiken of dat we het eten als afsluiting doen van de begroting. Maar we zullen dat dus vandaag moeten bekijken hoe we dat gaan doen. Voor het donker thuis dat is met de klok... Het wordt toch redelijk snel donker tegenwoordig. Hierbij is de vergadering geopend met de mededeling dat wij één afmelding hebben van het raadslid Paulides. Hij kan er helaas vandaag niet bij zijn. Verder heb ik nog geen andere afmelding gekregen, al zie ik nog wel een plek, maar ik neem aan dat... Onderweg, helemaal goed, mooi. Verder zijn er geen mededelingen. Ik kijk nog even de kring rond of er bij u nog mededelingen zijn. Dat is niet het geval.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dan gaan we naar het vaststellen van de agenda. De agenda zoals die voor u ligt, kunt u daar allen mee leven? Ja dat is het geval, dan stellen we die vast.

3. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan komen we bij het spreekrecht. Er heeft zich één inspreker aangemeld, namelijk mijnheer Van Leeuwen van het dagelijks bestuur van de vereniging Vrienden van Wassenaar. Mijnheer Van Leeuwen, ik zou u graag willen uitnodigen om gebruik te maken van het insprekrecht, welkom. Even ter begeleiding er is een pasje, maar mijnheer Schokker gaat u even helpen. Mijnheer Van Leeuwen, aan u het woord.

De heer **Van Leeuwen**: Geachte leden van het college, geachte raadsleden en overige aanwezigen, geachte mijnheer de voorzitter. Mijn naam is Bart van Leeuwen, penningmeester van de vereniging Vrienden van Wassenaar. Ik dank u bijzonder voor de gelegenheid om in te spreken en breng graag een drietal punten naar voren bij de behandeling van de Begroting 2020 van onze gemeente. Echter, ik begin met op te merken dat ik vorig jaar, warempel ook op 30 oktober, ook mocht inspreken over de Begroting 2019 en toen een aantal zaken onder uw aandacht heb gebracht. Voor een deel zijn mijn kanttekeningen, vandaag, van dezelfde aard als vorig jaar. Ik verwees toen onder andere naar de omvangrijkheid en de complexiteit van het begrotingsdocument. Nou wel aan, dit jaar is op dit gebied een gedeeltelijke stap in de goede richting gezet. De omvang van het document is teruggebracht van 246 naar 200 bladzijden. Maar de complexiteit en gebrek aan inzichtelijkheid voor de gemiddelde Wassenaarse burger, is er eigenlijk nog steeds. Weliswaar is in De Wassenaarse Krant van week 41 een uitgebreide en zeer verbaal georiënteerde toelichting bij de begrotingscijfers gepresenteerd, maar een beknopt en

samenvattend cijferoverzicht ontbreekt. Ik zou bijna zeggen, door de verbale bomen is het bos bijna niet meer te zien. Daarom breng ik met betrekking tot het begrotingsdocument graag het volgende naar voren. Mijn eerste opmerking betreft afschrijvingen en investeringen. Wij gaan namelijk in 2020, lezen we, € 6,8 miljoen investeren en in de jaren 2021-2023 nog eens bijna € 17,5 miljoen. Totaal over die vier jaren meer dan € 24 miljoen en dat allemaal te bekostigen uit eigen middelen. Een hele opgave voor al die jaren. We zien dan ook de materiële vaste activa oplopen van € 37,3 miljoen eind 2019, naar € 54,4 eind 2023. Een verschil van € 17 miljoen. Ja, en dus rijst hier meteen de vraag hoe dan het verloop van de afschrijvingen eruit ziet over die jaren. Des te meer van belang, omdat de afschrijvingen als een van de niet-kasuitgaven in de exploitatierekening een cruciale post vormen voor het totale cashflowplaatje over die jaren. Ja mijnheer de voorzitter, onze vraag is eigenlijk heel helder. Verschaf ons een categorische verlies- en winstrekening, samen met een cashflowplaatje, waaruit blijkt hoe de financiering van de investeringen is berekend. Een tweede opmerking. Dat betreft de resultaatontwikkeling als zodanig. Heel mooi dat de begroting sluitend is en daarvoor onze complimenten. Maar onze vragen betreffen eigenlijk een gebrek aan inzicht. Eerstens de relatie van de begrotingscijfers met de verwachte exploitatie-uitkomsten over 2019 zelf. Wij troffen die uitkomsten niet aan in de begroting en vinden een beoordeling van de begrotingscijfers zonder de actualiteit toch een hachelijke zaak. Daarom, een inzicht in een categorische exploitatieopstelling, die ontbreekt en zoals ik al zei dat vinden wij heel jammer. Want zo'n opstelling, dames en heren, dat geeft een totaalbeeld van onze gemeentelijke exploitatie, zoals bijvoorbeeld een inzicht in de totale personeelskosten, de totale onderhoudskosten, de totaliteit van de uitgekeerde subsidies. Met deze gegevens kunnen wij bijvoorbeeld een benchmarking plegen, door een vergelijking te maken met andere gemeenten in Nederland. Dat lijkt mij heel zinvol. Mijnheer de voorzitter, een volgende en laatste punt betreft twee belangrijke aspecten in deze begroting, namelijk enerzijds de WODV, de Werkorganisatie Duivenvoorde. Die wordt, voor zover ik heb kunnen nagaan, niet expliciet genoemd in het document. Maar dit is uit een kostentechnisch oogpunt, toch wel een zeer belangrijk onderwerp, naar onze mening. Wat zijn nu de plannen, wat voorziet het college in dat opzicht op ons afkomen in 2020 en brengt dit misschien toch nog onvoorziene kosten met zich mee? Dat was de eerste vraag in dat opzicht. Een ander aspect betreft de septembercirculaire van de rijksoverheid, aangaande een herijking van de verdeling van de Gemeentefondsgelden. Is dit een zwaard van Damocles of gaat het meevallen qua effectwerking voor Wassenaar? Waar moeten wij nu in het ergste geval aan denken? Graag mijnheer de voorzitter, een tip van deze vooralsnog duistere sluier. Goed, ik sluit af. De vereniging Vrienden van Wassenaar wenst het college en met name de wethouder van Financiën, alle sterkte toe bij het uitvoeren van het beleid en wij staan graag klaar met steun of ondersteuning wanneer daar behoefte aan is. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Leeuwen dank u wel voor het inspreken en de woorden en vragen die er uitgesproken zijn. Ik kijk nog even rond of er naar aanleiding van nog behoefte is aan vragen. Dat is niet het geval. Er waren verder nog wat vragen aan de wethouder van Financiën. Ik neem aan dat hij, zal ik maar zeggen, ook nog wel aandacht besteedt aan hetgeen u naar voren heeft gebracht bij de bespreking in de eerste termijn. Ik weet dat u ook al een gesprek met hem heeft gehad, dus in die zin heeft het de volle aandacht. Ik dank u wel.

4. Programmabegroting 2020

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de bespreking van agendapunt 4, namelijk de behandeling van de Programmabegroting 2020. Vooraf zijn er afspraken aan u voorgelegd inzake de spreektijd. Ik ga ervan uit dat u verder akkoord bent. Dat betekent namelijk een basissprektijd per fractie van acht minuten plus een minuut erbovenop per extra lid, dat in de fractie zit. En dat we verder de volgorde aanhouden dat we beginnen met de grootste oppositiepartij, dan een coalitiepartij en het zo met elkaar mixen. Bent u het ook eens met dat voorstel in de sprekersvolgorde? Dat is het geval. Dan kan ik u... Die volgorde wordt wel iets anders, omdat één fractie helaas vandaag afwezig is, namelijk de vertegenwoordiger namens Democratische Liberalen Wassenaar, maar daar passen we dus het schema op aan. Ik hoorde al de eerste opmerking van mijnheer Hendrickx. Hij staat te popelen om te beginnen en ik heb goed nieuws voor hem. Ik ga hem het woord geven.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Als grootste oppositiepartij, 1800 stemmen, spreek je natuurlijk als eerste. Goed voorzitter, eerst wat complimenten. De begroting, ik moet zeggen ik denk daar anders over dan mijnheer Van Leeuwen. Zij is inderdaad korter, maar ik vond haar ook wel leesbaarder dan voorgaande jaren. Ik vond haar zelfs behoorlijk goed leesbaar. En dat geldt vooral de paragrafen en bijlagen waarvan de informatiekraacht verbeterd is ten opzichte van voorgaande jaren. En uiteraard dank aan degenen, die zich ingespannen hebben om de begroting voor elkaar te krijgen. Vervolgens zitten wij ons te bedenken wat wij vandaag of morgen in de

krant lezen. Ik denk dat het een beetje zal gaan lijken op 'wij hebben een robuuste, duurzame, inclusieve op de toekomst gerichte begroting, die structureel in evenwicht is en zelfs met een overschot. Ooit, wanneer Hart voor Wassenaar in de coalitie zit, kunt u dat soort teksten gaan verwachten. Ook Hart voor Wassenaar is trots dat een decennialange traditie in ere wordt gehouden, waarin het ieder jaar weer voor elkaar wordt gebracht. Vorig jaar was het even billenknippen, maar het is toch goed gekomen. Tot zover onze complimenten, want we gaan het nu over de inhoud hebben.

Deze begroting baart ons wederom zorgen, beleidsmatig en financieel. We hadden verwacht dat na het aanloopjaar 2018-2019 er een begroting zou komen met kracht, waarin een duidelijk momentum kan worden gezien. Wij zien echter weinig van dat goede. De investeringen voor nieuw beleid zijn in 2020 minimaal, zie dat op bladzijde 184. De aandacht wordt vooral geleid naar Visie 2030, zoals die in 2020 tot stand moet komen. Wij moeten dus nog een jaar wachten, voordat wij weten wat deze coalitie nu echt wil en dan zijn de volgende verkiezingen alweer bijna aanstaande. Wij zijn eerlijk gezegd niet heel erg onder de indruk. En zeker niet na het lezen van de volgende tekst op bladzijde 27 van de begroting. Ik citeer: "Het verhaal Wassenaar wordt van buiten naar binnen verteld. Het is een verhaal met aantrekkingskracht dat aanzet tot samenwerking, omdat partners in de regio de waarde van Wassenaar ervaren en dit ook willen koesteren. Een verhaal dat inwoners laat voelen dat de gemeente als eerste overheid er ook voor hen is, omdat zij zien dat er aandacht is voor de eigenheid van het dorp, met waardering voor de kracht van de samenleving en ruimte voor initiatieven van onderop." Wij hebben daar wel even over nagedacht. De tekst mag zijn wat het is, maar het brengt ons wel tot de volgende vraag. Wie bestuurt ons nu? Wij hebben gezien dat de ambtelijke organisatie het afgelopen jaar is leeggelopen. Dat kennis en kwaliteit zijn/haar heil elders heeft gezocht. Op bladzijde 10 wordt eufemistisch gezegd dat wij ons nu gaan focussen op een zo goed mogelijke uitvoering van de uitvoerende taken. Strategische dossiers en complexe zaken gaan we pragmatisch oppakken. Wat het betekent mag Joost weten en zijn kwalificatie voor deze tekst en andere teksten zal ik maar niet herhalen. Wat wij zien is een niet sterk college dat steeds meer op de regio leunt om haar beslissingen voor Wassenaar te laten nemen. We moeten elders ontdekken wat dat betekent. Gesteld wordt dat het niet zijn van een centrumgemeente financiële consequenties zal hebben in de toekomst. Wij worden niet geacht geld te besteden aan beleid en zullen daar ook geen geld voor krijgen. Het is sluipend gegaan. De ambtenaren begrepen het al snel en trokken weg. Het behoud van de zelfstandigheid van Wassenaar is gepaard gegaan met een behoorlijk verlies van autonomie. Als het ergens om gaat, dan komen anderen het even vertellen. Wij hebben gezien hoe het is gegaan met het dossier Valkenburg. Deze coalitie is niet open over de andere bestuurlijke verhoudingen die zijn ontstaan nadat de zogeheten zelfstandigheid is behouden. Voorzitter, wij zien dat slechts heel beperkt wordt ingegaan op de Wassenaarse verkeersproblematiek, terwijl dit een van de belangrijkste onderwerpen voor de Wassenaarders is. Wij zien voor dit onderwerp in de begroting noch enige beweging, noch enige richting. Het onderstreept onze mening over de inhoud van deze begroting. Hart voor Wassenaar vindt het ernstig dat er wederom wordt bezuinigd op groen en onderhouden van de openbare ruimte. Het niveau is B of C en als je de bijbehorende definities leest, dan begrijp je waarom het dorp verloedert. Afval met het punt van nascheiding ver weg achter de horizon weggestopt en met een forse verhoging van de tarieven in ogenschouw blijft een groot vraagteken. Wij zijn enigszins verrast over het feit dat de loftrompet wordt gestoken over de expats. Tijdelijke bewoners, die allemaal op enig moment wegtrekken en voor wie Wassenaar meer een soort langdurig hotel is. Bovendien is het het meest zelfredzame deel van onze bevolking. Het staat in schril contrast tot de bewoners van de ruim 3000 sociale woningen. De sociale dynamiek is daar enorm, maar wij zien wederom weinig aandacht voor deze grote groep mensen, van wie een groot deel zijn leven lang in Wassenaar woont en er ook wil blijven wonen. Er wordt weinig en niet prominent over gesproken. Voorzitter, voor wat betreft het financiële deel, moet ik mij enigszins inhouden. Ik grijp terug naar een persbericht van mei vorig jaar van VVD en CDA. Ik citeer: "VVD en CDA zijn ervan overtuigd dat het conceptcoalitieakkoord degelijke financiële kaders kent en ook een verdere omvangrijke lastenverzwaring voor haar inwoners en toeristen achtten deze partijen niet alleen onnodig, maar ook onverstandig. De analyse waaruit blijkt dat dit noodzakelijk zou zijn, wordt bovendien niet onderschreven door gemeentelijke adviseurs." Letterlijke teksten in het persbericht van CDA en VVD. Wanneer wij kijken naar de lastenverzwaring van de Wassenaarders, dan worden in 2020, 2021 en 2022 respectievelijk verhogingen doorgevoerd van 6,4%, ongeveer 6,5% en ongeveer 11,5% van de ozb. Bij elkaar maakt dat in drie jaar tijd een verhoging van 26,5%. Wij melden het nu maar alvast. U redt het daar niet mee en wij verwachten dat de verhoging in 2023 zal zijn opgelopen tot 40% en wij hebben dat doorgerekend. De onnodig geachte toeristenbelasting is ook doorgevoerd. Het punt dat wij willen maken is dat wij geen vertrouwen hebben in de prognosticerende kwaliteiten van deze coalitie. Wij houden daarom ons hart voor Wassenaar vast, voor wat de komende jaren op ons af zal komen. De begroting van nu laat zich ontleden in drie onderdelen specifiek, de belastingverhoging, de boekhoudkundige trucs en een beetje bezuiniging. In de begroting van 2019 wordt op bladzijde 6 aangegeven, de

belastingen in de begroting van 2019, dat de belastingen in 2020 en 2021 ieder jaar met 5% verhoogd worden. Tijdens de behandeling van vorig jaar, werd dat nadrukkelijk verbonden aan het opheffen van de precariobelasting, die deze verhoging noodzakelijk maken. Nu vind je pas op bladzijde 31 een melding van een verhoging van 5% plus die 1,4% voor het komende jaar. Inmiddels losgekoppeld van de precariobelasting, maar de verhoging van 10% in 2022 wordt nu verklaard door het wegvallen van de precariobelasting. Daar heeft dus een verschuiving plaatsgevonden en de verhogingen van de komende twee jaren zijn platte verhogingen. Daarnaast wordt in de begroting aangegeven dat er nog stevige risico's zitten in de toekomst. Een van de belangrijkste wordt genoemd door de toewijzing van centrumgemeente in uitvoeringsgemeente, met de verwachte pittige financiële gevolgen van dien. Overigens, en het is het waard om dat hier toch even te vermelden. Als je van bladzijde 6 van de begroting van 2019 schuin naar bladzijde 7 kijkt, dan kun je het volgende lezen. Het gaat over Valkenburg en ik citeer: "Voor ons is het cruciaal dat de open groene ruimte van 1500 meter tussen Wassenaar en de bouwlocatie gehandhaafd blijft. Ook daarmee willen wij het groene karakter van Wassenaar behouden." Wij kennen inmiddels de historie en daar laat ik het maar bij. Men mag er wat van vinden en dit is een jaar geleden opgeschreven. Voorzitter, de boekhoudkundige trucs worden weer uit de kast gehaald. De coalitie stond stoer op het standpunt, stenen voor stenen en verkoop van onroerend goed gaat naar de algemene reserve. In de Najaarsnota wordt voor € 200.000,00 aan verkoop toegevoegd aan het resultaat en niet aan de algemene reserve en wij glijden weer af. De restwaarde van 30% is arbitrair, maar vooral het verleggen van de rekening naar de toekomst. Het betekent minder afschrijvingen en dus minder reservering voor de toekomst. Het argument dat Dordrecht het doet is ijzersterk. Maar ik moet heel eerlijk zeggen, er is ook wat onvoorstelbare jeuktekst.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx u bent door uw spreektijd heen.

De heer **Hendrickx**: Ik leen wat van de volgende, als u dat goedvindt. Ik heb nog twee pagina's, bijna aan het eind. Ik citeer...

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, wij hebben natuurlijk wel een afspraak gemaakt over de duur van de spreektijd en het lenen van een ander, dat kan dus niet. Oké voor richting de tweede termijn, dat kan. Maar ik zou u wel willen vragen, u krijgt dan nog één minuut.

De heer **Hendrickx**: Prima. Afschrijving en dus minder reservering voor de toekomst, die heb ik gehad. Ik citeer: "Door invoering van een dergelijke systematiek wordt de waarde van de activa benut om via exploitatie doelen in de Wassenaarse samenleving te realiseren. De activa worden productief gemaakt, daarom waardebenutting activa." De onttrekking aan de reserves wordt weer als forse baten benut. De definitie van eenmalig is weer omvangrijk, waardoor deze niet in de reguliere begroting meeloopt. Wanneer we naar specifieke bezuinigingen kijken, worden die aangevoerd door realistische begrotingen ten bedrage van € 178.524,00. Dit zijn geen bezuinigingen, want ze leiden niet tot minder uitgeven. De werkelijke bezuinigingen zijn dus € 353.000,00. Zeer mager in verhouding tot de problematiek en zeer mager in verhouding tot de ozb-verhoging van ruim € 600.000,00. Ernstig vinden wij de bezuiniging op onderhoud van de openbare ruimte. Wij glijden verder af en de rommeligheid zal alleen maar toenemen. Voorzitter, wij kijken er maar eens naar. In 2012 had Wassenaar ruim € 60 miljoen letterlijk in de bank. De prognose is dat wij in 2022 nog € 10 miljoen op de bank hebben. Waar is die € 50 miljoen in tien jaar gebleven? We vragen het ons maar even af. We hoeven nog net niet te lenen, maar in de volgende raadsperiode ontkomen wij er niet aan. En mijn laatste woorden zijn de volgende. Wassenaar gaat door. Dat komt door haar bewoners, de Wassenaarders. Van ons hebben die heel veel vertrouwen. Over deze begroting willen wij het niet langer meer hebben. Er zit geen momentum en richting in en financieel gezien hangt het nog net aan elkaar. Wij zouden hier nooit verantwoordelijkheid voor kunnen nemen. Wij maken ons dan ook ernstig zorgen over de ontwikkeling van de Wassenaarse bestuurskracht. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Nog wel even een vraag. Vooraf zijn er veel moties en amendementen ingediend. Nog wel even de vraag, als het al lukt om die in de eerste termijn in te dienen, dan is dat wel net zo efficiënt. Dus als u dat zou willen doen, mocht u moties of amendementen hebben, dan houden we ons daar graag voor aanbevolen. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Heel veel dank voorzitter. Als je, zoals ik, weleens reist en je vanuit het zuiden naar Schiphol vliegt, dan kan je Wassenaar bij helder weer goed zien liggen. Als groen dorpje aan de Randstad, waar het relatief rustig is en waar wij met 26.000 mensen met plezier werken, wonen en elkaar ontmoeten. Een dorp om trots op te zijn met Wassenaarders, die een

zelfstandige en zelfbewuste gemeente verwachten die hen ondersteunt en faciliteert waar nodig, met alle lokale en landelijke uitdagingen, die erbij horen nu en in de toekomst. De agenda voor ons dorp in 2030 is daarmee een mooie stip op de brede horizon. Draagt deze begroting daar nu aan bij? Dat is voor de Wassenaarse VVD, als grootste lokale en liberale partij met ruim 3200 kiezers, leidend. De begroting gaat niet alleen over cijfers, maar vooral over de keuzes, die wij met elkaar maken. Voor ons ligt de eerste begroting van een college dat een heel jaar bezig is. Bij de vorige begroting is alle energie gaan zitten in het oplossen van de gatenkaas uit de vorige bestuursperiode en het dekken van de bijna € 2 miljoen aan precariobelasting, die door een landelijke maatregel is vervallen. Deze begroting kent gelukkig daarom nu een veel bredere agenda met toekomstvisie, met besparingen en investering voor ons dorp in 2030, investeringen in het wegwerken van achterstallig onderhoud, van kleine dingen als de molen tot de strandpost, een multifunctionele sporthal, ons mooie winkelcentrum, een moderne gymzaal en het verbeteren van de fietsveiligheid. Belangrijke wensen, die we voor de verkiezingen hadden. De VVD steunt deze investeringen voor alle ouders, kinderen, sporters, coaches, ondernemers, fietsers en inwoners in ons dorp. Minstens zo belangrijk, er ligt een realistische en betaalbare Investeringsagenda, waarmee wij geld uitgeven, maar ook sparen voor onze toekomst. Er ligt een brede dekking, waardoor we meerjarig, en gelukkig hoeven we dat debat hier niet meer met elkaar te voeren, een sluitende begroting hebben, die hopelijk ook weer de goedkeuring van de provincie krijgt, want die is uiteindelijk onze scheidsrechter in dit belangrijke debat. Alleen bij het Gemeentekantoor blijven wij aarzelen. Ja, wij willen daar natuurlijk ook de noodzakelijke investeringen doen, maar voor de komende tien jaar is ver weg. Er loopt ook een onderzoek naar De Paauw om dit als bestuurscentrum beter te gaan benutten, dus graag een reactie om die investering aan te houden, totdat wij duidelijk weten wat we met De Paauw gaan doen. Het Gemeentekantoor is daar voor ons aan gekoppeld. Misschien een heel klein puntje dat nog was blijven liggen, het openbare toilet. Er is een VVD-PvdA-motie om dat bij de bibliotheek te huisvesten. Ik zie nog steeds dat daarvoor geld staat in de begroting, hoe zit dat? Voorzitter, naast belangrijke investeringen kent de begroting ook uitdagingen. Uitdagingen, die wij eerder natuurlijk niet zo konden voorzien, bijvoorbeeld de landelijke tekorten op jeugdzorg in de Wassenaarse begroting. Er ligt al een actieplan om deze tekorten weg te werken, maar structureel blijft er geld van het rijk nodig om gemeenten te compenseren. Het is goed dat de wethouder hiermee aan de slag gaat en onze suggestie voor meer preventie en kostenbewustzijn in de zorg verder uitwerkt. Ons werk is daarbij nog niet af. Ons uitgangspunt blijft, zorg zo zwaar als nodig, zo licht als mogelijk. Het college verdient een compliment voor het wegwerken van de tekorten, die wij nu hadden bovenop de tekorten die wij vorig jaar hebben weggewerkt. Wij kiezen voor concrete besparingen en schuiven geen schulden door naar toekomstige generaties Wassenaarders. Roepen is altijd makkelijker dan doen. Wij nemen als grootste partij ook onze verantwoordelijkheid voor deze besparingen. Wij steunen ze voor 95%. Alleen de bezuiniging op groenonderhoud wordt door een amendement van mijn partij geschrapt. Wij willen niet bezuinigen op groen of onze openbare ruimte. Dat moet op peil blijven en daarom draaien wij dat ook gewoon terug met een amendement. Een belangrijke VVD-wens bij de formatie was ook om alle afschrijvingen op te nemen in de begroting. Geen greep uit de reserves of trucjes. De voorgestelde systematiek, die de wethouder voorstelt, lijkt ons logisch. Als een grond of gebouw restwaarde heeft en dat zijn de gemeentelijke activa, dan is het logisch dat je de restwaarde opneemt. Anders zouden wij te veel bezuinigen of besparen, terwijl het niet nodig is. Ik denk ook dat Wassenaarders dit prima snappen. Als je een bedrijfsauto op de Maaldrift ziet staan heeft die ook vaak een restwaarde en houdt de lokale ondernemer daar ook rekening mee, dus waarom de gemeente niet. In de septembercircularis, dat is voor de kijkers thuis een duur woord voor een laatste update over de begroting, blijkt dat wij volgend jaar met een overschot van bijna € 2 miljoen zitten en structureel een paar ton. Dat komt door de genomen maatregel die ik beschreef. Regeren is vooruitzien, maar het is ook goed dat het college eerlijk aangeeft dat wij voor komend jaar een minder rooskleurig plaatje hebben door herziening van het Gemeentefonds. Wij dienen wel nu mede een motie in om, als de cijfers blijven meevallen, de ozb-verhoging in 2022 te schrappen. Daar ligt onze prioriteit. Uiteraard blijven wij er scherp op letten dat de lasten geen euro meer stijgen dan strikt noodzakelijk, zoals wij ook bij de vorige begroting hebben laten zien. Op de site van de gemeente en daarvoor hele grote complimenten aan de ambtenaren voor de helderheid, staan duidelijke voorbeelden voor wat de ozb en de afgeschafte precariobelastingen betekenen voor huishoudens. Afschaffing van de precariorechten levert elk huishouden € 150,00 op, dat staat op de site. Hoe houden we nu de druk erop dat het geld ook echt wordt teruggegeven aan onze inwoners? Graag een reactie. De plaatjes wekken verwachtingen en het gaat om een behoorlijk bedrag, waarmee de lastendruk nauwelijks stijgt. Voorzitter, het college spreekt over gezond optimisme en realisme bij deze begroting. Ik vind dat bescheiden. Er ligt een visie voor Wassenaar voor 2030. Een visie op huisvestingsplan scholen en een plan voor woningbouw voor de komende jaren, waarin we de volle woonruimte die we hebben met elkaar, willen benutten. Op belangrijke dossiers als de sporthal, de gymzaal, dit raadhuis en het onderwijs hebben wij in het eerste jaar belangrijke beslissingen genomen. Wij zijn op de goede weg en wij hebben nog twee

jaar om de overige ambities waar te maken. Dat betekent niet dat wij nu stil moeten zitten of achterover moeten hangen. Ik geef graag namens de VVD aan waar wij meer ambitie zouden willen zien of plannen verwachten, zodat wij ook daar volgend jaar positief over kunnen zijn. Woningbouw, wij hebben een integrale programmering gekregen en een besluit genomen over het ANWB-gebouw. Maar wanneer komt bijvoorbeeld het O&O-plan voor het gebouw in Oostdorp weer terug naar de raad en zien wij de overige plannen? Ook hoor ik graag hoe het staat met het integrale plan naar de N44 en het aanpakken van sluipverkeer. Dat blijft een belangrijke VVD-wens en dit is het eerste college dat geld heeft voor de N44. Een ander belangrijk punt blijft onze eigen Werkorganisatie Duivenvoorde. Onze ambtenaren zijn ons visitekaartje naar de inwoners toe. Hoe gaan wij daar verder mee om? Ik geef steun aan een D66-motie die ik medeonderteken, om dit vlot te trekken. Tot slot, betreffende duurzaamheid gaan we toe naar realistische ambities, die passen bij onze plek in de regio en bij ons dorp. Een laatste punt waar we op moeten doorpakken is ons theater Warenar. Dat is toch een heel belangrijk iconisch gebouw voor ons dorp, waar veel mensen gebruik van maken. Het gebouw verdient te worden opgeknapt en het gebruik kan worden verbeterd. Ik zie graag een scenario voor starterswoningen en een mooie investering in een pand, zodat het een win-winsituatie voor iedereen is. De vrijwilligers bij de Warenar, alle betrokkenen verdienen duidelijkheid. Het is voor de VVD dit jaar het jaar om dit dossier zo ver mogelijk af te ronden. Ik steun dan ook mede een motie die wordt ingediend door mijn collega van het CDA om dat vlot te trekken. Voorzitter, een laatste punt blijft de communicatie en dienstverlening naar onze inwoners. Wij kennen allemaal de kritiek. Ik was laatst met een van onze fractieleden op bezoek bij de buurtvereniging in Oostdorp op R.K.S.V. Blauw-Zwart. Betrokken Wassenaarders met een hart voor de wijk, die te veel voorbeelden geven van miscommunicatie, weinig gezond verstand en onhandige beslissingen over het aanleggen van een stoep, hoe de beveiligingscamera wordt opgehangen of hoe een bestaande drankvergunning wisselt als ze puur van locatie wisselen. Het zijn allemaal voorbeelden in de categorie klein leed. Er is niks politieks aan, maar zoveel klein leed zorgt wel voor veel moedeloosheid bij vrijwilligers, die wij zo koesteren. Het is geen geldkwestie, maar een cultuurverandering, die wij met elkaar moeten maken. Ik hoor graag een reactie. Voorzitter, wij zijn op de goede weg en De Paauw knapt steeds verder met ons op. De buitenkant is volgend jaar zomer af en dan is het tijd om dat samen met onze inwoners te vieren. Dat we verdergaan als zelfstandige gemeente, die werkt aan haar toekomst en De Paauw als icoon dat erbij hoort. De VVD stelt daarom een festival voor bij De Paauw van noord tot zuid, van het Kerkehout tot de Kieviet, voor alle Wassenaarders die betrokken zijn bij ons dorp. Wij hebben ook een amendement om daarvoor een bijdrage ter beschikking te stellen namens de gemeente, zodat het ook echt gaat gebeuren. Een dorpsfeest, waarin wij gelijk de agenda Wassenaar 2030 neer kunnen zetten, presenteren en mensen kunnen laten meedenken op een leukere manier dan in deze raadzaal, met optredens, workshops en gezelligheid. Met Wassenaarders, die niet dagelijks met ons bezig zijn, met deze raad, het gekissebis of het gezeur. Ik denk misschien ook dat we het kunnen gebruiken om ons beleid nog wat bij te schaven, daar waar het moet of waar onduidelijkheid is. Mijnheer Van Leeuwen zei al iets over de duidelijkheid in de begroting en de leesbaarheid daarvan. Hij is inderdaad verbeterd, maar ik zie ook wel ruimte voor verbetering, zeg ik eerlijk. Dus misschien zouden we op dat festival ook een rekenles van wethouder Schokker kunnen geven. Ik zie een levensgroot parkeerplan om het verkeersplan van wethouder Klaver te bespreken en misschien kunnen wij gelijk onder leiding van wethouder De Ridder gaan speeddaten met ambtenaren. Dat lijkt ons veel nuttiger, dan allerlei ambtelijke trajectjes. De toonval is misschien vrolijk, maar het onderwerp is bloedserieus. Een gewoon bijzonder dorp verder helpen, waar onze verenigingen, ondernemers en inwoners aan mee kunnen doen. Als raad stellen we het kader, de burgemeester en wethouders mogen het Paauwfeest verder invullen. Ik heb al aanmeldingen voor de Paauwcommissie. Ik heb ook een paar mensen met ideeën in de raad. Mijn collega Everard dacht aan Paauwbruis, die kan zo worden betrokken. Ik heb ook een fractiegenoot Menken, die al heel veel in Wassenaar organiseert, die het WauwPaauw zou noemen. Goed dat er enthousiastelingen zijn, die niet alleen roepen, maar vooral dingen willen doen. Voorzitter tot slot, de begroting voor 2020 draagt bij aan een zelfbewuste en zelfstandige gemeente, die er moet zijn voor onze inwoners. Met een aantal VVD-voorstellen of door steun te geven aan voorstellen van collega's proberen wij dat verder te versterken. En dit is niet alleen de eerste begroting, waar het college een heel jaar aan heeft kunnen werken, maar het is ook de eerste in jaren met een kroonbenoemde burgemeester in onze raad. Wat mij betreft de beste bevestiging dat wij met elkaar op de goede weg zijn, met visie, zelfstandigheid, volle kracht vooruit. Dat is misschien niet te zien vanuit de lucht, maar wel merkbaar in ons dorp. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Ik constateer dat u een drietal amendementen heeft ingediend en één motie? Of die ozb was met een andere fractie. Dan heeft u nu een drietal amendementen ingediend? Ja. Dan geef ik nu graag het woord aan mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Dank voorzitter. Ik heb net de VVD en Hart voor Wassenaar het aantal stemmen horen noemen dat ze hebben gekregen. GroenLinks had er 843 en dat was het hoogste aantal stemmen per zetel. Je hebt er helemaal niks aan, maar het is een mooi record dat je dan toch kan hebben. Ik had vanochtend tijd ingeruimd om een mooie tekst te schrijven over deze begroting, maar ik heb daarentegen vanochtend cakejes gebakken met mijn dochter. Ik ga het dus ook kort houden vandaag, want ik had namelijk echt daadwerkelijk geen inspiratie om hier iets bij te schrijven. Ik heb ook geen vragen opgenomen, dus de wethouders kunnen hun pennen neerleggen. Ik heb vorig jaar gezien dat het niet zo heel veel nut heeft om me ontzettend druk te gaan maken, want er verandert toch niet zo heel veel. Ik heb wel een vijftal moties. Die zal ik aan het einde indienen. Die zijn samen met de PvdA opgesteld. Alle scherpe randjes zijn eraf gehaald. Ik hoop dat we daarvoor stemmen krijgen. Ik zal ze straks nog even kort toelichten. Maar dan mijn verhaal. Ik heb net nog wel even wat opgeschreven, want ik denk ik kan hier niet helemaal meteen weer gaan zitten. Laat ik beginnen met complimenten aan de ambtenaren en het college voor het presenteren van een inderdaad mooi boekwerk. Het is goed leesbaar en er staat een tabel in, waarin onderaan de streep alleen maar positieve overschotten te zien zijn. Dat is bereikt door een aantal trucs en belastingverhogingen. Het zijn gewoon trucs, ondanks wat de VVD zegt blijven het gewoon trucjes. Dus een echt overschot hebben wij in mijn ogen niet. Tekorten met name binnen de jeugdzorg. Er is geen budget voor serieuze duurzaamheidsprojecten. We putten structureel uit het potje voor incidentele tegenvallers binnen het Sociaal Domein. Volgens de regels mag het allemaal en dat zal ook wel zo zijn, maar ik zie dan ook daadwerkelijk geen reden om feest te gaan vieren. De trucs, bij de jaarrekening heb ik er al voor gewaarschuwd. De € 500.000,00 die wij uit het overschot van 2018 in het Gemeentefonds stopten. Mijn vraag toen, waarom doen wij dat. Dat was echt, omdat projecten wat duurder waren uitgevallen. Wij hebben nu gezien dat dat is om dit jaar gewoon de dotatie te verlagen met € 500.000,00. Ik vind het geen goed beleid. Ook de uitputtingsgetallenreeks naar de toekomst toe is niet meer gebaseerd op een vastgesteld beheerplan, maar die is gebaseerd op kengetallen, waarvan wij denken dat we heen gaan rekenen. Ik ben bang dat wij net als met het instandhoudingsplan weer gaan krijgen... Wij hebben een resultaat opgenomen in de begroting en we gaan naar dat resultaat toe rekenen, dus wij hebben weinig vrijheid meer als raad. Want het moet kloppend worden gemaakt met de begroting, in plaats van dat de begroting kloppend moet worden gemaakt met het beleid. De andere truc en de belangrijkste, is de truc met de restwaarde. Mijn complimenten aan de ambtenaren voor het vinden van deze truc, want het biedt inderdaad veel ruimte aan ons als gemeente. Ik vind het wel een risico om te doen. Ik heb de getallen opgevraagd en ik heb ze vanochtend gekregen. Wij zetten dus inderdaad een sporthal neer voor € 7 miljoen en dan gaan wij ervan uit dat die na de afschrijvingstermijn nog € 2 miljoen waard is. Ik geloof daar gewoon helemaal niks van. We hebben nu ook een sporthal. Dat ding is echt niks waard. Sterker nog, wij moeten geld gaan betalen om hem straks te slopen. De grondwaarde snap ik, daar heb je misschien nog wat aan, maar waar we nu een sporthal neer gaan zetten is niet onze grond. Er is een reden dat er maar een handvol gemeenten is dat deze truc toepast. Ik vind het risicovol, omdat wij eigenlijk hetzelfde doen als in de vorige coalitieperiode en dat is dat je gewoon een bestemmingsreserve en kapitaallasten hebt, dan is het nog inzichtelijk. Wat wij nu doen verdwijnt straks en er zijn straks raadsleden die niet meer weten wat wij aan het doen zijn en je loopt er dus risico's mee. Maar ik wil hier geen technische discussie over hebben. Er is gekozen om dat te doen. Ik zie ook geen amendement om dat te veranderen. Daarvoor dus ook geen vragen aan het college, maar laten wij dan wel eerlijk zijn. Ik wil eigenlijk afsluiten met een oproep aan ons als raad. Laten wij onszelf nu serieus nemen. Er is zoveel dat eigenlijk net niet goed loopt en de standaardreactie die ik hoor is eigenlijk, gelukkig is dat steeds minder in de openbaarheid, maar dat dat eigenlijk komt door de ambtenaren. Gelukkig zeggen wij dat nu veel minder in het openbaar. Het is inderdaad een feit dat er veel vacatures zijn binnen de WODV, maar dat ontnemt ons niet onze eigen verantwoordelijkheid om ook gewoon duidelijk te zijn, om kaders te stellen, om geen verwarring te zaaien en om daadwerkelijk besluiten te nemen. Een paar punten. De ondertunneling, we hebben vorig jaar € 100.000,00 beschikbaar gesteld. Wij zouden een plan krijgen. Ik heb er expliciet naar gevraagd bij de begrotingsbehandeling. Ja wij krijgen eerst een plan, voordat er uitgaven worden gedaan. Wij hebben nu gezien dat er uitgaven zijn gedaan, maar wij hebben nog steeds geen plan gezien. Ik heb een motie om dat concreet te maken. Rozenplein stond als speerpunt in het coalitieakkoord. Het lukt maar niet om daar nu concreet echt iets te gaan doen en dat is zo zonde. Afschaffen van de bomenkap, het beperken van de welstand. Ze stonden vorig jaar al in de begroting voor dit jaar. Wij hebben nog steeds niks gezien. Wij hebben een informatiebrief gekregen over het afschaffen van de bomenkap, maar nog steeds geen concreet voorstel aan de raad. De Welstandscommissie gaan wij volgend jaar afschaffen. Ik heb gevraagd naar de onderbouwing van dat getal. Nu volgens mij, zoals ik het lees, gaan we het volledige welstandsbeleid afschaffen. Dat lijkt mij niet de bedoeling. Het probleem is alleen, wij nemen het nu op in de begroting, wij stellen het vast en straks krijgen we een voorstel van het college van ja, jullie zeiden € 30.000,00 op de welstand, dat kan alleen maar zo. En dan zitten wij weer vast. Ik

wil dat graag omdraaien en daar moeten wij als raad een rol in spelen. Nu is er een aantal moties. Een ander voorbeeld, de Tiny Houses, daar kregen wij van de week een informatiebrief over. Dat is een burgerinitiatief. Dat ligt al zo lang. Volgens mij vorig jaar mei is er een reactie geweest en hebben wij gevraagd 'college kom met een reactie' en dan krijgen wij nu een brief. Dat kan toch niet dat dat zo lang duurt, dat moeten wij als raad niet willen accepteren. Afgelopen maandag had ik samen met de PvdA een gesprek met een inwoner, die een plan heeft voor de Den Deijlschool. Zij is daar nu twee jaar mee bezig, heel concreet is het, er is een investeerder en wij kunnen er echt wat mee doen, het is een sociaal aspect. Maar het lukt maar niet om een concreet antwoord te krijgen van het college. De stokstaartjes, een bouwtraject dat volgens mij breed draagvlak heeft binnen de Wassenaarse samenleving, ook binnen de raad. Het lukt maar niet om een concreet antwoord te krijgen van het college of dat nu wel of niet kan en of het door kan gaan en wat er dan nodig is. Dat is eigenlijk de frustratie die bij wel meer inwoners leeft. Het lukt maar niet om hier een concreet... Het loopt allemaal stuk op de traagheid en het uitblijven van concreetheid en besluiten. Een project als de Havenkade, wij hebben daar € 200.000,00 voor uitgetrokken om daar de hele planvorming voor te doen. Het lukt dit college maar niet om het uit te spreken, we gaan er gewoon niks aan doen. Het staat nu in de begroting, wij hebben er geen geld voor, maar publiekelijk is het gewoon nooit gezegd. Dat moeten wij als raad niet langer accepteren en wij moeten daar gewoon duidelijker in zijn. Dat is eigenlijk mijn oproep en dat heb ik verwoord in een aantal moties, die ik zal toelichten. De instelling van de raad is exemplarisch. Het voorstel dat wij nu krijgen om volgend jaar een feest te gaan organiseren. Ik vind dat echt... Ik dacht echt, ik heb het ook nog nagevraagd bij de griffier, is dit nu een grapje, is dit een feest gepland op 1 april, wat is nu de bedoeling. Ik snap het wel. Als je hier in de raad zit en je krijgt nauwelijks voorstellen. De laatste commissievergaderingen waren echt zeer minimalistisch en je zit in een fractie met zes man, dan ga je dingen zoeken. Dan ga je iets verzinnen en dan ga je denken nu wij gaan maar wat doen, maar doe dat dan op iets concreets. Ik vind het echt bizar dat wij nu een feest gaan organiseren en dat moet € 26.000,00 gaan kosten. Ik hoor net dat het college het moet gaan organiseren. Wij stellen geld beschikbaar en wij verzinnen daar iets bij en dat op een begroting, waarvan wij eigenlijk weten dat er tekorten zijn, dat er nog zoveel dingen zijn die nog wel moeten gebeuren. Zullen wij alsjeblieft gewoon aan het werk gaan. Als wij nu echt volgend jaar een feest willen geven, dan is er een fantastische aanleiding en dat is 75 jaar bevrijding. Laten wij dat dan daaraan besteden, dan hebben wij een concreet doel en dan kunnen wij daar echt een mooi feest van maken. Goed, dan wil ik afsluiten en heb ik toch nog leuk de tijd volgepraat volgens mij. Een vijftal moties en dat is echt het laatste.

De **voorzitter**: Daar heeft u dan nog één minuut voor.

De heer **Van Sloten**: Dat komt helemaal goed. Ze zijn samen met de PvdA, dus ik heb ze allemaal ondertekend. De eerste gaat over concretisering bezuinigingen. Er is een aantal bezuinigingen opgenomen in de begroting die gewoon nog niet uitgewerkt zijn. Welstand, de kapvergunning, bezuinigingen op de subsidies. De vraag is gewoon 'college kom voor 1 januari 2020 met een plan, wanneer wij dat te zien krijgen en een globaal tijdsverzicht en zorg dat er besluitvorming is geweest voor zomer volgend jaar'. Helemaal geen gekke vraag, helemaal geen scherpe randjes volgens mij. Hetzelfde geldt voor de ondertunneling, wij hebben nog steeds geen plan gezien. De motie is, kom met een plan om iets concreet plan om iets daadwerkelijk te gaan doen. Dan een motie over de toekomst van de WODV. Ik heb het gevoel dat wij daar echt wat mee moeten en dat het ons ook ontzettend aangaat. Ik heb alleen het gevoel dat wij daar een beetje op afstand staan. Als je kijkt naar de verslagen van het Dagelijks Bestuur van de WODV, de laatste is volgens mij van begin van de zomer. Ik kan mij niet voorstellen dat daar in de tussentijd niks is geweest. Deze motie is eigenlijk gewoon de vraag van, als er een belangrijke vergadering is, kom dan eerst naar ons als raad toe, zodat wij de inzet van de gemeente kunnen bespreken. Niet dat wij daarover willen besluiten, gewoon het bespreken van de inzet van het college binnen die vergaderingen. De vierde is eigenlijk een update van de uitwerking van het coalitieakkoord. Er is een coalitieakkoord, mooi is een kwalificatie die anderen eraan geven, er is een uitwerking van gemaakt. Als je dat legt op wat wij aan het doen zijn, dan zit daar wat verschil tussen. Laat ik het maar even netjes zeggen. Kom met een nieuwe uitwerking, zodat wij de resterende coalitieperiode weten wat wij daadwerkelijk kunnen doen. En de laatste is een inspanningsverplichting. Wij hebben bij de jaarrekening € 180.000,00 beschikbaar gesteld voor marketing van Wassenaar. Nu hebben wij later pas gehoord in een presentatie, dat Duinrell, Museum Voorlinden en Van der Valk Hotel Den Haag-Wassenaar weigeren aan dat budget mee te betalen. De motie is gericht aan de wethouder, om eens te gaan praten met die partijen, om ze te overreden om een bijdrage te leveren. Er staat geen getal in genoemd. Het is echt alleen maar gewoon een inspanningsverplichting. Daarmee sluit ik af en dien ik ze in.

De **voorzitter**: Geweldig, ik dank u wel. Ik dacht ten slotte nog dat uw dochter nu langs zou komen met cakejes. Daar heb ik eigen in uw hele betoog wel op zitten wachten.

De heer **Van Sloten**: Ik ga straks nog even naar huis. Ik wil best kijken of er nog iets over is, maar ik heb drie dochters en dat gaat best wel hard.

De **voorzitter**: Oké, oké. Ik geef graag het woord over aan mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Dank u voorzitter voor het woord. Om te beginnen wil ik het college en de afdeling Financiën bedanken voor alle inzet in de afgelopen periode om tot onderliggende begroting te komen. Ik weet uit eigen ervaring dat wat wij nu zien, slechts het topje van de ijsberg is. Ik wil hier ook nog een compliment aan toevoegen. Naar mijn mening is de leesbaarheid van deze begroting erop vooruitgegaan, zeker gezien de beperkingen door de voorgeschreven formaten en paragrafen waarmee gewerkt moet worden. Ik wil hierbij tevens aanmoedigen om op de ingegane weg voort te gaan en met name in de inleidende paragrafen de visie en het beleid, gericht op de toekomst, prominent te maken. Ook doe ik daarbij de suggestie om een verkort verslag, met de focus op visie, beleid en plannen en beperkte samenvattende financiële getallen te overwegen. Dit kan dan aan de inwoners als een meer toegankelijk formaat worden aangeboden. Dit ter aanvulling op hetgeen reeds in De Wassenaarse Krant verschijnt. Inhoudelijk zijn wij blij dat duidelijk wordt aangegeven wat wij in de komende jaren gaan doen, om Wassenaar een fijn dorp te houden om in te wonen. Er worden diverse nieuwe investeringen gedaan, die ons dorp ten goede komen en een aantal langlopende dossiers naderen een oplossing of zijn reeds geadresseerd. Onze zelfstandigheid is verankerd en wij hebben een nieuwe kroonbenoemde burgemeester. Ook is begonnen met de invulling van de Strategische Agenda Wassenaar 2030. Door het vaststellen van het recente Integraal Huisvestingsplan (IHP), hebben wij ook zicht gekregen op de verwachte behoefte aan onderwijshuisvesting in de komende zestien jaar. Daarnaast is er aandacht voor behoud van het goede dat wij hebben. Wij hebben de grootste biodiversiteit van Nederland en wij willen dat zo houden. Hetzelfde geldt voor onze cultuurgoederen, ons groen, ons culturele aanbod en een levensvatbare en gevarieerde middenstand. Wij zijn dus optimistisch over onze plaats in Elsevier Weekblad, van beste plekken om te wonen. Al deze idealen en plannen vragen natuurlijk om voldoende mensen en middelen om dit te realiseren. Gelukkig heeft Wassenaar een groot netwerk van mensen, die zich voor Wassenaar willen inzetten. Maar er is meer nodig. Onze aandacht is vereist om zeker te stellen dat iedereen kan meedoen. Het besef dat ook een rijk dorp als Wassenaar armoede en kwetsbaren kent, vraagt inzet en mag niet ontaarden in een discussie over alleen geld. Uiteindelijk gaat het om mensen. Hoe de schaarse financiële middelen in te zetten in de huidige tijd van decentralisatie blijft een gevecht voor veel gemeenten, waarbij Wassenaar door haar riant vermogen nog in een enigszins luxepositie verkeert. De onderliggende begroting 2020-2023 is een structureel sluitende begroting. Dit was door de vele externe en onvermijdbare factoren als cao-ontwikkelingen en het wegvallen van de inkomsten uit precario niet eenvoudig en komt ook niet voor niets. Ook het op afstand zetten van activiteiten in gemeenschappelijke regelingen beperkt de wendbaarheid. Zoals de begroting aangeeft, zijn hiervoor bezuinigingen en een lastenverhoging noodzakelijk. Daarnaast is er een herziening van de afschrijvingssystematiek. Wij moeten altijd even slikken als boekhouden wordt gebruikt als de grote vlekkenverwijderaar en hebben dan ook kritisch naar deze belangrijke invulling gekeken. Wij zijn op zich niet rijker geworden, maar nemen een voorschot op de toekomst. Zoals bekend zijn resultaten uit het verleden geen garantie voor de toekomst. In de beoordeling van deze herziening wordt de afweging of het risico dat wij de toekomstige geschatte restwaarde niet realiseren en dus een verlies moeten nemen, opweegt tegen het alternatief om nu extra te moeten bezuinigen en voorzieningen en diensten te beëindigen. Dat laatste lijkt ons in de huidige constellatie moeilijk, zo niet onhaalbaar. Mede door de verwachting dat de herziening van de uitkering Gemeentefonds in 2021 niet in het voordeel van Wassenaar zal uitpakken. Ook willen wij voorzieningen en diensten alleen beëindigen als het absoluut niet anders kan. Het treft niet alleen de inwoners, maar raakt ook de medewerkers in de Werkorganisatie Duivenvoorde. Tenslotte moet de schatting van de restwaarde niet op wensdenken zijn gebaseerd. Het feit dat de accountant en de provincie deze herziening onderschrijven, heeft bij ons de doorslag gegeven om met deze belangrijk pilaar onder de begroting akkoord te gaan. Een zorgpunt, niet alleen voor Wassenaar, is de stijging voor de uitgaven voor jeugdzorg. De rijksoverheid heeft het tot een probleem van de gemeenten gemaakt, waarin zij slechts ten dele haar verantwoordelijkheid neemt. Gezien het feit dat het hier om kwetsbare jongeren gaat en het een openeinderegeling betreft, is beheersing moeilijk. Wij vertrouwen erop dat het plan van aanpak, gericht op preventief sturen, op minder volume, de voorziene resultaten zal opleveren en dat de wethouder zeer actief op dit dossier blijft sturen. Wel zien wij graag een acceleratie van het plan, met name bij het inzetten van een praktijkondersteuner en actief contractbeheer. In het kader van de arbeidsparticipatie zijn vorig jaar ambities uitgesproken voor re-integratie en participatie. Het streven was een afname van het

uitkeringsbestand van 10% voor 2019 en 5% voor 2020 en 2021. Wij missen in het hoofdstuk over arbeidsparticipatie inzicht of en in hoeverre dit is gerealiseerd en verzoeken de wethouder dit dan ook toe te lichten. Verkeer, en met name sluiptverkeer, zijn ook altijd een terugkerend zorgpunt en toenemend probleem. Wij waarderen de actieve inzet van de wethouder op de diverse dossiers in dezen en ook de aandacht voor de verbetering van de fietsveiligheid. Wij zien terecht de aandacht voor doorstroming en het verbeteren van draagkracht van het verkeersnetwerk. Dat is goed, maar trekt ook weer sluiptverkeer aan. Naar onze mening dient in het verdere onderzoek ook te worden betrokken welke maatregelen en aanpassingen mogelijk zijn, om verkeer dat Wassenaar niet als eindbestemming heeft, te weren. Wij vragen de wethouder dan ook dit in het verdere onderzoek mee te nemen. Wij hebben, om hier geen misverstand over te doen ontstaan, in een amendement een aanpassing van de tekst voorgesteld. Ten aanzien van de voorziening Onderhoud wegen, zien wij in dezen door uitputting een terugloop van € 3 miljoen in 2019 naar € 1 miljoen. Wij vragen aandacht van de wethouder om ervoor zorg te dragen dat deze voorziening voldoende gevoed wordt, om ook het onderhoud aan wegen te kunnen garanderen in een volgende meerjarenperiode, zonder dat een extra dotatie nodig is. Ten aanzien van de bezuiniging op het groenbeheer van € 85.000,00 zijn wij van mening dat deze onwenselijk is. Groen is de ziel van Wassenaar. Wij onderschrijven dan ook het amendement om hiervan af te zien. Tenslotte zijn wij ook nog steeds bezig achterstanden in te lopen. Deze begroting voorziet in een groot aantal investeringen. Ik noem hier slechts een nieuwe gymzaal, sporthal, verbeteringen aan ons centrum en een nieuwe strandpost. Ook is er een belangrijke stap gezet in de beslissing over de toekomst van De Paauw. Nu de Warenar nog. Helaas is het achterstallig onderhoud nog steeds niet geheel weggewerkt. De noodzakelijke renovatie van de Havenkade is hiervan het meest recente voorbeeld. Ook het Gemeentekantoor verkeert in slechte staat. De Paauw en de Warenar zijn wederom goede voorbeelden van waar dit toe leidt. Van voortgang is helaas geen sprake bij de ontwikkeling van de dorpshaven. Wij zien anders dan de uit noodzaak geboren renovatie van de kademuren, weinig beweging bij dit eenmalige kroonjuweel. Wij verwachten van de wethouder dat in de Kadernota 2021 ook dit dossier zal worden vlot getrokken en meer aandacht zal krijgen. Ten aanzien van de ontwikkeling van Valkenburg vinden wij de paragraaf gebiedsontwikkeling Valkenburg nogal karig, gezien de importantie van dit dossier voor Wassenaar. Het recente stikstofarrest mag niet betekenen dat wij op onze lauweren gaan rusten. Wij missen met name het nemen van een actieve voorttrekkersrol, nu er een tijdspanne is waar wij onze piketpaaltjes kunnen zetten. Hiervoor is wel een plan van aanpak met duidelijke uitgangspunten nodig. Wassenaar dient daarbij actief de leiding te nemen in de stuurgroep bij de invulling van de groene zone. Wij verwachten, zoals al eerder in een motie gevraagd, dat de wethouder de raad dit plan snel doet toekomen en dat een en ander in nauwe samenspraak met de raads werkgroep gebeurt. In zijn inleiding verwijst het college naar een proces samen met Voorschoten van optimalisatie van de samenwerking en een organisatiemodel voor de Werkorganisatie Duivenvoorde. Wij vinden een gezonde werkorganisatie essentieel voor Wassenaar. Het aantal vacatures is reeds enige tijd zorgwekkend. Dit betekent niet alleen duidelijkheid over de toekomst van de Werkorganisatie Duivenvoorde, maar ook een attractieve positie en werkomgeving van medewerkers. Dit vraagt naar ons idee ook om een besluit in 2020 over het huidige Gemeentekantoor. Niet ter discussie staat dat het pand groot achterstallig onderhoud kent. Dit moet worden opgepakt. Dit laat onverlet dat een besluit of wij toekomst zien in het huidige pand, daarbij leidend moet zijn. Ten aanzien van wonen vinden wij het belangrijk dat de bouw van tenminste vijftig woningen gerealiseerd wordt, ondanks het stikstofarrest. De recente uitwerking Woningbouwprogrammering is hierbij een goed startpunt om ontwikkellocaties te identificeren, die aan de diverse behoeften kunnen voldoen. Naast bezuinigingen zijn er ook extra inkomsten nodig. De belangrijkste inkomstenbron is de uitkering uit het Gemeentefonds. Alhoewel de septembercirculaire positief bijdraagt, zal de herziening van de uitkeringen uit het Gemeentefonds van Wassenaar niet goed uitpakken. Gezien de schommelingen in het accres hebben wij een sterke voorkeur om de raming van het accres stabiel te houden, middels een egaliseringsreserve voor de duur van de meerjarenbegroting. Door de onzekerheid omtrent de uitkomst van de herziening van de uitkeringen, houden wij dit voor deze begroting aan en verzoeken wij in een motie om dit in de Kadernota 2021 mee te nemen. Om tot een sluitende begroting te komen is de keuze gemaakt inkomsten te genereren door een extra verhoging van de ozb in 2022 met 10%. Hier staat tegenover dat voor de Wassenaars hiermee nieuwe voorzieningen ter beschikking komen. Ook zullen nutsbedrijven de precarioheffing door het verdwijnen hiervan niet langer doorbelasten aan ingezetenen. Deze verhoging lijkt dus onvermijdelijk om ons voorzieningenniveau te handhaven en onze ambities te realiseren. Wel zullen wij een motie indienen om bij de kadernota te evalueren of afstel van deze verhoging tot de mogelijkheden behoort. Het is goed te beseffen dat er veel gemeenten in Nederland zijn waar de ozb nog hoger boven die van Wassenaar ligt en waar het zeker niet beter wonen is. Ook zitten we vanuit het Gemeentefonds gezien nog niet aan de norm. Overigens is het feit dat onze ozb tezamen met andere heffingen in één overzicht komt, mogelijk verwarrend. Dit kan tot het verkeerde beeld leiden dat de verhoging op de gehele aanslag gemeentelijke belastingen

betrekking heeft. Mogelijk kan de Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR) hier nog een wat duidelijker onderscheid maken. Tenslotte zijn er ook met deze sluitende begroting nog vele onzekerheden die dit beeld kunnen veranderen. Wij onderschrijven dan ook het voorstel het positieve overschot als een stelpost in de begroting te reserveren. Ik wil hiermee mijn eerste termijn afsluiten.

De **voorzitter**: Ik dank u wel.

De heer **Weyn**: Moet ik ze meteen toelichten?

De **voorzitter**: Ja dat is dan wel handig, maar dan graag wel kort, want u bent door uw spreektijd heen.

De heer **Weyn**: Ik dacht van niet, maar goed.

(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)

De **voorzitter**: Maar mijnheer Hendrickx, u bent ook ruimer eroverheen gegaan.

De heer **Weyn**: Bovendien is mijn betoog boeiender, dus... Een korte toelichting.

De **voorzitter**: Misschien dat de volgers nu een klein Twitterpooltje kunnen doen, dan gaan we de uitslag straks wel horen. Mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Dan mogen ook de andere sprekers meedoen. Verkeer is denk ik duidelijk, aanpassing van de tekst om onduidelijkheden te voorkomen. De ramingen Gemeentefonds heb ik ook aangegeven. Dat blijft een onrustig beeld en ik denk, als we hierbij een op-en-neer gaand beeld krijgen dat we dan het ene jaar denken 'hallo, wij hebben heel veel geld om uit te geven' en het volgende jaar moeten wij weer dik bezuinigen. Dat helpt denk ik niet bij een langetermijngebeuren. Het Gemeentekantoor is al genoemd. Dat moet zeker gebeuren, maar wij vonden dat... Als je naar de begroting kijkt, daar staat sober en doelmatig. Ik hoor verhalen over lekkende daken. Allemaal geheel terecht dat daar wat aan gedaan moet worden. Aan de andere kant zie ik dan een lijst met componenten en zinnen als het gebouw kan weer tien jaar mee. Mede in het licht van de initiatieven die er zijn, werkorganisaties hoe gaat dat, hoeveel ambtenaren, waar komen ze te zitten, hebben we gezegd van nou dan willen wij graag toch het voorstel zien wat er uiteindelijk echt gaat gebeuren. Noodzakelijk ja, maar als het langere termijn wordt, dan moeten wij dus echt wel kijken wat wij willen met dat Gemeentekantoor en dat kan van alles zijn van tot wij blijven daar, wij verven hem rood of wij breken hem af. Onroerendezaakbelasting spreekt ook voor zichzelf. De verwachting is dat het nodig zal zijn, zeker gezien de herziening, maar wij willen wel een meetmoment hebben, dat het geen automatisme wordt en ook goeddukt naar de inwoners dat het geen automatisme is, als we krap zitten dat het een verhoging van de ozb is. Dus wij zullen daar kritisch naar kijken, zonder daarmee de belofte te hebben dat de ozb niet door zal gaan. En dan heb ik nog de eikenprocessierups. Voor degenen die last van het beestje hebben gehad, gaat dit meteen weer jeuken. De begroting noemt de overlast van dit soort exoten en er wordt onderzocht hoe wij daar het beste invulling aan kunnen geven. Dat vonden wij een beetje vrijblijvend, dus wij vragen inderdaad dat er kennis bij de Werkorganisatie moet komen. Ik begrijp dat bij het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen in Wageningen opleidingen zijn. Gemeente Westerveld wordt ook genoemd als goed voorbeeld. Ik laat het een beetje aan het college en de Werkorganisatie over. Prioriteiten geven wij aan natuurlijke bestrijdingsmiddelen, dus minder gif en meer vogels. Eigenlijk dan twee aspecten, het opnemen in de beheerplannen voor de lange termijn, dat dit gewoon iets is wat niet eenjarig is, maar blijft. En daarnaast gewoon ook zorgen dat wij in 2020 in het voorjaar gewoon de overlast zoveel mogelijk bestrijden. Wij zouden graag daar een plan voor zien. Ze circuleren ergens voor tekening denk ik. Oh, ze liggen er al, nu dan zijn ze hier. Mijn dank.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord graag aan mijnheer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u voorzitter. Ik was even in de war. Ik dacht dat ik nog een rondje moest wachten, sorry. Volgende keer ben ik er helemaal klaar voor. Voorzitter, een begroting, zoals we allemaal weten, is ieder jaar sluitend te maken. Wat belangrijker is, is dat de meerjarenbegroting ook sluitend dient te zijn en dat is het college gelukt. De PvdA wil het college hiervoor een groot compliment maken, want voor alles geldt, alle beleid, wat je ook doet begint bij een degelijke financiering. Toch een aantal zaken, vermenen wij, in de toekomst kunnen de sluitende meerjarenbegroting in gevaar brengen. Het is al genoemd. Allereerst de verschuivingen

in het Gemeentefonds zouden voor Wassenaar heel erg nadelig kunnen zijn. En de ontwikkelingen in het Jeugdfonds beloven ook niet veel goeds. Voorzitter, het college stelt voor structurele begrotingssaldo's, zoals genoemd op pagina 182, weg te zetten als een stelpost voor de ook door mij genoemde toekomstige risico's. Ik denk dat dat gewoon heel verstandig beleid is. Wellicht, het is maar een suggestie, zou het nog beter zijn een bedrag voor deze zaken te ramen, zodat er uiteindelijk nog een indicatie resteert voor lasten die beschikbaar zijn voor investeringen in bijvoorbeeld de Warenar, De Paauw, alsmede nieuwe beheerplannen. Dan kunnen wij ook kijken of de motie over de groenvoorziening daar wel of niet uit kan. Want wij zitten natuurlijk in hetzelfde potje te roeren op dat moment en dat lijkt mij niet verstandig. Voorzitter, eerlijk is eerlijk, het is toch een klein beetje een kunstgreep met het terugbrengen van de afschrijvingen en de enige bezuinigingen die zullen doorwerken in ons voorzieningenniveau. Maar er is een sluitende begroting, alleen er is niet of nauwelijks ruimte voor nieuw beleid. Als wij ons voorzieningenniveau in de toekomst op peil willen houden, zullen wij de komende jaren aandacht moeten hebben op welke wijze wij onze inkomsten kunnen en zullen moeten vermeerderen. Mijnheer Hendrickx heeft daar ook al iets over gezegd. Het begrotingsdocument zelf verdient ook een compliment, als een goed en leesbaar stuk. Volgens ons zou het nog beter kunnen worden door nog eens goed naar de beleidsindicatoren te kijken. Voor alle programma's geldt dat deze onzes inziens nagenoeg niets toevoegen aan het verhaal en op veel plaatsen totaal onbegrijpelijk zijn. Voorzitter, nog enige financiële puntjes, waarop wij wat duidelijkheid willen. Het college verlaagt het budget voor vervoer en rolstoelvoorzieningen met € 60.000,00, terwijl deze WMO-voorziening een openeinderegeling is. Wat gaat er dan gebeuren als het budget ontoereikend is. En voorzitter, is het college het met ons eens dat een nieuwe sporthal en de Warenar in de toekomst ook nog gaten in onze begroting kunnen slaan? Klopt het dat ons eigen vermogen met € 2,5 miljoen daalt in de komende periode? Tot nu toe worden elk boekjaar, wat wij dan noemen structurele- en incidentele overschotten, op de begroting teruggestort in de algemene reserve. U verwacht klaarblijkelijk dat dat dus nu niet meer gebeurt en dat maakt ook het amendement van de coalitie over de groenvoorziening een beetje lastig. Op pagina 20 is te lezen dat de schulden van de gemeente voornamelijk bestaan uit kortlopende leningen en wij altijd de veronderstelling hebben gehad dat de gemeente geen leningen heeft. Misschien enige verduidelijking. Voor wat betreft de BUIG-regeling op pagina 122, vragen wij ons af of de hier genoemde extra inzet betekent dat er € 120.000,00 vrijvalt. En moeten wij er ook rekening mee houden dat er nog investeringskosten komen, voor wat betreft de sloop van twee sporthallen? Voorzitter, de duidelijkheid omtrent de bezuinigingen op de subsidies is zeer gewenst. U heeft daarvoor een gezamenlijke motie van GroenLinks en de PvdA ontvangen. Wij zouden graag willen dat op korte termijn die duidelijkheid gegeven wordt. Voorzitter, het is ook een goede gewoonte om de begrotingsbehandeling ook te gebruiken om te kijken naar de toekomst. Er staat ons nog wel het een en ander te doen. U zult begrijpen dat, nadat ik het college zo uitvoerig lof toegezwaaaid heb, ik natuurlijk ook een niet te bedwingen neiging krijg om ook eens flink het negatieve uit te halen. Zet je schrap. Voorzitter, dit college staat bij ons niet hoog aangeschreven voor wat betreft werktempo en slagvaardigheid. Gezien het aantal amendementen en moties van de coalitiepartijen zelf, vinden zij klaarblijkelijk ook dat er nog onvoldoende daadkracht in het collegebeleid zit. Vele zaken, die vorig jaar bij de begroting besproken zijn, kunnen gewoon herhaald worden. Op het gebied van verkeer en bereikbaarheid van onze gemeente is alleen een onderzoekje gedaan omtrent de situatie aan het Rozenplein en dat onderzoek zegt gewoon 'er is niks aan te doen'. En er is op zodanige wijze onderhoud aan onze wegen gepleegd, dat vele inwoners er stapeldol van werden. Over de ondertunneling hebben wij niets meer vernomen. Wij zijn echter wel van mening dat het aanstellen van u als onze nieuwe burgemeester, ervoor kan gaan zorgen dat met inachtneming van zorgvuldigheid, toch snel een aantal zaken geregeld gaan worden. U voorzitter, bent bij uitstek de persoon, die dit college kan omvormen van het denken in problemen in het denken van oplossingen. Voorzitter, de titel gepast optimisme en gezond realisme is pakkend, maar het vraagt wel om vertaling en om daadwerkelijk besef van lastige opgaven die er liggen. College, aan het werk dus. Volgens de PvdA moeten de volgende beleidsterreinen snel opgepakt worden, in willekeurige volgorde. Eindelijk eens duidelijkheid te geven over hoe wij voortgaan met de Werkorganisatie, het Museum Voorlinden en Ivicekprobleem van de agenda af zien te krijgen, in de zin van dat het opgelost is, het Warenardossier nou eindelijk eens op te pakken en beleid op het gebied van CO₂-neutrale gemeente, circulaire economie en klimaatadaptatie en vooral ook de inclusieve samenwerking handen en voeten gaan geven. Voorzitter, Wassenaar moet een veilig, groen en internationaal dorp zijn, maar wel een dorp in beweging zijn, ik zou zeggen bouwen, bouwen en nog eens bouwen, duurzaam en toekomstbestendig zijn en vooral iedereen moet meedoen. Dit zijn allemaal zaken, en daar moeten wij ook eerlijk in zijn, die niet alleen door het college, maar eigenlijk door de hele raad gerealiseerd dienen te worden. Echter, het college moet toch echt in een hogere versnelling gaan werken. Op het gebied van sociale woningbouw en middeldure woningen gebeurt veel te weinig. Om af te teronden voorzitter, de PvdA vindt dat het college en dus ook de coalitiepartijen met recht kunnen zeggen dat het financieel goed bezig is,

maar wat wij missen is een visie op de toekomst. Er zijn nog veel te veel onduidelijke dingen. Wij zullen u ook het komende jaar positief-kritisch blijven volgen. De PvdA blijft zich sterk maken voor sociale woningbouw en woningen voor middeninkomens en burgerinitiatieven als de stokstaartjes en het Kerkehout. Ook blijven wij pleiten om te blijven streven naar de mogelijkheid voor vmbo - praktijkonderwijs in ons dorp, zodat kinderen in hun eigen dorp naar school kunnen. Natuurlijk vinden wij het onverdedigbaar dat er in Wassenaar nog honderden mensen zijn die in armoede leven. Voorzitter, samen aan de slag voor gelijke kansen voor iedereen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Ik geef graag het woord aan mijnheer Everard.

De heer **Everard**: Voorzitter dank u wel. Ik had de titel verzonnen 'Volop uitdagingen voor Wassenaar', maar eigenlijk vind ik die titel toch niet helemaal goed. Dat is het voordeel, als je twee dagen ziek bent en in je bedje ligt, dan kan je er nog eens goed over nadenken. Het is eigenlijk veel beter volop uitdagingen voor gemeenteland en ook voor Wassenaar. Ik denk dat die titel veel beter is, dus dat maak ik er ook maar van. Ik heb voorzitter, en dat vind ik ook wel leuk, als je thuis naar je mail kijkt, zo af en toe met je koorts, en dat je denkt nog meer moties, bijna niet te volgen... Dat je denkt hoe zit dat nu. Ik heb daar zelf ook een beetje last van en ik ben een redelijk ongeduldig type. Als je dit ziet, dan word je nog ongeduldiger en herken je dat misschien nog wel beter. Dus dat is eigenlijk ook wel heel erg leuk om daar zo naar te kijken. Maar het is toch ook wel weer goed om te kijken: 'jongens, wij hebben een eigen benoemde burgemeester'. Ik werk voor mijn werk ook met allerlei andere gemeenten samen. Wij hebben een heel degelijk coalitieakkoord, wij hebben een stabiele coalitie, wij hebben een gemeenteraad die steeds leuker en gezelliger is om naar de vergaderingen toe te gaan, wij hebben een huishoudboekje dat beter op orde is, wij hebben een mooi investeringsprogramma en volgens mij zijn wij niet alleen maar met de coalitie, maar ook met de oppositie, met elkaar bezig. Want ik dacht net ook in het verhaal dat ik hoorde, oh dat zijn ook wel punten die ik wil maken en dat is goed om te zien. Voorzitter, er zijn al aardig wat complimenten uitgedeeld. Ik vind deze begroting ook veruit de beste qua leesbaarheid, hij is heel helder. Natuurlijk heb ik ook nog wel wensen, want als ik de cijfertjes zie van 2015, dan denk ik ja dat hoeft van mij ook niet, maar de bottomline is dat het gewoon een hele degelijke begroting is. En wat misschien ook belangrijker is, het is gewoon een hele knappe prestatie om in deze tijd gewoon structureel helemaal pico bello in orde te zijn, dus wat dat betreft gewoon chapeau. Maar voorzitter, er zijn natuurlijk ook wel dingen en die zijn ook al voor een deel behandeld. Wij hebben aardig wat problemen met elkaar opgelost en wij denken dan dat je het met het precario wel hebt gehad, maar dan komen er nog een paar andere dingen en dat zijn gewoon twee elementen denk ik, die heel er wezenlijk zijn. Dat is de herverdeling van het Gemeentefonds. In mijn vorige periode, als heel jong ventje, had ik dat al een keer meegemaakt. Toen heb ik ook op het Binnenhof geprotesteerd met Charlie Aptroot samen en de hele raad. Maar voorzitter, een gemeente als Wassenaar wordt nooit beter van dit soort herverdelingen, laat dat held zijn. En het tweede punt, want ik dacht al van daar gaan wel collega's over praten, het tweede punt is denk ik de jeugdzorg. Ook voor ons in Wassenaar is dat een enorme uitdaging, net zoals voor heel veel andere gemeenten, dus daar wil ik vandaag ook nog wel wat meer over zeggen. Naast de jeugdzorg zijn het ook aanvullende inkomsten, daar hebben een aantal collega's het ook al over gehad. Het theater Warenar, woonbeleid en verkeer. Ik had nog tien andere onderwerpen, maar helaas die redden het gewoon niet als je maar een minuut of tien hebt. Voorzitter, ruim 500 kinderen in Wassenaar krijgen jeugdzorg. Wij hebben gelukkig een fonds waar wij onze tekorten uit kunnen dekken, maar dat fonds heeft niet een rek die oneindig is. Nee aan het einde van deze periode is het fonds leeg. Voorzitter, wat dat betreft is dan gewoon de ernst... Nogmaals als je het over jeugdzorg hebt, ik ben echt iemand, die eigenlijk helemaal niet zoveel over de centjes wil praten. Ik wil graag praten over de zorg, dat mensen de kans krijgen en noem maar op, maar het is toch ook een taak voor de gemeenteraad om ook te letten op de financiën. Ook in dit dossier, heel veel mensen zijn allemaal met zorg bezig en dat is heel helder en hartstikke goed, maar wij moeten ook met de polis die wij hebben in onze gemeente Wassenaar... Natuurlijk doen wij het heel complex met tien gemeenten samen, maar die polis die wij hebben, die moet het eigenlijk ook wel gewoon kunnen dragen met elkaar. Dus wij kunnen eigenlijk alleen maar de zorg verlenen, waar wij geld voor hebben. Als wij gewoon met zijn allen geld blijven uitgeven alsof wij veel meer geld hebben, dat is goed en daar gaat mijn sociale hart van kloppen, maar mijn financiële hart en dat zit ook hier, mijn financiële hart is toch een beetje anders en dat denkt jongens dit gaat niet goed. En dat is wel voorzitter, wat kunnen wij doen in Wassenaar. Wij hebben een Schooladviesdienst, top, dat hebben niet alle gemeenten. Dat hebben we gezien in het stuk van de provinciecollega's. Wij hebben een jeugd- en jongerenwerk, wij hebben een welzijnsorganisatie, wij hebben een ontzettend sterke samenleving en wij hebben hele goede gezinnen. Voorzitter, dan moet het toch mogelijk zijn dat een deel van die jeugdzorg, en ik heb het niet over de meest intensieve jeugdzorg en noem maar op, maar met name de dingen die met opvoeding te maken hebben, die met het gezin te maken hebben, dat wij met elkaar als gemeenteraad van Wassenaar,

met het college gaan kijken of wij daar toch niet een iets andere verdeling in kunnen maken. Iets meer teruggeven aan de samenleving. Dat zou misschien best handig zijn, vooral in zo'n gemeente als de onze zeg ik dan, waar wij een hele sterke samenleving hebben. Ik geniet altijd als ik zie hoeveel mensen in Duinrell de vluchtelingen begeleiden, zoveel vrijwilligers. Nou er zijn volgens mij ook best wel flink wat vrijwilligers, die ook onze eigen jeugd af en toe een keer zouden kunnen helpen en begeleiden. Voorzitter, een ander punt en het is een veelkoppig monster, dat begrijp ik heel goed, maar ook controle aan de poort is natuurlijk ontzettend van belang. Wij hebben het plan van aanpak van het college, van de wethouder gezien, hartstikke goed. Maar voorzitter, daar stond in dat een tijdje geleden al gesproken werd over een praktijkondersteuner bij de huisartsen. Wij zijn nu een aantal maanden verder. Ik hoop dat de wethouder kan aangeven dat er al een praktijkondersteuner is, want die hebben wij denk ik bikkkelhard nodig. En ook voorzitter, wat zo'n praktijkondersteuner doet, is zorgen dat mensen en jongeren juist niet naar de zorg toe gaan. Nee, die zorgt misschien wel dat met een paar gesprekken, met een paar andere dingen nog hier en daar, dat mensen niet gemedicaliseerd hoeven te worden. Dat is natuurlijk wel, wat wij in onze samenleving veel meer zouden kunnen doen. En dan voorzitter, wordt er wel eens kritisch wat gezegd over onze ambtenaren. Ik mocht laatst voor deze gemeenteraad naar de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) voor het, ik heb het expres nog even voor mijzelf gehouden, ik denk die ga ik gebruiken, Innovatieprogramma Zorg en economie. Het was een experiment, er was nog geen stuk en al die raadsleden van weet ik hoeveel gemeenten, een stuk of 23, mochten daar wat vertellen. Voorzitter, dankzij die ambtenaar van ons, die zo'n mooi stuk aan je meegeeft en dankzij dat je zelf ook nog een beetje zit na te denken over al die combinaties die er zijn, kun je je gewoon prima als de gemeente Wassenaar op de kaart zetten. Ik denk, als wij terug gaan vragen aan de mensen die er waren dan krijg je 'de gemeente Zoetermeer had een goede inbreng en de gemeente Wassenaar had een goede inbreng'. Voorzitter, dat we dus ook nog wel eens zien, want we klagen nog wel eens wat, maar het is gewoon heel positief als je dat ziet. Dan kom je wel bij het punt dat ook in het coalitieakkoord een bedrag staat van € 200.000,00 voor innovatie. Voorzitter, als ik zie welke problemen wij met de jeugdzorg hebben en ik was wethouder, dan had ik al een jaar geleden die € 200.000,00 gebruikt om daar wat mee te doen. Dat meen ik echt bloedserieus, dus daar wil ik graag een reactie op hebben. Dat geldt ook voor het deelnemen aan het MRDH-Innovatieprogramma Zorgtechnologie. Als H10 moet je er bovenop zitten, om juist met al die slimme jongens in Delft, met die apps en noem maar op, daar volop in actief te zijn. En dat is wel iets waar wij graag over willen sparren met elkaar. Dat die krachtige gemeente van ons, met al die inwoners, in combinatie met de mogelijkheden die er zijn, ja voorzitter wat kunnen wij nog meer doen? Natuurlijk kunnen wij naar Den Haag gaan, doe ik ook, en bij Hugo de Jonge nog meer geld regelen, dat gaan we allemaal doen, maar op een gegeven moment moet je wel de keuze maken. Wij zijn alleen niet voor alleen maar zorg verlenen, maar ook wel om te kijken of wij dat in evenwicht kunnen gaan krijgen. In de tweede termijn, ik zeg heel nadrukkelijk in de tweede termijn, overweeg ik daarover een motie in te dienen. Dan voorzitter, gezien de financiële problematiek van Wassenaar, is het denk ik wel heel goed om als gemeente te kijken welke extra inkomstenbronnen er zijn. Wat dat betreft zou ik het wel heel fijn vinden als er, en dat hoeft geen dik onderzoek te zijn, want daar houd ik niet zo van, maar als er bij de komende kadernota gewoon aandacht wordt besteed aan allerlei inkomstenbronnen die mogelijk zijn. Sommige zijn wat lastiger dan andere, maar het is wel goed om dat toch te doen, want anders komen de lasten, die allemaal nog op ons af gaan komen, bij twee groepen terecht en dat vinden wij niet allemaal even leuk. Dat zijn onze inwoners met de ozb en de toeristenbelasting. Twee andere grotere inkomstenbronnen hebben wij niet en dat is toch wel goed om daar elke keer weer bewust van te zijn en te blijven kijken of er iets anders kan. En dan voorzitter, theater Warenar. Dat is wel... Voor het CDA zijn er twee megaspeerpunten geweest in de coalitieonderhandelingen en in ons verkiezingsprogramma. Dat waren de Warenar en de sporthal. Die stonden model voor allerlei zaken, die gewoon in kwaliteit achterbleven en waar wij gewoon niet goed mee bezig zijn geweest de afgelopen periode. Dan is het natuurlijk wel heel jammer, althans dat blijkt zo, dat het niet opschiet. Maar misschien gaat de wethouder ons wel heel erg verrassen vandaag en die roept dan dadelijk 'joh de komende vergadering liggen er een paar scenario's op tafel voor de theaterfunctie en zijn wij daar al ver in'. Want dat is iets wat wij echt absoluut nodig hebben, wij willen echt dat er voortgang komt op dit dossier en hopen vanmiddag sowieso op wat beter nieuws. Wij overwegen een motie in te dienen, om daar binnen 2-3 maanden helderheid over te krijgen, want wij denken dat het niet goed is zoals de Warenar er nu bij staat. Daar moeten wij gewoon met elkaar voortgang in maken. Dan voorzitter, na de boeren hebben we de bouwers en ik weet niet wat er daarna nog komt op het Malieveld, maar ik wil het toch wel hebben over woonbeleid en dan met name over de voortgang in het woonbeleid. Dan staat er en daar word je heel blij van, dat er de afgelopen periode gemiddeld vijftig woningen per jaar gebouwd zijn. Nu ik zou zeggen, gaat u nog even rekenen, want ik heb er best verstand van, maar ik kan ze niet terughalen. Ik denk dat we dan de truc doen met de zorgenheden, dat we die als woning zien, maar iets anders kan ik er niet van maken. Was het maar waar. Het is een groot, daar zijn wij het allemaal over eens, dat er

echt een versnelling moet komen in die woningbouw. Ik heb al een keer over de expats gezegd, expats zijn hartstikke voordelig voor allerlei zaken, heel goed, maar voor sommige zaken zijn expats buitengewoon lastig in onze gemeente Wassenaar. Ik ben volkshuisvester van huis uit, maar als in een gemeente de middensector gewoon niet meer te vinden is, dan is dat echt fnuikend voor de toekomst van Wassenaar. En dat is wel een beetje wat er in Wassenaar nu dreigt te gaan spelen. Het wonen wordt voor hele groepen Wassenaarders gewoon onbetaalbaar. Dan heb ik het met name over de jongeren, die wat te veel verdienen voor een sociale huurwoning, laat staan dat ze een villa kunnen bewonen. Zij kunnen het dorp dadelijk niet meer in en voor een deel is dat wel de olie van onze samenleving. Wij hebben twee vragen. Wat gaat het college nu concreet doen om de woningbouw aan te jagen? Ik stond hier vorig jaar al bijna met een motie klaar om allerlei task forces in het leven te roepen. De toenmalig leider van Lokaal Wassenaar! zei "Ronald doe rustig aan joh, je moet niet gelijk te veel moties doen". Ik heb dat dus nog een beetje opgehouden. Ik ga het ook nu vandaag nog niet doen, maar wij willen wel graag dat die woningbouw serieus aangejaagd wordt. Prima dat er een lijst is met projecten, maar nu nog de voortgang daarin. Het tweede is, wat gaat het college doen, en dat is denk ik ontzettend van belang voor onze jongeren, om in die middensector juist meer kansen te gaan krijgen. Wij denken als CDA dat er gewoon echt noodzakelijk onorthodoxe maatregelen nodig zijn. Mijn laatste punt, ik ben aan het afronden. Mijn laatste punt is verkeersoverlast. Veel collega's hebben er al wat over gezegd, dus ik kan daar ook wat korter over zijn. Je houdt het gewoon niet voor mogelijk dat elk jaar weer het probleem van het sluipverkeer groter wordt. Ik dacht al vijftien jaar geleden dat dat niet kon, maar nu kan het nog steeds. Eigenlijk vraagt dat dus ook... Een tweede dossier dat om onorthodoxe maatregelen vraagt. Dat geldt denk ik ook voor het sluipverkeer. Ik denk dat wij gewoon straten moeten ombouwen tot fietsstraten, dat zou hartstikke goed zijn. Ik denk wat wij serieus moeten gaan doseren in de spits, maar dan is wel de concrete vraag - en ook daar had ik een motie over kunnen indienen, gelukkig was ik twee dagen ziek, want anders was het nog veel erger geweest - wat gaat het college nu precies doen om dat sluipverkeer serieus aan te pakken en wat hebben jullie ervoor nodig. Ik denk dat dat ook een hele belangrijke vraag is. Dat is ook wel wat de collega's voor een deel hebben gezegd, de tekst was redelijk kort. Voorzitter dat was het.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Hagen.

Mevrouw **Hagen**: Dank u voorzitter. Geachte voorzitter, leden van het college, raadsleden en andere aanwezigen. Fractie Hagen heeft met gepaste vreugde de Begroting 2020 gelezen. Graag wil ik dan ook allen die aan de begroting meegewerkt hebben, feliciteren met een duidelijk leesbaar document. Mijn hart maakte een sprongetje, toen ik las dat de Lokale Inclusie Agenda een plek heeft gekregen in de begroting. U geeft hiermee aan dat de mensen met een beperking op alle niveaus mee moeten kunnen doen en dat u zich hiervoor wilt inzetten, zodat de beperking niet meer door de maatschappij als een belemmering gezien wordt. Een groot compliment hiervoor. De zorgen voor nu, maar gevolgd met een aantal mogelijke oplossingen door te kantelden. Door de diverse ontwikkelingen met betrekking tot de jeugdhulp, stikstofproblematiek en andere wet- en regelgeving, is er helaas voor mij geen zicht op hoe de ontwikkelingen zich laten doorberekenen op deze begroting. Wij hebben als raad een Sociaal Huisvestingsplan vastgesteld in de veronderstelling dat er gebouwd kon gaan worden. Nu we ons geconfronteerd zien met wat het stikstofbeleid op dit moment is, zal dit ook op de financiën van Wassenaar drukken. Als gemeente lopen wij op termijn inkomsten mis, al was het alleen maar op inwonersaantal. Als Wassenaar moeten wij inzetten op verjonging. Er moeten dus betaalbare woningen komen voor alleenstaande jongeren, studentenwoningen en jonge gezinnen, die onder het juk van door de regering opgelegde financiële beperkingen niet zelfstandig kunnen wonen. Gemeentelijk vastgoed wordt nu onderzocht, om te voldoen aan de duurzaamheidswetgeving, maar nog niet op de integrale toegankelijkheid in 2018. Graag zien wij dat dit ook opgenomen wordt in alle uitvoeringen. Ook vraag ik mij af of dit nu eindelijk betekent dat de inwoners met een sociale-dienstenvraag, die nu via mandaat aan Leidschendam-Voorburg gegeven zijn, terecht kunnen in hun eigen gemeente Wassenaar. Fractie Hagen heeft hier een motie over opgesteld. Met betrekking tot de jeugdhulp, worden er nu diverse opties opengehouden en ik prijs dan ook het college om een brede visie hierin te houden. Echter, er wordt nog te veel gestuurd zonder de rechten van inwoners en in het bijzonder de ouders, hierin mee te nemen. Ook de culturele diversiteit is nog niet volledig ontwikkeld in onze raad. Wij hebben dus geen goed zicht op waar discriminerend beleid zich voordoet. Wij hebben immers een zeer gemêleerde gemeente, met een nogal ouderwets uitziend bestuur. Zorgen zijn er ook met betrekking tot de H10. Hoewel er praktisch landelijke dekking gerealiseerd is, zijn de huidige ontwikkelingen waar de rechtszaken een groot onderwerp zijn het signaal dat moet gelden. De ingezette route om een praktijkondersteuner bij artsen neer te zetten, zie ik als een onwenselijke ontwikkeling, hetgeen volgens mij ook in strijd is met de AVG. Daarnaast zijn de kosten hoog, terwijl de arts zelf kan doorverwijzen en de gemeente via de doorverwijzing weet welke kosten er zijn. In Voorschoten draait er nu een proef. Wij kunnen hier

beter een afwachtende houding in aannemen en de resultaten bezien. Wat mij brengt bij de exorbitant hoge kosten voor Jeugd- en Jongerenwerk Wassenaar. Wanneer ik dit afzet naast diverse jongerenorganisaties, die vanuit OCW bijvoorbeeld subsidie krijgen, kom ik nooit hoger dan een bedrag van maximaal € 249.000,00 op jaarbasis voor een volledig bestuur, ondersteuning en belangenbehartiging van meer dan 100.000 jeugdigen en jongeren, waarvan er velen al afgestudeerd zijn op wetenschappelijk niveau, zoals de LSVb (Landelijke Studentenvakbond). Het is mijns inziens noodzakelijk om hier aankomend jaar kritisch naar te kijken, hoe het jeugd- en jongerenwerk aangepast kan worden en met veel minder kosten. Hier ook is zeker een compliment te maken. De wethouder heeft hier vorig jaar ruim € 350.000,00 voor begroot en het blijkt dus € 100.000,00 lager te kunnen gaan. Fractie Hagen heeft ook een motie hierover gemaakt. Verder koppel ik graag nog een motie hieraan vast, omdat wij het over kosten hebben die mede gedekt worden uit het bedrag dat vanuit het rijk ter beschikking gesteld wordt, wanneer we het over studenten met een beperking hebben. Dit zijn dus nuggers, niet-uitkeringsgerechtigden. De motie is een vertaling van hetgeen vastgesteld is bij het laatste Algemeen Overleg (AO) van de Tweede Kamer d.d. 12 september 2019. Het goede nieuws is dat alle partijen voorgestemd hebben, doe er uw voordeel mee. Het is een ultieme win-winsituatie om het wegennet en dus de stoepen et cetera, goed te positioneren. Ook wanneer je je enkel alhier breekt met de bestrating van de stoepen die erbarmelijk is. Hierbij wil ik ook aandacht vragen voor de algemene veiligheid. Wanneer er calamiteiten zijn, blijken er nog onvoldoende maatregelen te zijn, waar alle inwoners van Wassenaar van op de hoogte zijn. Mede omdat dit nog geen vorm heeft gekregen trouwens. Dit alles was duidelijk te merken bij de grote 112-storing. Hier zijn zelfs mensen door om het leven gekomen, ook in onze regio. Fractie Hagen heeft hierover een motie opgesteld. Dit gezegd hebbende, kom ik bij wanneer je als persoon met een beperking in Wassenaar even weg wilt met de auto binnen het dorp. Een invalidenparkeerkaart is fantastisch, maar de openbare invalidenparkeerplekken zijn alleen gesitueerd op strategische plekken. Met andere woorden, je kunt alleen naar openbare plekken en niet op visite bij vrienden in een andere buurt. Uiteraard heeft fractie Hagen hier een motie over geschreven, die eigenlijk overbodig zou moeten zijn. Overigens zou ik ook willen opmerken dat in een veranderende maatschappij, er diverse ontwikkelingen zijn op het gebied van hulpmiddelen en waar rekening gehouden moet worden met bijvoorbeeld driewiel fietsen, scootmobielen et cetera en dat er op dit moment nog geen stalplaatsen zijn in en rond de dorpskernen. Overdekte nietjes zouden overigens ook al helpen om de route naar de winkels te verbeteren. Nu worden er scooters en fietsers onder de luifel geplaatst en lopen en rollen klanten dus in de regen naar de winkel. Eigenlijk is het voor fractie Hagen best simpel. Veel kunnen ondernemers, organisaties en ook de inwoners zelf doen zonder kosten om toegankelijk en inclusief te zijn. Er zal met een kritisch oog gekeken moeten worden waar de kosten al gestuurd kunnen worden op toegankelijkheid van de openbare voorzieningen. Fractie Hagen stelt voor om een projectleider inclusiviteit, toegankelijkheid en diversiteit en Lokale Inclusie Agenda aan te stellen. Dit om aankomend jaar alles in kaart te brengen en ook op ambtelijk niveau verordeningen te checken, de deadlines te bewaken die vanuit de overheid opgelegd zijn en gelijktijdig alle verzamelde kennis die de ouderenorganisaties, het CJG, de SMOW, de Gehandicaptenraad, de hulpdiensten en de Participatieraad hebben, te verwerken en de kosteloze aanpassingen te realiseren. Ik schaar hier overigens ook de scholen onder, wat mij weer brengt bij het onderwijs. De Wet passend onderwijs is twaalf jaar geleden ontwikkeld en heeft in augustus 2014 zijn intrede gedaan. Helaas hebben de scholen in Wassenaar nog steeds niet geïnvesteerd in het volledig toegankelijk en inclusief maken van hun scholen, of de expertise in huis gehaald om ook te voldoen aan speciale behoeften qua onderwijsvorm. Nu wordt Wassenaar nog steeds geconfronteerd met leerlingenvervoer, wat dus extra kosten met zich meebrengt op de begroting, naast het rugzakreizen. Nu, vijf jaar na het invoeren van de Wet passend onderwijs, heeft het onderwijs in Wassenaar er nog steeds geen vorm aan gegeven om alle kinderen en jongeren in Wassenaar een onderwijsplek te geven. Fractie Hagen vindt dan ook dat alle subsidieaanvragen, die vanuit het onderwijs vanaf nu komen, alleen gehonoreerd kunnen worden wanneer het een volledig toegankelijke vorm van onderwijs is, die voldoet aan de Wet passend onderwijs en aan de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. Hiervoor verwijst fractie Hagen dan ook naar de Integrale Toegankelijkheidsstandaard 2018. Fractie Hagen betreurt het zeer dat de scholen in Wassenaar niet willen meewerken aan het bieden van alle onderwijs- en ontwikkelingsvormen. Vandaag is bekend gemaakt dat vanuit het rijk € 5 miljoen extra ter beschikking wordt gesteld voor het verder ontwikkelen van inclusieve onderwijsvormen. Fractie Hagen verwacht dan ook van de scholen dat zij onmiddellijk hierop actie ondernemen. Fractie Hagen werkt graag met u allen samen om Wassenaar een toegankelijk, inclusieve en diverse gemeente te laten zijn en een voorbeeld uit te dragen naar de overige gemeenten in Nederland. Dank u.

De **voorzitter**: Ik dank u ook. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Bloemendaal. Nog even voor de volledigheid, u heeft vijf moties ingediend. Ja, die zijn ingediend. Mijnheer Bloemendaal installeert de atoomklok, ja.

De heer **Bloemendaal**: Dank u voorzitter. Ja, er zijn klachten geweest bij de foto van mijnheer Trump, toen hij een aanval uitvoerde recent met Special Forces, dat het zo'n rommeltje op zijn bureau was, dus dat wilde ik mij niet aanhalen. Voorzitter, de D66-fractie maakt graag een compliment aan de ambtelijke staf voor de compactere begroting van dit jaar, met precies 200 bladzijden. Nu is het met 20% minder een handige uitvoering en goed leesbaar product geworden. Hulde daarvoor. Ook de organisatie voorafgaande aan vandaag was goed geregeld. Dank daarvoor, ook aan de staf en vooral ook aan de griffie uiteraard. D66 wenst de voorzitter nog vele begrotingsraden toe en de griffier alle succes om met de Werkgeverscommissie, samen met de raad, te komen tot een vaste griffier in onze gemeente, zodat het team weer compleet is aan de kop van de tafel. Voorzitter, mijn fractie is blij met deze meerjarige structureel sluitende begroting en kan daarmee op hoofdlijnen zeker instemmen. Deze begroting staat voor financiële degelijkheid die van een rijke gemeente als Wassenaar wordt verwacht, om de gemaakte keuzes uit 2018 en 2019 om zelfstandig te zijn en te blijven, goed te onderhouden. Zeker in het licht van de grote projecten, en zo kennen velen mij, met bladzijde 30 en 31 uit het coalitieakkoord, kom ik zo direct terug op dit punt met een motie over de realisatiekracht van onze gemeente. Dan de grote projecten. Voorzitter, het goede nieuws is dat er een start is gemaakt met alle vijf de dossiers. Twee die mijn fractie de meeste zorgen baren zijn de WODV en de Warenar. Het besluit voor de vervanging van de sporthal is genomen en met betrekking tot de De Paauw en Avalex zijn trajecten ingezet. Het coalitieakkoord rekent met een financiële opvang van € 20,5 miljoen. Nu de financiële contouren zichtbaar worden, de sporthal is bekend en voor de binnenkant van De Paauw zijn schattingen gemaakt, vragen wij ons af of wij op de goede koers/vaste weg zijn. Mijn eerste vraag aan het college is dan ook, graag een toelichting of de ambities en financiën in evenwicht zijn op dit punt en als dat niet het geval is, hoe dat dan wel geborgd kan worden voor het restant van deze bestuursperiode. Voorzitter, het domein Bestuur en middelen. Gekoppeld aan mijn zojuist gestelde vraag 1, heb ik hier een financiële overpeinzing. De Rekenkamer heeft de raad bijgelicht over de financiële indicatoren van onze gemeente. De kern is dat alle financiële indicatoren van Wassenaar op groen staan en sommige zelfs op felgroen. Vooral de omvang van de negatieve nettoschuldquote gekoppeld aan het meer dan ruime weerstandsvermogen, leidt tot de vraag of het betere niet de vijand is van het goede in het geval van onze gemeente. Of met andere woorden, wordt het niet tijd om na te denken om vreemd vermogen aan te trekken, nu de rente zo extreem laag is en de kosten daarbij derhalve ook. Het coalitieakkoord gaat uit van geen geld aantrekken, maar toch deze vraag. Vooral ook in relatie tot mijn eerste vraag over de grote projecten en de ambities daarvan, is vraag 2, hoe kijkt het college aan tegen deze vraag om eventueel geld te gaan lenen. Dan de realisatiekracht van Wassenaar. Mijn partij vraagt nu met prioriteit aandacht voor de realisatiekracht van Wassenaar. Wij volgen daarbij ook de WODV. Immers dit is het instituut dat de producten levert voor raad en college. De raad nam in juni 2019 een besluit om acties op het gebied van bestuurlijke toekomstvisie en besturingsfilosofie te vragen van het college. Maar, en misschien nog wel belangrijker, kreeg het college ook de opdracht om samen met Voorschoten de toekomst van WODV in kaart te brengen en de grootste knelpunten aan te pakken. Alles gereed op 1 oktober 2019 was de opdracht. Die dag is ons gepasseerd. Het is nu dringend tijd voor de afronding van dat besluit. De motie ziet daarop en vraagt ook om een klankbordgroep WODV te starten, zodat raden en bestuurders van de WODV directer en sneller communiceren. Wassenaar en Voorschoten doorliepen verschillende trajecten. Of dat handig of onhandig is geweest, is nu niet meer de vraag. Beide gemeenten hebben zich voorbereid op hun bestuurlijke toekomst, wat betekent dat beide hun ambtelijke toekomst nu snel helder moeten zien te krijgen. De raad heeft daarbij uitdrukkelijk een rol. Laten wij die gestalte geven met elkaar als colleges en raden. De D66-fractie zoekt vooral niet naar nieuwe vergezichten, maar naar inhoud en een goede relatie met Voorschoten in het hier en nu om er samen uit te komen. Dit leidt mij tot vraag 3, hoe ziet het college nu het vervolg van de acties op het raadsbesluit van 18 juni 2019. Dan Avalex, voorzitter, de D66-fractie is blij met de uitkomst van de laatste raadsconferentie hier op De Paauw, waar goed is gediscussieerd over een onderwerp dat ons allen aangaat, huisafval. Consensus gaat in de richting van een combinatie van PMD vooraf scheiden, met daarachter een brede of natte nascheiding. Voor een bestuursvorm wordt gedacht aan een model als professionele inkooporganisatie. Een motie is in voorbereiding door de leden Borm en Gout, om aan de deelnemende raden uit te reiken. Dan het punt burgerparticipatie. Voor mijn partij is dat van groot gewicht. Niet alleen vanuit democratisch oogpunt, maar ook vanuit praktisch oogpunt, nu de nieuwe Omgevingswet in 2021 op ons afkomt. Het college is gestart met de formulering van de nota Burgerparticipatie. Bij de toelichting in de begroting, wordt de nota Burgerparticipatie aangehaald als zijnde een feit. Naar ons weten is deze nota nooit vastgesteld door de raad. Vraag aan het college: wanneer komt deze nota voor besluitvorming en wanneer worden de bijbehorende

verordeningen aangepast? Voorzitter, dan het Sociaal Domein. Het IHP is al genoemd, is vastgesteld voor een langere periode, geeft planmatig en helder inzicht en ook mogelijkheden om behoeften en financiën te monitoren en zo nodig aan te passen. Het vmbo. Vorig jaar diende mijn fractie een motie in om dit te versterken. Uitvoering van die motie blijkt niet eenvoudig. Een initiatief van een bestuur buiten Wassenaar liep op niets uit. Mijn fractie hoopt dat de medewerking van het college in de vervolgfase nu wel succes heeft. De bibliotheek is uit de gevarenzone en wordt erkend als een belangrijke schakel in het Sociaal Domein. Dat is een mooi resultaat. Ouderenbeleid. Hier is nog werk te doen, zei de jeugdige fractievoorzitter van D66. In het voorjaar komt er een ouderenconferentie. Daar ga ik dan heen, niet als oudere maar als fractievoorzitter. De fractie gaat ervan uit dat met input van de ouderenorganisaties dan een formulering voor het ouderenbeleid verder gestalte krijgt, met vooral aandacht, het is al door anderen gezegd, voor de specifieke woonbehoefte van ouderen. Evaluatie cultuurbeleid. In 2020 wordt een korte evaluatie gemaakt. De D66-fractie ziet graag dat daarbij de rol van De Paauw in de toekomst bij de uitwerking van de zogenaamde Paauwvariant wordt meegenomen. Immers, daar is ook voor gepleit, de begane grond blijft zoals die is en wat zijn dat nou niet prachtige locaties hier voor cultuuruitingen als tentoonstellingen en muziekuitvoeringen. Dat brengt mij bij vraag 5, kan het college toezeggen deze denkstap mee te nemen bij de formulering van het cultuurbeleid vanaf 2021? Dan de jeugdzorg. Het CDA heeft daar belangrijke dingen gezegd. Wij hebben even moeten worstelen om een CDA-light/D66-proofcombinatie te vinden, maar het is ons gelukt. Misschien was het goede denkwerk van college Everard te kooi twee dagen lang daar debet aan. Ik dank hem daarvoor. Zonder grappen, de kosten stijgen en stijgen.

De **voorzitter**: Nog even, ik zie wazige blikken, maar volgens mij wordt daar in het bed mee bedoeld.

De heer **Bloemendaal**: Ja beperkte vocabulaire van een bejaarde varende, nee hoor. Dank u voor uw steun. Mijn fractie pleit voor een domeinoverstijgend denken bij jeugdzorg. Wat is dit voor een nieuwe kreet. Wel, ik heb afgelopen zondag naar Buitenhof gekeken en minister De Jonge zien zeggen dat in de niet-GGZ-zorg er domeinoverstijgend gedacht moet gaan worden en wat een pracht van een kreet is dat voor vandaag. Hij bedoelt bij die andere zorg, laten gemeenten/WMO, Zorgkantoren/Wlz en verzekeraars/Zvw met elkaar de handen ineenslaan om dat beter voor elkaar te krijgen. Ik vraag aan het college, het is al gezegd, wij hebben een goed jeugd- en jongerenwerk hier, wij hebben een sociaal-medische dienst (SMD), ze komen van heinde en verre ernaar kijken. Kunnen wij daar nu niet meer uithalen, is mijn vraag. Tot slot het fysiek domein. De klimaataanpak. Er zijn...

De **voorzitter**: Kunt u wel langzaam gaan afronden?

De heer **Bloemendaal**: Ja ik ga afronden. Er zijn stappen gezet met de Klimaattafels, die zeer gewaardeerd worden door de bevolking. Ik heb een vraag uit subsidieover. Kan het college inzicht geven in de subsidiepoten die er zijn, en hoe gemeenten daar zelf en instituties zoals scholen, maatschappelijk middenveld en eventuele burgers daar gebruik van kunnen maken. Graag een overzicht. Dan de Transitievisie Warmte, die moet 2021 gereed zijn. Dat is vraag 8, graag hoor ik van het college hoe het dat op tijd denkt te realiseren, voordat het weer december 2021 is. Goed op het punt van wonen, een belangrijk punt voor mijn partij. De uitwerking is gebracht van de kaders Woningbouwprogrammering, zoals al gezegd. Willen wij ons dorp aantrekkelijk laten blijven voor jongeren en starters en tegelijkertijd bouwen voor de ouderen, dan zullen we ook voor hen woningen beschikbaar moeten hebben in de middeldure huur- en koopsector. Wij pleiten daarvoor. Voorzitter samengevat. Solide begroting, een aantal vragen van onze kant en een motie waar wij veel waarde aan hechten. Het heeft ons verrast dat binnen 24 uur voor deze vergadering een informatiebrief over de realisatiekracht werd toegestuurd, maar zo zie je wat een motie al niet kan doen, als ie nog niet eens uitgedeeld is. Maar goed, wij wachten de antwoorden in eerste termijn van het college af en hierbij de motie Realisatiekracht. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. De motie is hierbij ingediend. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Mulder.

Mevrouw **Mulder**: Voorzitter dank voor het woord. Wassenaar staat er goed voor. Er is een duidelijke keuze gemaakt voor zelfstandigheid met een kroonbenoemde burgemeester en nu ligt de eerste begroting van zijn college aan ons voor. Complimenten zijn op zijn plaats voor het stuk, maar ook voor de voortvarendheid waarmee dit college met haar nieuwe voorzitter aan de slag is gegaan met het leggen van een fundament voor de toekomst. Wassenaar is een prachtig dorp om in te wonen en in te recreëren. Wassenaar heeft goede voorzieningen en is een van de beste plekken van Nederland om inwoner van te zijn. Voor de toekomst hebben wij wel duidelijke

uitdagingen op het gebied van demografie. Onze inwoners zijn demografisch gezien veel vaker lid van de zilveren bevolking. Dit zorgt ervoor dat de voorzieningen die wij nu hebben, die heel veel gesteund worden door deze groep, straks nog harder nodig zijn, maar dat de groep daaronder niet zo groot is om het in stand te houden. Het is van het grootste belang dat in dit prachtige dorp mensen tot op hoge leeftijd zelfstandig kunnen wonen. Maar het is ook heel belangrijk om een nieuw groep Wassenaarders aan te trekken, die in staat is om het voorzieningenpeil op niveau te houden. Want we bouwen een nieuwe gymzaal, omdat er ook over tien en twintig jaar voldoende kinderen naar de scholen gaan. Dit wordt goed weergegeven in de Toekomstvisie 2030 en hier moeten wij hard mee aan de slag. Er zijn ook altijd dingen om aan te blijven werken. Ik haal er drie aan. 1, zo nu en dan zijn er klachten van inwoners over de Werkorganisatie. 2, er zijn financiële uitdagingen, die Wassenaar het hoofd moet bieden. En 3, er zijn achterstanden in onderhoud en nieuwbouw van voorzieningen. 1, over de Werkorganisatie kunnen wij weinig zeggen. Wij zijn zelf ook debet aan de situatie, die nu is ontstaan. Als je kijkt naar het grote aantal vacatures, eerder ook al genoemd, dan kun je niet anders dan vaststellen dat onze ambtenaren een grote stapel werk op hun bordje hebben liggen. De werkdruk is hoog en er is onzekerheid. Dit zorgt ervoor dat er klachten kunnen komen. Er ligt een tweetal moties voor om de toekomst van de Werkorganisatie te gaan bespreken en deze zullen wij dan ook steunen. 2, de financiële uitdagingen liggen anders dan verwacht, want Wassenaar staat er goed voor. In een extern onderzoek van de Rekenkamercommissie, uitgevoerd door Deloitte, is het financiële beeld van de gemeente Wassenaar onderzocht. Wassenaar bleek uniek in haar soort en staat er bovengemiddeld goed voor. Tijdens de presentatie zijn de volgende verplichte indicatoren besproken. Schuldpositie, Wassenaar heeft geen schulden. Solvabiliteit, Wassenaar is bovenmatig solvabel. Structurele exploitatieruimte, uit het onderzoek kwam dat wij structureel beter presteren dan dat wij begroten. Wij geven dus minder uit dan dat wij begroten. Wij zitten bovenop de uitgaven en zelfs in de jaren dat er grote uitgaven gepland staan, blijft het binnen budget. Grondexploitatie, Wassenaar heeft geen grondposities en heeft een voorraad grond per inwoner van € 0,00. Dit betekent geen risico's, maar betekent in goede tijden ook geen grote kansen. Lokale lasten, de lokale lasten in Wassenaar zijn hoog, gemiddeld hoger dan in Nederland en hoger dan in de gemeenten waar onze Rekenkamercommissie voor onderzoekt. Echter, minimaal hoger dan de gemeente Voorschoten. Dit komt niet doordat de gemeente Wassenaar zulke hoge belastingen int, maar het komt voornamelijk door de hoge korting, die wij hebben op de uitkering van het Gemeentefonds. De systematiek, die daar wordt gehanteerd is negatief voor de gemeente Wassenaar en dat laat het onderzoek van Deloitte ook zien. Weerstandsvermogen, het weerstandsvermogen per Wassenaar is meer dan € 1.447,00. Dit is ruim het drievoudige ten opzichte van landelijk en ten opzichte van gemeenten met een vergelijkbare grootte. Aanvullende indicatoren. Te dekken kapitaallasten, door de coalitie is afgesproken om de kapitaallasten uit de lopende exploitatie te laten lopen. Dit vinden wij zeer terecht, maar zorgt er wel voor dat het aandeel kapitaallasten ten opzichte van de exploitatie steeds groter wordt. Van € 616,00 per inwoner in 2018 naar ruim € 1.000,00 per inwoner in 2020. Dit is ook een van de grootste redenen waarom er krapte is in de exploitatiebegroting. Niet omdat Wassenaar te veel geld uitgeeft, maar omdat wij nu in tegenstelling tot voorheen, reserveren voor de toekomst van het voorzieningenniveau. Rentelasten, als je geen schulden hebt, dan moet je het hebben van de rente die je ontvangt op je geld. Echter, is de vergoeding van het rijk niet anders dan onze eigen spaarcenten, namelijk nagenoeg 0%. Het lijkt ons verstandig om te kijken naar de invulling van de reserves en wat wij kunnen doen om dit langdurig in stand te houden en toch te investeren in de voorzieningen. De conclusie van het onderzoek is helder. Wassenaar staat er zeer gunstig voor qua financiële positie. Aandachtspunt zijn de lokale lasten, want die zijn hoog. En nu dan voorzitter, de achterstand die zijn ontstaan in het onderhoud en nieuwbouw van de voorzieningen. Hier hebben wij gelijk de koe bij de horens gevat voor wat betreft de invulling van de reserves. Er wordt al hard gewerkt aan de verschillende projecten, zoals een nieuwe sporthal, een nieuwe gymzaal, de verbouwing van De Paauw en natuurlijk ook het Gemeentekantoor. De grote reserves zullen hard nodig zijn om alle problemen het hoofd te bieden, maar wij zijn erop voorbereid. Juist om het realisme in de begroting te brengen, is er in de begroting uitgegaan van een restwaarde van voorzieningen. Dat steunen wij. Verheugd waren wij dat de regenboogvlag in de top hing bij het Gemeentekantoor op World Coming Out Day en alle andere relevante dagen die belangrijk zijn voor deze specifieke groep. Iedereen doet mee in Wassenaar en dat is duidelijk. Voor wat betreft de moties die ik nog niet heb aangehaald. Wij steunen het amendement van de VVD, de moties van het CDA inzake de Warenaar en de jeugdzorg. Heel fijn dat Lokaal Wassenaar! de eikenprocessierups, zoals eerder door ons aangehaald, hierbij naar een volgend niveau brengt. Deze motie steunen wij ook. Ook de motie van het Gemeentekantoor en de ozb en ook het amendement van verkeer. De motie D66 steunen wij zoals eerder gezegd. Ook steunen wij de vier moties van Groen Links, concretisering bezuinigingen, ondertunneling, toekomst WODV en de motie aangaande het jeugd- en jongerenwerk van fractie Hagen komt ons goed over, echter het lijkt ons te vroeg om dat nu in gang te zetten. Ook de overige moties van fractie Hagen steunen wij niet. Voorzitter, als afsluiter

geven wij hierbij aan dat met deze begroting en de plannen van deze coalitie, Wassenaar iedere dag een beetje mooier wordt en haar positie als een van de beste woongemeenten eer aan doet. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan wil ik voorstellen... En het goede nieuws is dat de schorsing van het college korter kan, omdat u zo aardig was om de moties en amendementen aan de voorkant in te dienen. Mijn constatering is dat er 4 amendementen zijn ingediend tot nu toe en 15 moties en 2 moties min of meer zijn aangekondigd, maar daarbij wordt eventueel eerst de beantwoording van het college afgewacht. Wij hebben afgesproken dat wij voor een kwartier schorsen. Dus dat betekent dat ik de vergadering schors en dat die weer wordt heropend om 16.20 uur.

Schorsing van 16.05-16.20 uur.

De **voorzitter**: Dames en heren, zou u weer willen gaan zitten? Dan gaan we over naar de eerste termijn van de zijde van het college. Wij hebben onszelf ongeveer de ambitie opgelegd om dat in een uur te kunnen doen. Dus dat is wederom een meevaller vandaag. Wij gaan eens kijken in hoeverre wij die ambitie gaan laten slagen. Als eerste geef ik graag het woord aan de wethouder Financiën.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Hartelijk dank aan de raad voor de diverse opmerkingen en ook de diverse positieve opmerkingen die naar voren zijn gebracht. Een hele constructieve houding en ik zal ook de complimenten graag doorgeven aan het ambtelijk apparaat, zoals die naar voren zijn gebracht. Ik ben trots op deze begroting, zelf ook vanuit het college, omdat er denk ik in een behoorlijk lastige en externe omgeving toch een goede sluitende begroting ligt en een behoorlijk investeringsprogramma, waarmee ook een behoorlijke ambitie naar voren wordt gebracht. Ik ga de punten na zoals die naar voren zijn gebracht. Ten eerste, en dat begon al met de inspreker mijnheer Van Leeuwen, en het is daarna ook nog door diversen van u naar voren gebracht, dat betreft de leesbaarheid van de begroting. Interessant genoeg vindt een heel groot deel van u en ikzelf trouwens ook, deze echt verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Wij gaan ook op die weg voort. Wij bevinden ons wel binnen de kaders van de BBV. Mijnheer Weyn moet daar nog steeds om lachen, die heeft dat ook naar voren gebracht. Je bent dus eigenlijk wel een beetje beperkt in je mogelijkheden, maar wij willen absoluut nog verdergaan in de informatievoorziening, om dat nog wat helderder te maken. Daarbij is er natuurlijk ook altijd nog een slag te slaan in de richting van de inwoners van Wassenaar. Dus ook dat zullen wij ter harte nemen. In dit verband ook even in te gaan op de vraag die mijnheer Van Noort had gesteld over de beleidsindicatoren. Wij zijn verplicht vanuit de BBV om deze indicatoren op te nemen. Ik heb zelf ook als ik het doorlees, dan denk ik ook 'ja moeten wij nu al deze zaken, zijn die allemaal erg relevant', maar ja wij zijn wel verplicht om ze op te nemen. Dus doet u er uw voordeel mee zou ik zeggen, voor zover het nuttige informatie is. En anders zou ik ze maar weer snel vergeten. Deze begroting, en dat is ook door een aantal mensen naar voren gebracht, vergt behoorlijk wat realisatiekracht. Wij zijn ook in staat om deze Investeringsagenda ook te gaan uitvoeren. Het was dacht ik D66 die dat naar voren bracht, 'is dit in evenwicht?' Ik ben ervan overtuigd dat dit in evenwicht is. Wij hebben die beslissingen genomen. Het is nu om deze vervolgens ook uit te voeren. Mocht het onverhoopt toch anders lopen, dan zullen wij u uiteraard daar tijdig over informeren. Er is door een aantal partijen ingegaan op de nieuwe systematiek die wij gebruiken, de restwaardesystematiek. Daar wordt ook de vraag gesteld door een aantal mensen, 'is deze maatregel verantwoord?' Ik denk dat die absoluut verantwoord is. Wij zijn op dit moment heel voorzichtig en wij gaan over denk ik naar voorzichtig. Er is toch ook een aantal andere gemeenten dat dit doet. Wij gebruiken gewoon de mogelijkheden die wij hebben. Het is ook een afweging van alternatieven, want een alternatief is om nog meer te bezuinigen. Mijnheer Weyn bracht ook naar voren om nog meer bezuinigingen te doen. Binnen dat hele spectrum zijn wij er als college van overtuigd dat dit een fatsoenlijke maatregel is. Dan is er ook gevraagd naar het kopje van de precariobelasting. Mijnheer Van Doeveren bracht dat nog even naar voren. Wij hebben dat hier vaker met elkaar gewisseld. De nutsbedrijven zijn via de wet verplicht om dat door te rekenen. In de gesprekken die ik heb met de nutsbedrijven, breng ik dat ook naar voren en dan krijg ik altijd terug 'wij zijn dat verplicht om te doen'. Dus dat is verder ook aan hen en hoe ze dat precies doen, ja dat hangt ook weer van de karakteristieken af. Twee belangrijke als Dunea en Liander, die hebben net weer een iets andere verdeling dan via de gemeente. Dus hoe dat precies uitpakt, dat is aan die bedrijven. Maar zij zijn er gewoon toe verplicht om dat te doen. Dan een belangrijk punt dat bijna door ieder van u naar voren is gebracht, is het Gemeentefonds. Er zit een deel in van het afgelopen jaar hebben wij wel heel veel verschillende boodschappen gekregen. Je hebt sowieso de meicirculaire en de septembercirculaire. Die bedragen fluctueren enorm, dus in die zin voelen wij als college wel veel voor iets van een vorm van stabilisatie. Na de kadernota van dit jaar hebben wij dat ook wel naar voren gebracht. Er was alleen op dit moment eigenlijk geen financiële ruimte voor. Want wil je zo'n

egaliseringsreserve hebben, dan moet je daar toch wel fors wat geld in stoppen, wil het ook nuttig zijn. Dat is een tweede punt in het kader van het Gemeentefonds, er zijn gewoon nog behoorlijk wat onzekerheden. Het is een herijking van het Gemeentefonds. Komend jaar gaat die haar beslag krijgen. De eerste geluiden, die wij horen via de VNG in het bijzonder - er is daar een commissie Financiën, die zich daarmee bezighoudt - zijn dat dit specifiek voor gemeenten als Wassenaar, met vrij hoge WOZ-waarden en een beperkte centrumfunctie, niet goed uit zal pakken. We moeten natuurlijk afwachten wat dat 'niet goed zal uitpakken' inhoudt'. Ik ben erg voorzichtig met bedragen noemen, want dat is op dit moment gewoon nog heel erg lastig. Dat gaat niet over honderdduizenden, dat gaat eerder over miljoenen. De komende tijd zal daar meer duidelijkheid over moeten zijn. Dus wij zullen ook de raad in dat hele proces goed proberen mee te nemen. Wij zitten daar als college ook bovenop. Wij proberen daar via de diverse kanalen, die er ook zijn, want het is uiteindelijk ook de landelijke politiek, die dit in de loop van het jaar zal besluiten... Wij zullen proberen dit te beperken, want ja de gemeentefinanciën staan al heel erg onder druk via jeugdzorg, 'trap op, trap af'-systematiek, waarbij je eigenlijk op het moment dat het rijk het geld... Die zegt wel dat het gaat investeren, maar ze kunnen het gewoon niet uitgeven. Daar worden wij als gemeenten daarvoor ook weer gekort. Dus op allerlei manieren sta je als gemeente onder druk. Dat heeft echt onze aandacht. In de aanloop naar de kadernota zullen wij dat, sowieso met de kadernota, maar ook daarvoor zullen wij dat al verder met u gaan bespreken. Het is dacht ik door één partij wel genoemd. Wij hebben de septembercirculaire gehad en daar zijn forse bedragen bij gekomen, dus dat is op zich natuurlijk heel positief. Maar tegen de achtergrond van de hele herijking is de verwachting toch wel dat dat volgend jaar weer zal omslaan helaas. Daarom stellen wij ook voor om, maar dat bespreken wij in de novemberronde met elkaar, de septembercirculaire op een stelpost te zetten en daar gewoon heel voorzichtig mee om te gaan, omdat er ook nog een aantal wetswijzigingen aankomt. De nieuwe Wet inburgering, de Wet verplichte GGZ, nu ja er is nog een aantal zaken dat op de gemeenten afkomt. Dan kom ik bij de vraag over de BSGR, die is dacht ik ook gesteld door mijnheer Van Noort, of je nu nog beter onderscheid zou moeten maken tussen de gemeentelijke belastingen en eventuele andere belastingen. Ik heb daar niet zo'n pasklaar antwoord op, maar ik zal dit onder de aandacht brengen bij de BSGR. Ik zit ook in het algemeen bestuur van de BSGR, dus daar kom ik even op terug of dat mogelijk is. Dat moet dan natuurlijk wel gemeenschappelijk ook mogelijk zijn en hoe dat mogelijk is. Dus daar komen wij op terug. Er is ook de vraag gesteld - mijnheer Van Noort had een aantal echt concrete vragen, dus daar ga ik nu antwoord op proberen te geven - de vraag vervoer, of dat volstaat, wij gaan het budget wat inperken. In algemene zin hebben wij bij de budgetten gekeken naar: zijn dat realistische budgetten. Wij hebben daarbij naar de afgelopen drie jaar gekeken, in de zin van hoeveel is er uitgegeven en hou je dan nog een marge. Zo zijn wij op het voorgestelde bedrag gekomen. Als dat niet toereikend blijkt, het is een openeinderegeling, dan zal dat gewoon uitgegeven moeten worden en dan gaan wij dat verwerken in de voorjaarsnota en de najaarsnota. Dan is er nog een vraag gesteld over lenen, wel of niet. Op dit moment, zoals u allen bekend, is lenen heel erg goedkoop. Er is zelfs een negatieve rente, dus waarom zouden wij niet gewoon miljarden gaan lenen en hier gaan zitten oppotten. Dat zou misschien een nieuw bedrijfsmodel voor de gemeente Wassenaar kunnen zijn. Ten eerste ben ik gebonden door de politieke kaders die de raad ons heeft gesteld, namelijk dat er niet geleend mag worden. Dan hebben we natuurlijk ook nog, mijnheer Hendrickx refereerde er nog even aan, voldoende geld in kas. Ik heb dat ook nog even opgezocht mijnheer Hendrickx, in 2012 was er ook ongeveer € 40 miljoen in kas. Er was nog een post die u denk ik over het hoofd heeft gezien. Nee het was meer, wij hebben het nagekeken en er was toen ongeveer € 40 miljoen in kas en in 2018 was er € 34 miljoen in kas. Dus wij hebben nog voldoende geld in kas. Mocht het toch nodig zijn om toch te gaan lenen, dan moeten wij dat hier met elkaar gaan bespreken. Het heeft geen zin om geld te lenen en dat vervolgens op een bankrekening te zetten, want wij zijn verplicht om onze middelen via schatkistbankieren weer bij het rijk te gaan zetten. Dus dan ben je echt geld aan het heen en weer pompen en bovendien krijgen wij daar amper een vergoeding voor. Ik denk echt in de huidige constellatie, zoals wij nu zitten, dat het niet erg nuttig is om te gaan lenen. Dat hebben wij ook helemaal niet nodig. Dan is er een vraag gesteld over de toegankelijkheid van het vastgoed. Dat is door mevrouw Hagen naar voren gebracht. Volgend jaar wordt het beheerplan van het vastgoed herzien. Sowieso zijn wij verplicht om bij het Gemeentekantoor ervoor te zorgen dat het goed toegankelijk is. Dat verschilt een beetje per precieze functie van zo'n gemeentelijk vastgoedgebouw. Er hangt uiteraard ook een financiële afweging aan vast, maar daar komen wij dus met de beheerplannen op terug. Het beheerplan wordt, als het goed is, in de eerste helft van 2020 hier aan de orde gesteld, dus dan komt dat terug. Dan wil ik ook nog op het Gemeentekantoor ingaan, want daar is door de VVD het nodige over gezegd en het is ook door een aantal anderen genoemd. Er ligt ook een motie over voor. Er is net een hele discussie over De Paauw geweest. Daar is denk ik heel duidelijk aangegeven dat wij de komende tijd scenario's gaan uitzoeken. In maart 2020 moet daar meer duidelijkheid over zijn. Dat hebben wij ook in de beantwoording van de schriftelijke vragen naar voren gebracht, om dan pas ook als college met voorstellen te komen over wat je met het

Gemeentekantoor gaat doen. Tegelijkertijd is het wel zo dat, ook al blijf je nog maar een paar jaar in het Gemeentekantoor, er moet wel iets aan onderhoud plaatsvinden. De emmertjes zijn al door een aantal van u genoemd, maar elke dag als ik daar kom zie ik die emmertjes weer staan. Daar word je natuurlijk niet vrolijk van. Ik vind gewoon dat wij een goede en fatsoenlijke omgeving voor de ambtenaren moeten hebben. Dat zijn wij gewoon verplicht. Het onderhoudsniveau hebben wij in ieder geval weer op een normaal niveau gebracht. Echt serieuzere uitgaven gaan wij eerst met u bespreken en die laten wij afhangen van de uitkomsten van De Paauw. Dan maak je een verantwoorde keuze. Ik denk eigenlijk dat ik de meeste van de punten heb beantwoord. Dan ga ik over tot de advisering van een aantal amendementen en moties. Er is een amendement van de VVD, D66, CDA en Lokaal Wassenaar! naar voren gebracht over groenonderhoud. Vanuit het college geven wij het oordeel raad. Er is een structurele dekking voor en het saldo is gewoon toereikend om dit de komende jaren op te vangen. Dus dat is aan de raad. Er was heel breed steun voor, dus dat signaal is ons ook niet ontgaan. Dan is er een motie concretisering bezuinigingen door mijnheer Van Sloten. Daar wordt eigenlijk gevraagd, wij hebben denk ik 90% van de bezuinigingen gerealiseerd in het afgelopen jaar, maar er zijn er inderdaad nog twee die wij niet hebben gerealiseerd. Dat is het beperken van de Welstandscommissie en de kapvergunning. Daar heeft mijnheer Van Sloten helemaal gelijk in en daar kunnen wij voor de genoemde data gewoon met nadere informatie komen over wel of niet. Wij moeten even kijken of wij die bezuinigingen inderdaad in die vorm door willen laten gaan, maar besluitvorming daarover voor 1 juli 2020 moet gewoon mogelijk zijn. Datzelfde geldt ook voor de bezuiniging subsidies en heroriëntatie Warenaar, daar is nog een andere motie over, maar daar geven wij ook oordeel raad. Dus dat moet allemaal voor de gestelde tijdslijnen kunnen gebeuren. Dan is er een motie naar voren gebracht over de stabiele raming uitkering Gemeentefonds. Ik heb daar net ook al even wat over gezegd. In de komende periode gaan wij dus aan de slag met herijking van het Gemeentefonds. Daarbinnen past het natuurlijk ook om naar egalisatie te kijken. Ik wil wel even benadrukken inzake de precieze termijnen dat wij natuurlijk afhankelijk zijn van die herijking Gemeentefonds. Dus mocht dat vertraging oplopen, dan kan dat de planning voor de kadernota in de wielen rijden. Dus dan moeten wij dan op dat moment even met elkaar het gesprek aangaan hoe wij daar dan mee omgaan. Als wij deze motie op die manier interpreteren dan zullen wij dat doen. En dan de motie onderhoud Gemeentekantoor, die heb ik net eigenlijk al besproken. Die heeft wat ons betreft een oordeel raad en dat heb ik net al nader toegelicht. Dan is er een motie ozb van Lokaal Wassenaar!, D66 en VVD om eigenlijk te kijken op het moment dat... Er lijkt behoorlijk wat over te zijn, in ieder geval via de septembercirculaire. Als nu blijkt dat dat inderdaad nog steeds zo is, dus ook volgend voorjaar met de kadernota, dat wij dan nog weer eens kijken naar die ozb-verhoging, zoals die nu wel noodzakelijk wordt geacht. Ook daar laten wij het oordeel graag aan de raad. Dat waren de moties, vier moties en één amendement op mijn terrein. Tot slot wil ik nog even kort ingaan, als het mag voorzitter, op de Visie 2030. Een aantal van uw punten raakt ook aan de meer structurele situatie. Mevrouw Mulder heeft ook een aantal indicatoren genoemd. Wassenaar staat er financieel gewoon behoorlijk gezond voor. Dat heeft u nog heel mooi genoemd. Tegelijkertijd is de exploitatie wel krap. Het CDA heeft ook gewezen op 'moet je niet nog naar verschillende alternatieve inkomstenbronnen kijken'. Wat zou je nu kunnen doen, ook met de toeristenbelasting. Nou ja goed, wat kun je daar doen. Dat is een breder kader eigenlijk, daar past ook zo'n herijking Gemeentefonds in, dus daar hoop ik ook begin volgend jaar bij u op terug te komen met voorstellen en plannen om dat te bespreken. Om daar naar de wat langere termijn te kijken naar hoe kunnen wij onze gemeente nu nog verder versterken ook op dat gebied. Dat was het. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de wethouder Bereikbaarheid en Economie.

Wethouder **Klaver**: Dank u wel voorzitter. Dank u wel raad voor uw constructieve inbreng. Vooral dank u wel, mijnheer Everard, voor uw opmerking over de inbreng bij de MRDH en de ondersteuning vanuit het ambtenarenapparaat. Wij proberen zoveel mogelijk onze stem te laten horen in de regio. Ik denk dat dat heel goed is voor onze profilering, maar het is ook goed om richting te geven aan bepaalde beleidslijnen. Zodra er ook weer wat gelden beschikbaar kunnen komen, dan moeten wij natuurlijk ook haantje-de-voorstes zijn om dat te doen. Goed geïnformeerd aan tafel zitten is de eerste vereiste naar mijn mening. In navolging van wethouder Schokker wilde ik graag ingaan op uw opmerkingen en vragen en daarna het advies met betrekking tot de amendementen en moties bespreken. Noodzaak om stappen te zetten voor het verkeer. Ik ben het helemaal met u eens. Het wordt echt gevoeld in Wassenaar dat het steeds drukker wordt. Wij merken het in de verzoeken, die wij binnen krijgen bij de Werkorganisatie, spiegels die er worden afgereden en initiatieven van inwoners om met werkgroepen en actiegroepen aan de bak te gaan. Mijnheer Everard vroeg wat heeft u van ons nodig. Wat wij zien en wat heel belangrijk is, is dat wij met feiten en analyses stappen kunnen ondernemen. Wij hebben namelijk ook de regio nodig om

te laten inzien dat Wassenaar niet de overloop van de A4 kan zijn. Wij hebben dat inzicht nodig in de regio dat wij daar wat aan moeten doen. De eerste stap, die wij daar echt voor willen zetten is het grote verkeersonderzoek. U krijgt bij de najaarsnota een verzoek om budget hiervoor. In een informatiebrief zetten wij het plan van aanpak van het onderzoek uiteen. Daarmee hopen wij echt stappen te kunnen zetten en aan te tonen dat het verkeer hier drukker wordt en wat er gebeurt als wij bepaalde verkeersmaatregelen gaan nemen, wat voor een effect dat daadwerkelijk heeft. Een belangrijk onderdeel daarvan is echt het sluipverkeer. Het sluipverkeer neemt alleen maar toe en wij zijn reuze angstig toch over wat er gaat gebeuren met Valkenburg. Onorthodoxe maatregelen, wij willen heel graag onderzoeken wat er gebeurt als wij wat meer grip krijgen op de wegen rondom Wassenaar. Dat is dan met name de Katwijkseweg, maar ook als mensen dan weer 's avonds thuiskomen via de Wittenburgerweg of de Houtlaan, hoe gaan wij daarmee om en kunnen wij daar wat mee, maar daar hebben we de regio bij nodig. Om de regio te overtuigen, hebben wij feiten en een goede analyse nodig. Met betrekking tot de N44, het afgelopen jaar zijn wij heel druk bezig geweest om te bepalen wat nu daadwerkelijk het probleem is. Het Wassenaarse probleem moeten wij groter maken. Een Wassenaars probleem gaan wij niet alleen oplossen, vooral niet met zulke grote investeringen die daarmee te maken hebben. Wij hebben een tweetal bureaus ingeschakeld om ons te helpen om het probleem goed te analyseren, om te kijken welke aanvliegroute wij kunnen nemen. Dat is dan een goede onderbouwing voor u om met een plan van aanpak te komen. Vooruitlopend op de bespreking van de motie van GroenLinks over de aanpak van de N44, kan ik u zeggen dat wij die tijdslijn zeker gaan halen en dat wij met een plan van aanpak bij u komen en ook een terugblik op wat wij hebben gedaan in de afgelopen maanden en met wie wij allemaal hebben gesproken. Ik heb duidelijk het gevoel dat er meer begrip is voor, dat de N44 is... Het gaat de regio aan, het is niet alleen een Wassenaars probleem. En als wij het op een gebiedsbrede manier kunnen aanpakken, dat wij ook stakeholders kunnen krijgen in de regio, die met ons mee willen denken en met ons mee willen doen, dan kunnen wij voortgang boeken. Lokaal Wassenaar! maakte een opmerking over de voorziening wegen. Met betrekking tot die voorziening wegen, de voorziening loopt terug, maar dat is ook een beetje de bedoeling van een voorziening. Zouden wij daar nog € 2-3 miljoen in hebben zitten, die wij dan niet daadwerkelijk nodig hebben voor pieken, dan zouden wij dat niet moeten willen. Maar wij gaan dus de beheerplannen actualiseren dit jaar en de dotaties die tot nu toe zijn opgenomen, die zijn helemaal in lijn met alle vigerende beheerplannen, met alle taakstellingen die wij onszelf hebben opgelegd in 2017 en 2019 naar niveau C. Wij hebben ook de vermindering van de opslag die meegenomen wordt in de dotatie, die volgen wij volgens de richtlijnen van de provincie. Dus wat wij nu doen, klopt met de plannen die wij hebben. Dit jaar komen wij met nieuwe beheerplannen en dan moeten wij kijken wat nodig is voor de toekomst. Dan het openbaar toilet, ik ben blij dat dat weer op de agenda staat. Conform de motie hebben wij zeker gesprekken met de bibliotheek gevoerd. De bibliotheek heeft een prima toilet, dat ook als openbaar toilet kan dienen en dat ook nog toegankelijk is voor de mindervaliden, dus dat is heel erg mooi. Maar de bibliotheek gaat wel om 18.00 uur dicht en wij moeten er ook voor zorgen dat wij een toiletvoorziening hebben voor 's avonds. Daar hebben we echt de horecaondernemers voor nodig, om daar ook te kijken of daar mogelijkheden zitten en niet zozeer dat wij zelf een hele nieuwe voorziening op touw zetten. Zonder een concreet plan blijft het in de begroting staan, maar dat betekent niet dat wij dat ook daadwerkelijk gaan uitgeven. Fractie Hagen deed ook nog een verzoek aan de ondernemers om de toegankelijkheid van de horeca en de winkels te verbeteren. Wij nemen dat zeker mee en wij moeten dat onderwerp onderdeel van onze gesprekken blijven laten zijn. Dus dank voor uw suggestie en aansporing daaromtrent. Ik denk dat ik nu alle onderwerpen heb aangestipt. Het Rozenplein, u heeft waarschijnlijk de verkeersregelaars daar zien staan. Een eerste reactie of een eerste feedback is gekomen. Het wordt nog een hele lastige, maar u krijgt van mij daar een voorstel voor hoe wij dat verder moeten aanpakken. Dan wilde ik graag met u de amendementen en moties doorlopen. Te beginnen met het amendement van Lokaal Wassenaar! met betrekking tot de tekst bij paragraaf 2.1 en te benadrukken dat sluipverkeer een belangrijk onderwerp moet zijn van het verkeersonderzoek. Ik kan alleen maar ondersteunen dat dat zeker wordt meegenomen. Wij gaan proberen te meten als wij sluipverkeer gaan tegengaan, wat voor effect dit ook heeft op de verkeersstromen binnen Wassenaar. Ik had u al aangegeven dat het college het aan het oordeel raad overlaat met betrekking tot de tijdlijn N44. Daar kunnen wij aan voldoen. De motie van fractie Hagen met betrekking tot de gehandicaptenparkeerplekken, daar wil ik u graag meegeven dat het eerste punt dat aangehaald wordt, met extra budget, eigenlijk een openeindebudget aangeeft. Wij willen toch graag grip houden op de begroting, dus het zal heel moeilijk zijn om hier alleen een open einde aan te geven. Ten tweede vraagt u dus om meer algemene gehandicaptenparkeerplaatsen over de straten van Wassenaar te verspreiden. Wij ontraden dat ten eerste. Want dat betekent in feite dat u misschien wel meer dan 2000 of 3000 gehandicaptenparkeerplaatsen in Wassenaarse straten moet faciliteren. Dat zijn er dus echt heel veel. Eigenlijk als u een gehandicaptenkaart heeft, heeft u meer mogelijkheden om ergens te parkeren. U kunt op de stoep staan, u kunt buiten de blauwe zone staan, dus de toegankelijkheid

buiten de algemene voorzieningen voor gehandicapten is er ook. Dus wij ontraden dit ten eerste. Dan ten slotte, de motie van GroenLinks met betrekking tot de concurrentiekracht. De inspanningsverplichting, die u van mij vraagt, die begrijp ik en die ga ik ook zeker doen. Er is misschien wat verwarring ontstaan tijdens de presentatie van de Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing over de bijdrage van de verschillende grote bedrijven, maar Duinrell doet wel zeker mee. Ik zou dus eigenlijk het tweede punt dat u aanhaalt in de motie willen ontraden. Want de grote bedrijven, waar u het over heeft, die hebben al zelf een groot marketingbudget. Daar hebben wij ook profijt van. De samenwerking met hen is heel erg belangrijk en dat wij ook verbinden. Maar om direct te korten op de gemeentebijdrage... De gemeentebijdrage is heel specifiek ook om te betalen voor de professionalisering. De professionalisering zit in de marketeer en het opzetten van de website. En alle extra activiteiten die moeten betaald worden door de extra inkomsten van de ondernemers. Over drie jaar moeten zij hun eigen broek op kunnen houden. Afgelopen jaar is het initiatief gestart met de ondernemers. De ondernemers hebben heel veel inzet gepleegd en hebben heel veel uren hieraan gespendeerd. Wij denken dat het een verkeerd signaal zou zijn om hen dan direct op de bijdrage te korten. Daarnaast hebben wij ook nog in de afspraken met de Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing aangegeven dat minimaal 10% van het totale bedrag van de ondernemers moet komen. Dat is al gebeurd. Maar dan is het denk ik niet aan de gemeente om te zeggen en dan gaan wij nu u korten op de bijdrage. Het eerste punt, de aanmoediging, nemen wij zeker graag over, maar het tweede ontraden wij. Ik denk dat ik bij dezen al uw vragen en opmerkingen heb behandeld. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: ik dank u wel en dan geef ik graag nu het woord aan de wethouder Participatie, Jeugd en Sport.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dank u wel voorzitter. Ik wilde eigenlijk eerst even op de jeugdzorg- en de sociaaldomeinvragen ingaan en dan op alle vragen van de Werkorganisatie. Dat zijn de twee grootste punten die u heeft genoemd eigenlijk. U begrijpt dat wij de afgelopen week met alle H10-gemeenten natuurlijk enorm teleurgesteld waren over de uitspraak van de rechter. Wij zijn twee jaar lang met alle partijen bezig geweest om gezamenlijk tot een nieuw stelsel te kunnen komen per 1 januari 2020 en dan word je eigenlijk op tarieven teruggefloten. Dat vinden wij niet heel fijn. Deze week zijn er op last van de rechter ook al gesprekken geweest met diezelfde zorgaanbieders en ik zit vrijdag weer bij elkaar. U krijgt volgende week van mij in de commissie een heel uitgebreid plan van aanpak over hoe wij hier nu mee verdergaan. En, voor ons het allerbelangrijkste, hoe zorgen wij dat er per 1 januari 2020 zorgcontinuïteit is. Want dat betekent ook dat de aanbesteding niet op tijd afgerond kan worden voor 1 januari 2020, zodat wij rechtmatige contracten hebben met de jeugdaanbieders. U begrijpt er wordt nog steeds, er werd al heel hard gewerkt door de ambtenaren binnen de H10, maar die zijn nu nog harder aan de slag hiermee. Ik wil eigenlijk voorstellen om volgende week in de commissie, als ik alle plannen heb, u daarmee uitgebreid te informeren. Het is daardoor ook van tweeërlei belang. Wij gaan enerzijds natuurlijk met het rijk en de VNG aan de slag om landelijk aan te geven welke problematiek dit betreft. De uitslag van de rechter wordt natuurlijk ook landelijk bekeken. Er zijn meerdere regio's die naar andere stelsels willen en die waren ook zeer benieuwd naar hoe is de rechter ingegaan op de vragen van alle jeugdaanbieders. Wij vinden het ook jammer dat er niet op alle vragen is gegaan, zodat daar ook een les uit geleerd kan worden. Dus enerzijds gaan we landelijk de boer op en anderszins is het dus superbelangrijk dat wij aan de slag gaan, lokaal, met ons Plan van Aanpak Jeugd en dan met name op het gebied van preventie. Wij hebben gezien en ook ervaren en wij hebben er ook cijfers over dat preventieve maatregelen het beste helpen. Natuurlijk ook voor de jongere die niet in de jeugdzorg komt, dat is het allerbelangrijkste. Maar ook om te demedicaliseren in Wassenaar, gebruikmakend van alle goede sociale samenhang die er is, ga naar een sportclub, ga naar de scouting. Ik wil niet zeggen dat alle zorg bij de jongeren op die manier weggehaald kan worden, maar het kan wel mede helpen om enige zorgvermindering te hebben. Ik voel volledig met u mee. U maakt zich zorgen daarover en wij doen dat absoluut ook. Ik ben echt direct al aan de gang met het Plan van Aanpak Jeugd. De ondersteuner bij de huisartsen, mevrouw Hagen had het daar ook al over, die werkt echt. In Voorschoten heeft het al resultaat, dus wij wachten niet te lang af, want wij willen natuurlijk ook graag dat resultaat hebben. Ook in andere dorpen en steden werkt het. Het is ook zo dat de huisartsen er bijna nu om vragen: wanneer kan die beginnen. Wij zijn nu alleen aan het kijken op een praktische manier: waar zetten we het neer en hoe gaan wij dat doen. Ik hoop u binnen een maand te kunnen laten weten dat dat gestart is. Ik ga heel even in op een paar precieze vragen. De vraag van Lokaal Wassenaar! over de aantallen mensen die uit de bijstand zijn. Wij hadden beloofd in 2019 tien mensen eruit. Wij hebben op dit moment 36 mensen eruit, dit jaar. Dus ik heb voor 2019 al aan de eisen voldaan en in hoop dat wij dat in 2020 en 2021 dan ook weer kunnen doen. Het enige wat zou kunnen gebeuren, is dat de grenzen weer opengaan en wij weer meer mensen moeten gaan opvangen, wat daar natuurlijk best wel een aanslag op is. Ik reken mij dan ook niet rijk en het rijk rekent ook meteen min twee,

dus elke twee jaar wordt het ook bijgesteld. Dus als ik heel veel over heb op de BUIG, dan wordt het na een paar jaar weer teruggedraaid. De PvdA had ook een vraag over de BUIG-regeling. Dat is een risico dat wij calculeren. Die staat op de risicoparagraaf. Wij moeten elk jaar het eigen risico van de BUIG begroten en dat doen wij ook. Dat is die € 120.000,00. Overigens maken wij dit jaar geen gebruik van de vangnetregeling, omdat wij te weinig tekort hebben. Armoede is onverteerbaar, dat ben ik helemaal met u eens. Ik vind echt en dat heb ik al een paar keer tegen u gezegd, ik vind het onverteerbaar dat er 500-600 gezinnen in Wassenaar onder de armoedegrens leven. Ik kom binnenkort bij u met een nota Financiële redzaamheid, waarin wij dit uitgebreid gaan bespreken. Mevrouw Hagen heeft een paar interessante moties ingediend op het gebied van het Sociaal Domein. De eerste vraag is, moeten wij lokaal de mogelijkheid hebben om alles op het gebied van werk en inkomen te kunnen vragen. Wij hebben daar vorig jaar ook met elkaar over gesproken. Het is altijd mogelijk om lokaal vragen te stellen. Wij hebben daar een loket voor, telefonisch en fysiek. Fysiek hier in het Gemeentekantoor en telefonisch hebben wij daar een breed Sociaal Domein-telefoonnummer voor. Wij hebben een website waar alles op te vinden is en de Flitsbalie online. Ook als je daar geen computer voor hebt of niet goed kunt lezen, kunt u dat samen met de Formulierenbrigade in de bibliotheek invullen. Het enige wat wij zeggen, je moet één keer als je een uitkering hebt naar Leidschendam-Voorburg en dan kan je in één keer in het hele werkplein alle vragen af. Je moet één keer voor de intake naar Leidschendam-Voorburg. Dat heeft te maken met de beveiliging van het loket. Wij hebben gekeken of wij dat ook in Wassenaar konden doen, maar dat is een te grote investering voor een te klein aantal mensen. Domeinoverstijgend werken, dat had ik net ook al even gezegd. Wij gaan niet alleen naar het rijk kijken en dat soort zaken, maar wij hebben ook gesprekken met zorgverzekeraars om innovatieve projecten te doen. Het is ook voor hen fijn, soms, als mensen niet in de zorg komen. Maar dat doen wij niet alleen, dat doen wij op het hele gebied met de volksgezondheid natuurlijk. Daar wordt het natuurlijk ook gebruikt. Ik kijk dan ook voor de jeugdzorg, maar ik kijk ook naar de totale volksgezondheid in Wassenaar en daar zitten wij met name met domeinoverstijgende projecten. De Werkorganisatie. Wij hebben inderdaad, gezien ook de eerdere opmerkingen die wij uit uw raad kregen in de afgelopen commissie en raad, maar ook gezien de moties die u hiertoe heeft ingediend, besloten om vandaag u een informatiebrief te sturen. Daarin staat precies wat wij gedaan hebben naar aanleiding van de besluiten die met u genomen zijn op 18 juni 2019 na de werksessie. Ten aanzien van de Werkorganisatie hebben wij u dus ook laten weten dat wij op 12 november a.s., met Voorschoten aan de slag gaan over de verdere besprekingen die er zijn. Binnen het AB en het DB zijn er al gesprekken geweest natuurlijk en die gaan wij nu met de volledige colleges van de beide kanten bestendigen. Ik hoop dat daarna in de werksessie die wij met u hebben op 3 december 2019, ik ben heel concreet qua data, wij dit verder met u gaan bespreken. Laat het mij weten als de informatiebrief niet heel duidelijk was of dat u daar nog nadere vragen over heeft. Ik begrijp ook dat u hem niet allemaal heeft kunnen lezen, want wij hebben dit toch wel heel snel gedaan. Ik hoop dat het u wel duidelijk heeft gemaakt welke stappen wij genomen hebben tot nu toe. Dan ga ik nu in op de moties en amendementen. Het zijn er niet zoveel hoor. Even kijken. Dan ga ik wel mijn bril erbij opzetten. De motie over de sociale diensten van fractie Hagen ga ik dus ontraden. Er zijn voldoende mogelijkheden voor inwoners van Wassenaar om hier alle vragen te stellen. De motie over de verhoging individuele studietoelage. Op 19 maart jl. heeft u mij eerder deze motie toegestuurd. Wij hebben dit toen besproken. Ik heb u toen toegezegd dat wij na de zomer terugkomen, om te bezien op welke termijn deze ingediend gaat worden. Hij wordt nu concreet, heb ik net gelezen, op 1 januari 2021. Dan wordt het verplicht om naar € 300,00 te gaan en dat het allemaal gelijk is. Wij hebben toen aangegeven, wij werken samen met Voorschoten, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar in dezen, dat wij gezamenlijk in ieder geval in 2021 overgaan, maar als dat eerder is, dan zal ik dat in het volgende PO nogmaals aangeven zodra wij met z'n drieën overgaan. Overigens wordt deze individuele studietoelage heel minuscule gebruikt in Wassenaar. Maar ik ontraad dus op dit moment de motie, om dat nu te doen. Ik heb wel toegezegd dat ik daarna zal kijken. Motie jeugdzorg van CDA, VVD en D66 is nog niet ingediend, dus die ga ik ook niet bespreken. De motie realisatiekracht van D66, VVD, Lokaal Wassenaar! en het CDA. Ik denk dat ik nu al heb toegezegd en ook in de informatiebrief heb aangegeven dat wij dit in ieder geval op de kortst mogelijke termijn al hebben gedaan en verder gaan doen en de klankbordgroep WODV instellen voor het college. Ik denk dat dat het zuiverste is. Het is heel lastig om een klankbordgroep te zijn voor de WODV, maar ik denk dat het heel fijn is voor de beide colleges, dus Voorschoten en Wassenaar, om samen met de raad van Voorschoten, wat u ook voorstelt, die klankbordgroep wederom in te stellen. Ik heb begrepen dat er bij de opstart van de WODV, waar ik zelf niet bij was, ook een klankbordgroep was en dat die goed werkte. Dus wij willen wel even goed kijken hoe wij die precies gaan inzetten, maar dat willen wij wel doen. Er is een motie van GroenLinks over de toekomst van de Werkorganisatie. Ik zou hem wel willen ondersteunen als u het DB eruit haalt, want dat is een beetje onmogelijk. Wat wij al doen op dit moment, is dat wij in elke commissie onder het onderwerp GR, dus in de commissies B&M lopen wij vooruit op de agenda's van alle gemeenschappelijke regelingen. De agenda is openbaar, de

vergadering van het AB is openbaar. Dus als wij op de agenda hebben staan besluitvorming WODV, kunt u daar allen bij zijn. Maar met de huidige governancestructuur is het voor ons heel moeilijk om de besluitvorming over de toekomst van de WODV aan u voor te leggen. Wij bespreken het, dat heb ik net toegezegd, ook in de werksessie van 3 december 2019 met u, dus daaraan kom ik wel toe aan uw motie. De strekking van de motie begrijp ik, maar de inhoudelijke tekst, zoals die daar staat is een beetje lastig. Ik laat het aan u als u de motie iets wilt wijzigen, dan zouden wij oordeel raad kunnen geven. Voorzitter, volgens mij heb ik alles gehad. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan... Ja, ik ga niet de hele lijst opnoemen, maar ik vat hem samen tot de wethouder Zorg, Onderwijs en Duurzaamheid. Ja, er is een mogelijkheid. U had nog een vraag aan de vorige wethouder?

Mevrouw **Hagen**: Ik heb geloof ik van de wethouder een advies gemist over de motie verzoek naar onderzoek hoe Wassenaar zelf kan voorzien in jeugd- en jongerenwerk. Die heb ik geloof ik gemist.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Excuus. Het jeugd- en jongerenwerk is een van de... Mijn collega is al aangemeld, maar dat maakt niet zoveel uit. Wij werken heel goed samen op het Sociaal Domein. Het jeugd- en jongerenwerk is op dit moment heel erg in de haarvaten aan het zitten, met name op de scholen. Zij geven daar heel laagdrempelig les, ook over het gebruik van drugs en alcohol en dat soort zaken. Ik ga regelmatig mee, dus ik weet ook dat zij daar ook echt zitten. Wij zijn een paar jaar geleden natuurlijk gewijzigd van jeugd- en jongerenwerk. Wij merken dat zij heel goed zijn in het begeleiden van jongeren, deradicalisering, het zijn allemaal dingen die daar gebeuren. Ik denk dat juist als wij preventief aan jeugdzorg willen doen, ik deze ten eerste ontraad om daar het jeugd- en jongerenwerk weg te halen. Dank u.

De **voorzitter**: Dank, mooi dat hier helderheid is, op deze motie.

Wethouder **De Ridder**: Dank u voorzitter voor het woord. Ik zou mijn reactie graag willen beginnen met de Warenar. Het doet mij deugd om te merken dat u daar zo ontzettend nieuwsgierig naar bent. Ik hoop dat ik u kan geruststellen met de mededeling dat er een informatiebrief naar u onderweg is. Kort en goed is de kern van de informatie dat wij na de zomer wat vertraging hebben opgelopen, maar wel bijeen zijn geweest. En dat de kerk van het bisdom de gelegenheid heeft gekregen om met ons in gesprek te gaan over de toekomst van de Warenar. Wij hebben op die basis al vruchtbare besprekingen gehad en ook de afspraak gemaakt dat wij in november bij elkaar komen. Dit met het doel zo goed bij elkaar te komen dat ik met een voorstel naar het college kan komen, opdat het college een besluit kan nemen voor het einde van het jaar, dat dan naar u toe kan. Dat betekent niet dat u het in de decemberraad zult kunnen behandelen, want dat tempo gaan wij echt niet halen. Maar wij streven er wel naar om zoveel vaart te maken met elkaar in de constructieve samenwerking, dat wij tot een voorstel kunnen komen wat wel voor het einde van het jaar gereed is om naar u toe te gaan. Ik hoop dus, mijnheer Everard, dat u de motie in uw zak kunt houden met deze toezegging. Dan ga ik door naar de Energiestrategie. Wij zijn druk bezig, zoals u in de commissie heeft gehoord, met het daadwerkelijk vormgeven aan de Energiestrategie. Daarvoor hebben wij heel veel basale informatie nodig. Regionaal zijn wij daar al een heel eind mee op weg, lokaal hebben wij in januari 2020 waarschijnlijk genoeg informatie om een goede basis te kunnen maken voor de Transitievisie Warmte, welke eind 2021 klaar moet zijn. Ik denk dus ook zelf dat het op dit moment geen goed moment is, om de ambitie aan te passen, maar de ambitie is bij uitstek iets wat aan de raad is. Dus het oordeel laten wij aan de raad. Dan kom ik bij burgerparticipatie. Bij het behandelen van de consultatienota heb ik aangegeven dat ik voor het einde van het jaar bij u terug zou komen met nadere informatie en voorstellen. Die ambitie wil ik wel degelijk waarmaken. Overigens gaat het bij burgerparticipatie voor een heel belangrijk deel natuurlijk om doen. In die zin zou ik hier ook bij willen melden dat wij ook in december met een startnotitie Wonen naar u toekomen. In die startnotitie staat ook dat wij alle belanghebbenden willen betrekken bij het nieuwe woonbeleid, wat voor de komende periode de basis zal vormen voor de prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties. Zonder mijn collega Wassenaar het gras voor de voeten weg te willen maaien, wil ik aangeven dat in de prestatieafspraken voor volgend jaar is opgenomen dat de woningbouwcorporaties wel degelijk gaan bouwen. Om maar te noemen het Van Polanenpark, de Poortlaan, waar u eerder van gehoord heeft. En ook heeft de Woningbouwvereniging St. Willibrordus plannen om aan de Stompwijkstraat flink aan de slag te gaan. Dan zorg. In reactie op mijnheer Van Noort, kan ik u geruststellen dat mensen die afhankelijk zijn van WMO-voorzieningen geen risico lopen. Maar op basis van de ervaringen uit het verleden, hebben wij bedacht dat de raming misschien ruimer was dan nodig. Daarom hebben wij de raming van de te verwachten kosten omlaag bijgesteld, maar het is inderdaad een openeinderegeling, dus mensen zullen altijd aanspraak kunnen maken op de WMO-voorzieningen. Ook zou ik in aanvulling op mijn collega Zweerts de Jong nog iets willen zeggen

over het innovatiebudget. Dat is inderdaad niet alleen techniek, maar in een heel belangrijk deel in Wassenaar zien wij kansen in de samenwerking met de kracht van de samenleving, maar ook alle organisaties die wij hebben. Wij hebben afgelopen week een hele goede bijeenkomst erover gehad. En ook over eerdere kleine innovaties, zoals welzijn op recept, komen de eerste signalen binnen dat die heel positief ontvangen worden. Ook door de zorgsector zelf. Maar uw opmerking maakt mij ervan bewust dat wij u daar wellicht wat beter en nader over kunnen informeren. Dus die opmerking heb ik hiermee als huiswerk opgenomen. De ouderenconferentie die wij komend voorjaar willen organiseren, daar gaan wij uiteraard de input van de bijeenkomst van de Federatie van Wassenarese Ouderenorganisaties voor gebruiken. Dat heb ik ook al met ze gedeeld, voordat die bijeenkomst plaatsvond. Overigens is ook die ouderenconferentie een middel om de effectiviteit van de inzet van iedereen op het terrein van ouderenzorg te vergroten. Dus ook dat zou je kunnen zien als een innovatieve werkwijze om de effectiviteit van je beleid te vergroten. Tot slot cultuur. Ja, de akoestiek van deze zaal, ik geloof dat ik nog voor mijn benoeming daarover geïnformeerd werd, is subliem. Misschien niet voor het spreken, maar wel voor lichte klassieke muziek. De afgelopen periode heb ik van meerdere kanten signalen opgevangen over de bijeenkomsten die hier in het verleden hebben plaatsgevonden en nu niet meer. Dus dat zal wel degelijk onderdeel uitmaken van of terechtkomen in de evaluatie die de basis gaat vormen voor het nieuwe cultuurbeleid. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan geef ik graag het woord aan de wethouder Bouw en Ruimtelijke Ordening en Cultureel Erfgoed.

Wethouder **Wassenaar**: Dank u wel voorzitter. U gaf ons mee als college een uur spreektijd. Dat gaat niet lukken, maar aan mij zal het niet liggen. Ik zal mijn uiterste best doen om die tijd die wij gaan overschrijden zo kort mogelijk te houden. Voorzitter, vrijwel door de hele tafel van mevrouw Hagen tot mijnheer Boon, werd door de woordvoerders gesproken over de urgentie van het woningenprogramma. Daar voelen wij echt als college en zeker ik als portefeuillehouder, zeer met u mee. Logisch, het sluit ook aan bij het coalitieakkoord, maar wij zijn het er toch ook over eens dat op advies van de commissie Leefomgeving er eerst prioriteit gegeven moest worden aan de notitie Woningbouwprogrammering. Daar hebben wij tijd aan besteed. De capaciteit is daaraan weggegaan. Maar het ligt er nu. De eerstkomende commissievergadering is dat punt aan de orde. Ik beluisterde eigenlijk al dat u daar op dit moment, bij het eerste zicht, toch wel redelijk tevreden over bent. Dat geeft mij moed als het gaat om de ontwikkeling van de bouwlocaties, die daarin zijn genoemd. Wij willen ons daar op die basis, denkend vanuit de mogelijkheden, enthousiast, open en actief in gaan opstellen. De actiepunten zijn ook benoemd in die nota, Woningbouwprogrammering dus. Ik kijk ernaar uit om daar samen met u verder invulling aan te gaan geven. We zullen ons daarbij richten natuurlijk op de soorten woningen die enerzijds daar worden genoemd, maar ook in de eventueel bij te stellen Woonvisie. Daar zal misschien nog meer scherpere in gaan komen, maar daar richten wij ons op. De doelgroepen die hier ook aan tafel genoemd werden hebben daar zeker de aandacht in. Mijnheer Van Doeveren, u vroeg specifiek naar de O&O-locatie. Dat zal een van de eerste locaties zijn die wat ons betreft weer op de agenda komt na de behandeling van de notitie Woningbouwprogrammering. Mijnheer Van Sloten sprak over welstand en kapvergunningen. Afgezien van de financiële aspecten die al door mijn college Schokker werden benoemd, kan ik bevestigen als portefeuille-inhoudelijke verantwoordelijke dat dat zeker in 2020 in het eerste halfjaar op de agenda zal gaan staan. Kapvergunningen zijn er wel degelijk, daar hebben wij als college een basisidee voor uitgewerkt. Dat wordt nu verder uitgewerkt en dat zullen wij zeker in het eerste kwartaal aan de orde hebben. Ik wil in de richting van mijnheer Van Sloten heel specifiek, althans ik moet het verkeerd begrepen hebben, maar ik meende dat u zei dat er zelfs ideeën zijn om welstand af te schaffen. Dat is niet zo. Er wordt wel gestudeerd op het idee, om in relatie tot de Omgevingswet de omgang met welstand, de welstandstoets, wat simpeler te maken in de vorm van een... Noem het even een dorpsarchitect, die kan aansluiten aan het overleg dat in de nieuwe situatie rondom de Omgevingswet moet gaan plaatsvinden, zodat er niet elke keer een volledige commissievergadering moet zijn. Die ideeën gaan wij nog met u bespreken. Dus het is niet zo dat welstand wordt afgeschaft. Mijnheer Van Sloten en ook mijnheer Weyn spraken verder nog over Dorps haven. Ik kan u verzekeren dat dat project zeker niet uit beeld is. Wij hebben daar ook over gecommuniceerd met de betrokkenen, met bewoners en ondernemers. Mevrouw Mulder refereerde daar ook al aan. Wij moesten binnen de exploitatiemogelijkheden die wij hebben, keuzes maken. Dat komt ook in deze begroting tot uitdrukking. Dorps haven is als ontwikkeling voor het buitengebied, als herinrichting voor het buitengebied, even van de kar gevallen om het zo maar te duiden, maar bij de eerstvolgende kadernota zullen wij weer kijken of wij dat weer op die kar kunnen krijgen om daar verder mee te gaan. Dus daar hebt u gelijk in, wij moeten daar zorgvuldig mee omgaan. Dat zijn nu eenmaal keuzes, die wij moeten maken en daar moet u uw oordeel over geven. Maar hij blijft in beeld, wij blijven er enthousiast over en wij willen er ook mee door. Dat neemt niet weg dat wij wel wat doen aan Dorps haven. Wij hebben in deze begroting ook

staan dat er aan die kades gewerkt moet worden. Dat is een van de fundamenteën van het idee eigenlijk, dat die oude dorpshaven in beeld blijft, ook in de toekomst. Daar wordt € 2 miljoen in geïnvesteerd en dat moet wel eerst gebeuren, voordat wij daarmee verder kunnen. Mijnheer Weyn signaleerde nog dat hij toch wat, ja toch wat teleurgesteld was over de woorden die in de begroting gewijd zijn aan de gebiedsontwikkeling in de groene zone, in relatie tot Valkenburg. Ik heb daar toch wel een goed gevoel over. Er wordt nu hard aan gewerkt. Er is nu voldoende capaciteit voor beschikbaar. Ik verwacht toch op redelijk korte termijn met een voorstel daarover te komen, in samenwerking met de raads werkgroep, zoals de motie van juli ook aangeeft. De exacte termijnen gaan wij niet halen, maar ik ga voor kwaliteit en voor een gedragen concept. Dus wij gaan daar nog ruim over praten. Ik verwacht in de raads werkgroep van 16 december 2019 een afrondend voorstel te hebben. Daar tussendoor hebben wij ook nog contact, dus hopelijk januari/februari dat er een nota van Uitgangspunten door de raad kan worden behandeld en dus ook door de commissie. Dus ja, ik ben daar toch wel enthousiast over. Iedereen wil dat ook. Wij willen vanuit ons eigen belang aangeven wat willen wij daar nu en dat gaat er echt komen. Wat dan verder nog... Alleen de moties en amendementen dan voorzitter. Het amendement groen. Als portefeuillehouder Groen heb ik er geen bezwaar tegen uiteraard dat er een bezuiniging wordt geschrapt. Als dat zo gaat worden, dank daarvoor. Financieel geen probleem zei collega Schokker, dus daar houd ik mij maar aan vast. De motie eikenprocessierups. Sympathieke motie mijnheer Weyn. Het ligt heel erg dicht bij het idee dat de afdeling Groen en het college daar ook over hebben, dus oordeel raad wat ons betreft, geen enkel probleem. Ik maak een klein voorbehoud, als het gaat ook om de alternatieve behandeling van andere exoten, bijvoorbeeld de Japanse duizendknoop. Dat is een groot probleem. Ik heb nog niet helemaal in beeld of daar nu nog, als het om alternatieven gaat, extra financiële consequenties aan vast zouden zitten, maar dat spreken wij dan wel door. Daar komen wij op terug op het moment dat die notitie er is waar u in de motie om vraagt. Tenminste ik neem aan dat die motie aangenomen gaat worden. Dat laat ik aan u. Tot zover mijn bijdrage voorzitter.

De **voorzitter**: Dan dank ik u daarvoor. Dan kijk ik even naar mijnheer Boon of hij het voorzitterschap zou willen overnemen.

De **plv. voorzitter**: Het woord is aan de burgemeester.

Burgemeester **De Lange**: Dank u wel. Allereerst dank voor... Op mijn portefeuille zijn beperkte vragen gesteld, maar ik ga ze toch op een aantal punten graag nog even af. Maar allereerst een opmerking vooraf. U heeft vandaag veel gesproken over realisatiekracht en het belang daarvan. Mijnheer Van Noort zei mooi, ja die nieuwe burgemeester, daar verwachten wij vooral ook veel van, dat die de weg wel wijst in het denken in oplossingen. Ik was wel blij met die woorden, want ik herken mij daar ook zeer in. Ik denk dat u een college heeft, dat ook hard bezig is in die oplossingen te denken. Waar ik vandaag ook heel erg blij mee ben, is dat ik vanuit uw raad veel waardevolle woorden hoor, maar ook het belang onderstreept zie van een goede ambtelijke organisatie. De WODV, daar is nog een hele opgave te gaan. Maar u geeft ook duidelijk aan 'wij zullen ook als raad heldere kaders moeten stellen om dingen voor elkaar te kunnen krijgen en die WODV, de medewerkers daar, die verdienen ook helderheid'. Dat is ook zeker zo. Dat is de reden waarom het college gisteren ook een brief over de voortgang van de realisatiekracht heeft geschreven en dat wij ook als uitgangspunt hebben dat wij dat heel nauw met uw raad willen doen. Maar zeker als uitgangspunt het denken in oplossingen, want dan kom je het verst. Verder een amendement. Een breed ondersteund amendement, maar ingediend door de VVD, waar het gaat over het voorstel om het einde van de renovatie van de buitenkant van onze Paauw aan te grijpen om daar ook een feest omheen te organiseren. Dat spreekt het college bijzonder aan, omdat zoals ook in het amendement verwoord staat, het ook wel staat voor het symbool van een zelfbewust Wassenaar, dat trots is op het bestuurscentrum en trots is op de groene en historische omgeving waar wij dagelijks mogen zijn. Ik denk en pak die handschoen dan ook graag op om te gaan kijken, in samenwerking overigens met de Wassenaarse gemeenschap, de ondernemers en buurtverenigingen. Ik denk dat het goed is dat wij er een organisatiecomité voor oprichten, om te kijken hoe wij dat moment bijzonder luister bij kunnen zetten. Maar ik wil daar wel een opmerking van mijnheer Van Sloten aan koppelen, die terecht zegt 75 jaar vrijheid vieren is ook ongelooflijk van belang. Ik heb daar goed nieuws over, dat gaan wij in Wassenaar volgend jaar herdenken, maar waar het ook kan vieren. Er wordt nu gewerkt aan een uitgebreid programma met initiatieven. Ik ken al bijvoorbeeld uw eerdere motie uit 2017 rond de Stolpersteine, waar ook invulling aan gegeven gaat worden, maar op tal van andere plekken zijn er initiatieven. Er gaat bijvoorbeeld een boek over de oorlogsjaren in Wassenaar verschijnen. En zo zijn er allerlei initiatieven en het mooie is daarvan, ook daar hebben wij budget voor gevonden om dat voor elkaar te gaan krijgen. Dus ook dat onderdeel gaat vorm en inhoud krijgen volgend jaar. Hartstikke van belang, want vrijheid kun je maar niet vaak genoeg vieren. Dan ga ik nog in op een motie die

mijnheer Van Sloten inbracht, waar het gaat over de uitwerking van het coalitieakkoord en de oproep om die uitwerking verder bij te werken in een nieuw werkprogramma. Dat vindt het college ook, dat staat ook op onze rol om dat te gaan doen. Dus in die zin kijken wij met positieve ogen naar die motie. Wij hebben alleen nog wel een concrete vraag. Er wordt in de motie opgedragen voor 1 januari 2020 dat te doen. Wij werken er hard aan, maar dat gaat niet lukken. Dus mijn vraag zou zijn, mogen wij de motie zo lezen dat wij zeggen begin 2020 de uitwerking van het coalitieakkoord bij te werken en dat zullen wij dan natuurlijk ook met u delen. Dan hebben wij het over het begin, over echt de eerste maanden van het nieuwe jaar. Maar verder, als de motie zo gezien kan worden, kunnen wij die oordeel raad geven. Ten slotte, mevrouw Hagen u vroeg aandacht via een motie voor hoe gaan wij om met calamiteiten in Wassenaar. Ik kan u in die zin geruststellen, want als ik uw motie lees, dan lijkt het er bijna op alsof wij niet voorbereid zouden zijn op calamiteiten en dat is niet het geval. Wij hebben een volledige calamiteitenorganisatie en dat is onderdeel van de Veiligheidsregio Haaglanden, waar ik zelf een dagelijks bestuurder van ben. Wij proberen ons natuurlijk ook steeds voor te bereiden op de calamiteiten. Wij hebben recent nog een bestuurlijke oefening gehad. U verwees er ook naar dat onze politie recent een oefening gehad heeft met de American School of The Hague. Ik ben daar zelf ook bij geweest. Heel indrukwekkend om te zien hoe daar de professionals bezig zijn. Je ziet scenario's voor je ogen komen, waarbij ik hoop dat wij die nooit in de werkelijkheid gaan zien. En u verwees naar de 112-storing. Ook dat is geëvalueerd en bekeken. In Wassenaar zijn op dat moment ook alle noodscenario's in werking getreden, namelijk het politiebureau aan de Hofcampweg is opengegaan, de brandweerkazerne is opengegaan, de gemeente is bezig geweest om achtervragen te organiseren. Dus wij bereiden ons op allerlei mogelijke manieren voor. Dat is ook een gemeentelijke taak, rondom opvang en verzorging en we oefenen en trainen daar ook op. Dus wat dat aangaat, datgene wat in de motie wordt gesteld, dan moeten wij de motie ontraden. Het enige wat ik wel zou willen meenemen en misschien is dat ook wel een punt, dat zie ik ook als een aansporing van uw zijde om daar actief meer aan de gang te gaan, is Wassenaar nog veel beter te vertellen dat wij ons steeds voorbereiden op calamiteiten en waar je op kunt rekenen. Dat wil ik graag toezeggen, dat wij die communicatie oppakken, dat laten zien. Ik wil überhaupt als degene die zich toch heel verantwoordelijk voelt voor de veiligheid in ons mooie dorp, daar actief over communiceren. U zag deze week een artikel in de krant, waar het ging over wat kun je doen rondom woninginbraken, samen met de politie. Dus ook rondom hoe kun je acteren rondom calamiteiten, zullen wij aangrijpen om daar ook de inwoners van Wassenaar in mee te nemen. Het belangrijkste is mensen handelingsperspectief mee te geven. Wij oefenen daarop en daar staat een organisatie voor klaar. Dat waren mijn reacties. Dus het oordeel is dat wij de motie ontraden.

De plv. voorzitter: Dank u wel. Geen lastige vragen, dus ik ga mijn plek weer vrijgeven.

De voorzitter: Dames en heren. Het was bijna wel een uur hoor. Wat dat aangaat is de doelstelling bijna gehaald. Nu ga ik u aankijken, want wij komen richting de tweede termijn. De vraag is natuurlijk, heeft u nog behoefte aan een schorsing om de tweede termijn voor te bereiden of is dat niet het geval. Want dan zou mijn voorstel zijn dat wij doorgaan naar de tweede termijn en dan denk ik ook zomaar dat het zou moeten lukken om de hele inhoudelijke behandeling van de begroting af te maken. Ik zie even verschrikte... Wij gaan dan in ieder geval nu toch echt met de tweede termijn aan de zijde van de raad beginnen. Oké, ja, ik leg dit punt ter orde neer. Ik bedoel, als u zegt ik wil mij daar toch nog op voorbereiden. Prima, dan gaan wij dat doen. Maar dan gaan we dit wel combineren met eten, want dat lijkt mij dan wel het meest efficiënt. Dan zou mijn voorstel zijn dat wij de vergadering om 18.30 uur voorzetten. Kunt u daarmee instemmen? Dan schors ik de vergadering tot 18.30 uur.

Schorsing 17.35- 18.35 uur.

De voorzitter: Dames en heren, hierbij open ik de vergadering voor de tweede termijn aan de zijde van de raad. Daarvoor is van tevoren bedacht dat daar een spreektijd is afgesproken van iedereen in elke fractie in basis vijf minuten, plus weer een minuut erbij per aantal extra fractieleden. Ik neem aan dat u nog steeds akkoord bent met dit voorstel. Minder mag natuurlijk ook. Daar zullen uw collega's geen bezwaar tegen hebben. Verder voor degenen die misschien denken is überhaupt het middel interruptie niet meer toegestaan? Volgens het Reglement van Orde, interrupties zijn gewoon toegestaan. Als u daar behoefte aan heeft, dan kunt u naar het spreekgestoelte en dan zal ik u daartoe de gelegenheid geven. Waarbij overigens wel interrupties in tweeën zijn en interrupties altijd een vraag in zich hebben en kort en puntige interrupties zijn interrupties die een aantal jaren daarna ook nog onthouden worden. Dus dat geef ik u dan nog maar even als tips mee. Het woord is aan mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter dank u wel. Heel veel heb ik niet meer te melden of te vragen. U heeft misschien gemerkt dat wij geen moties of amendementen of überhaupt vragen hadden. Dit moet toch een keer verbeteren. Ik zie iedereen hiermee worstelen. Dat had een reden. Wij hebben de begroting gelezen en wij hebben die begroting aangekeken en wij zeiden toen binnen de fractie. Hier gaan wij geen vragen over stellen en hier gaan wij geen moties over doen. Wij gaan zeggen wat wij willen zeggen en dat hebben wij gedaan. Maar er zijn een paar dingen, die nu wel heel even toch de aandacht verlangen. Er is één ding en dat is de restwaardesystematiek en dan heel even inhoudelijk. Ik weet niet, in goede economische tijden is het altijd een feestje om zo min mogelijk af te schrijven, want het komt toch wel goed. Als het dan slecht gaat, dan heb je een groot probleem. Ik weet niet of iedereen zich dat nog kan herinneren, maar tien jaar geleden gingen alle leasemaatschappijen kapot, omdat zij de restwaarde van de auto's zo hoog hadden opgevoerd dat toen de markt daadwerkelijk in elkaar stortte, iedere auto € 4.000,00 - € 5.000,00 verlies opleverde. Ik vind dat je daar heel voorzichtig mee moet zijn. Je kunt de rekening naar de toekomst schuiven. Dit is een van de dingen waar wij vrij stevig over voelen. Het voorbeeld is genoemd. Een sporthal die gebouwd wordt voor € 7 miljoen en die op het einde van zijn leven nog voor € 2 miljoen klaar staat, dan heb je dan een probleem en je hebt ondertussen te weinig gereserveerd. U vindt mijn verhaal zo boeiend dat u graag wilt interromperen begrijp ik.

De **voorzitter**: Een interruptie van mijnheer Weyn.

De heer **Hendrickx**: Dit gaat niet van mijn tijd af hoop ik.

De **voorzitter**: Nee, interrupties gaan niet van uw tijd af.

De heer **Hendrickx**: Interrumpeert u vooral heel ruim alstublieft.

De heer **Weyn**: Ik vind de verhalen van mijnheer Hendrickx altijd zeer boeiend en als ze niet boeiend zijn, dan brengt het zeker wat leven in de brouwerij. Maar ik wilde één vraag stellen. Ik denk dat wij het erover eens zijn dat de herziening van de afschrijvingssystematiek een zeker risico met zich meebrengt. Het is geen wiskunde waar één en één twee is. Je loopt het risico dat te zijner tijd die waarde niet gerealiseerd wordt. Het betekent wel dat als je die mogelijkheid afstreept er dan twee andere smaken overblijven, inkomsten omhoog of uitgaven omlaag. Dus ik zou graag van mijnheer Hendrickx horen: stel dat het college denkt vanavond, nou mijnheer Hendrickx heeft zoiets verstandigs gezegd, wij gaan inderdaad op een van die andere twee wegen door. Hoe ziet mijnheer Hendrickx dat, een grotere verhoging van de ozb of ziet hij mogelijkheden om € 600.000,00 ergens te bezuinigen.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik heb hier vaker verstandige dingen gezegd, maar daar wordt dan wat minder naar geluisterd, te pas en te onpas. Laat ik heel duidelijk zijn. Wij hebben anderhalf jaar geleden voorgesteld om de ozb met 15% te verhogen. Simpelweg vanuit een behoudende manier en om te kunnen leveren aan de Wassenarese bevolking wat je moet leveren en wat ze verwachten dat je levert. Het blijkt nu ook rond te komen, want de ozb gaat omhoog met meer dan 15%. Uw vraag, ik zou eigenlijk willen voorkomen om in die situatie terecht te komen. Je kunt heel lang leven en de kruik gaat net zolang te water totdat ze barst. Ik wil niet voor de keuze komen te staan om op enig moment, door op deze manier met deze zaak om te gaan, de consequenties te moeten dragen van een besluit van een vorig college of raadsperiode, coalitie, dat je of de ozb dan moet verhogen, dan wel dat je iets niet moet doen. Wij hebben in de vorige periode ook de discussie gehad over het zwembad, de kapitaalsreserve, werd dus ook niet voor gereserveerd. Met als gevolg dat je dan op een gegeven moment voor de keuze gesteld wordt dat je je dan wel of niet een zwembad kunt veroorloven. Dat is een keuze die je niet moet doen. Ik heb het nadrukkelijk verstandig gevonden om die kapitaalsreserve af te schaffen en wel af te schrijven. Dus mijn standpunt is daarmee impliciet heel duidelijk. Ik vind dat je moet afschrijven en als de consequentie daarvan is dat je dan of de ozb moet verhogen, dan wel op andere punten moet bezuinigen, dan zit ik aan de conservatieve kant van dingen.

De **voorzitter**: Mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Ik begrijp wat u zegt.

De heer **Hendrickx**: Daar ben ik heel blij om.

De heer **Weyn**: Alleen de keuze is tussen het risico nemen nu of het risico nemen voor de toekomst dat het tegenvalt, of nu zeggen van nu gaan wij conservatief zijn. Dat betekent inderdaad dat de ozb nog verder verhoogd moet worden, want dan komt er een extra gat van zo'n

€ 600.000,00. Of dat er inderdaad ergens € 600.000,00 bezuinigd moet worden. U kunt zeggen 'ja dat kan ergens'. Wij zitten nu met cao-ontwikkelingen, waar wij totaal geen grip op hebben. En zelfs als wij naar de Gemeenschappelijk Regelingen kijken, dat is ook niet iets wat wij zomaar kunnen verlagen en dan heb ik het nog niet eens over de WODV met frictiekosten en dat soort zaken. Dus dan moet er echt heel radicaal bezuinigd worden en voorzieningen worden afgeschaft, terwijl dat misschien niet nodig is. Liever natuurlijk niet de keuze en de mogelijkheid kunnen hebben om te kunnen blijven kiezen voor een hele conservatieve afschrijvingsperiode. Maar het is de keuze, zoals ze in het Engels mooi zeggen 'a rock and a hard place'. Je kunt niet alles doen zoals het nu lijkt wat ik van u horen mag.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Laat ik daar geen misverstand over laten bestaan. Je kunt ervoor kiezen om het risico te nemen en je kunt je verzekeren tegen het risico. Er zijn mensen die zich verzekeren tegen het risico en er zijn mensen die het risico lopen. Ik weet wel dat degenen die het risico lopen, waarbij het risico zich uitkristalliseert, degenen zijn die staan te huilen. Dat is iets wat je dan moet voorkomen. Je hebt op veel meer punten deze discussie. Je hebt hem nu op het vlak, zonder daarop in te gaan, van de pensioenvoorziening enzovoort. Wat je nu in ieder geval doet, is dat je de rekening naar de toekomst schuift, hoe dan ook. Het gaat niet eens om of je een risico neemt. Nee, het is een zekerheid dat je per jaar € 600.000,00 minder reserveert voor dingen, die je in de toekomst moet doen. Dus het is geen risico, het is een zekerheid. U gaat nu datgene wat u eigenlijk zou moeten reserveren, niet reserveren. Op het moment dat het daar is. De volgende sporthal staat op instorten, dan moet er gezegd worden 'ja, wij hebben nog altijd € 2 miljoen op de balans staan'. Dat is heel vervelend, maar dat is niet de manier waarop het moet, in onze ogen.

De heer **voorzitter**: We hadden afgesproken interrupties in twee termijnen, dus...

De heer **Hendrickx**: Het was mijn termijn.

De **voorzitter**: Klopt en daar heeft u nog drie minuten in.

De heer **Hendrickx**: Dus dat het is eerste. Wij hebben ernstige moeite met die restwaardesystematiek en het is weer het verleggen naar de toekomst. Goed dat is één. Twee, er is veel gehoord dat wij financieel gezond zijn. Wij zijn solvabel. Maar iedere euro die wij investeren betekent automatisch een verhoging van de ozb, omdat je hem operationeel met je mee moet kunnen brengen. Dus vandaar dat ik ook indirect de vraag zou willen stellen aan mijnheer Bloemendaal, hij had het over wij moeten veel gaan lenen. Waar wil hij aan het besteden? Want iedere euro die hij leent, gaat u of op de bank zetten of u gaat er iets mee doen en als u er iets mee gaat doen, gaat de ozb omhoog. Ik zou de verdere gedachten daarover willen horen. Een derde punt dat ik nog heb is... Ja, zo wil je ze hebben. Zo jammer dat het de eerste ronde niet mocht hè.

De **voorzitter**: Dat heet in vakjargon uitlokking.

De heer **Hendrickx**: En ze happen als gekken.

De **voorzitter**: Mijnheer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Wij hebben net gehoord dat wij niet gaan lenen, dus die zorg kunt u laten schieten. Als we het toch doen, doen wij het voor de ondertunneling van de N44, want dan kunnen wij in één keer naar het Malieveld.

De heer **Hendrickx**: Ik ben heel blij dat mijnheer Bloemendaal snel te overtuigen is van dingen die niet goed zijn. Het is uit zijn mond gekomen, dus wat dat betreft.

De **voorzitter**: Het voordeel was wel dat er vandaag voldoende groot materiaal in de buurt was, maar het is anders ingezet.

De heer **Hendrickx**: Ik vraag mij af inderdaad, of die over de N44 zijn teruggekeerd. Goed, het derde punt dat ik de laatste anderhalve minuut aan de orde breng. De motie om te proberen om 2022 de ozb niet met 10% te verhogen, in een situatie dat je inkomsten met € 1,8 miljoen teruglopen, is natuurlijk waanzin. Het is voor de Bühne, het is gratis, het is slecht. Als wij praten over transparantie, als wij praten over eerlijk communiceren, dan is dat een worst in de lucht hangen voor de Wassenaarse bevolking, met iets van hoop dat het misschien wel eens kan dat die

ozb-verhoging er niet komt. Inkomsten vallen met € 1,8 miljoen weg en slechts voor de helft... Dus ik vind dit een fake-, nep-, waardeloze motie. Wij zullen tegen die motie stemmen, omdat het een motie is waarmee wij mensen voor de gek houden. In de tweede plaats, als u deze zo stoer, want ik noem hier stoerheid, als u deze zo stoer neer wilt leggen, dan moet u dat vooral doen. Maar wat u feitelijk tegen uw eigen college zegt, u heeft niet voldoende gedaan om te voorkomen dat wij in 2022 die 10% niet hoeven neer te leggen. Kortom, doet u uw huiswerk nog eens over, spant u zich nog eens in en kijk nog eens in wat gaten enzovoort. Ik vind dat ernstig. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Weyn.

De heer **Hendrickx**: Kom maar. Je hebt net zo moeten wachten. Het blijft boeiend hè mijnheer Weyn.

De **voorzitter**: We hebben een interruptie.

De heer **Weyn**: Ik wilde er eigenlijk wat over zeggen in mijn tweede termijn, maar dan maar nu. De motie is ingediend, omdat wij niet op de feiten vooruit willen lopen, wat ik net ook van mijnheer Hendrickx begreep dat hij dat niet wil. Wij zitten nu met een overschot in de begroting. Wij zitten met een circulaire, de septembercirculaire, die op dit moment positief is. Dus wij zouden kunnen zeggen, we gaan die ozb-verhoging uitstellen of afstellen. Wij zeggen in dit geval, wij zijn wel conservatief en wij gaan bij de kadernota bekijken, als er meer informatie is over de herziening van het Gemeentefonds en hoe de verdere ontwikkelingen zijn, of wij die ozb-verhoging moeten doen. Ik heb ook in mijn betoog in de eerste termijn gezegd dat het absoluut geen belofte is dat dit zal gebeuren. Naar alle waarschijnlijkheid is het zo, maar wij willen daar gewoon een extra meetpunt en geen automatisme van maken. Dus als u zegt van dit is een waardeloze motie, dan kiest u er eigenlijk voor om nu te zeggen het is een automatisme en dat willen wij niet.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik krijg zo langzamerhand de indruk dat u een thrillseeker bent en overal de risico's opzoekt en zich niet wilt verzekeren. Dus in dat opzicht prima dat u dit zo stelt. Ja sommige mensen worden verstandig, wanneer zij op leeftijd komen, maar anderen hebben nog een bucketlist, maar dat terzijde. Er zijn een paar dingen. Eén het is de begroting van nu en in de begroting van nu moet je dat vangen. Twee, hoop is uitgestelde teleurstelling. Dus ik wil u eigenlijk met uw hoop proberen te voorkomen dat u later tegen een teleurstelling oploopt. Je moet er wel heel erg reëel in zijn. Door dit soort dingen nu, want het staat er niet voor niets in de begroting, door dit soort dingen nu in te zetten en dan vervolgens heel stoer te zeggen 'wij willen een motie indienen om ertegen te zijn', dan werkt dat niet verhelderend in de eerste plaats. En in de tweede plaats, het laat nog wel wat onzekerheid in de wereld hangen. Want wat ga je dan krijgen naar aanleiding van deze motie? In deze begrotingsbespreking zou er toch nog gezocht moeten gaan worden naar andere mogelijkheden en afgewacht moeten worden, maar goed dan kom je op het verhaal van risico en hoop, om te kijken of het toch anders uitpakt. Ik ben... Nog één zin, als ik dat daaraan mag toevoegen voorzitter. Ik ben van mening dat, en als ex-accountant bent u dat ook, winst pak je wanneer het werkelijk is en verlies pak je wanneer het zich aankondigt. Dat is de gouden regel waar u dertig jaar mee geleefd heeft, geloof ik hè.

De **voorzitter**: Mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Ik mag twee keer wat zeggen dus. Ik ben het gedeeltelijk met mijnheer Hendrickx eens. Het begon met het eerste punt, dat als je ouder wordt het verstand vanzelf komt. Ik heb dat meegemaakt en ik hoop dat mijnheer Hendrickx ook dat moment gaat krijgen.

De heer **Hendrickx**: Ik kan mij dat heel goed voorstellen. Ik heb mijn natuurlijke jeugd nog bij mij en u bent hem inmiddels kwijtgeraakt. Daar zijn wat middelen voor om dat... U zou meer van het leven kunnen genieten.

De **voorzitter**: Is dit een interruptie? Ja oké. Een interruptie van mijnheer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ik sta toch al. Wij gaan het hebben over de jeugd, dus dan mag ik er denk ik ook even bij komen. Ik laat het aan mijnheer Hendrickx om te beoordelen wie zijn jeugd kwijt is, hij heeft daar verstand van. Maar dan een serieuze vraag. Ik heb in de eerste en tweede termijn bewust even afgewacht wat er zou komen. De twee elementen zijn op zich bekend. Houd al het geld op de bank, ook al zijn wij solvabel en hebben wij een meerjarige sluitende begroting. Wij doen niet te veel voor Wassenaar. Het andere is, het is allemaal slecht. Wij hebben een

heleboelbesluiten genomen, maar wij willen overal een visie op, ondanks alle visies die er al liggen. Nu vraag ik mij wel af... Ik ben in de vorige begrotingsbehandeling, mijn eerste als fractievoorzitter, begonnen met mijn eigen vader, die toen meekeek, mijn vader was vroeger zowel oppositieleider als leider van een coalitie. Ik heb zestien jaar meegekregen hoe hij zijn begrotingsbehandelingen voorbereidde. En als hij het echt met het college oneens was, dan maakte hij een tegenbegroting en niet alleen moties of amendementen. Er lag een volwaardige tegenbegroting, om aan het college aan te geven op punt a, b en c maak ik andere keuzes, zie ik daar en daar gaten in de begroting en kan ik hier en hier dingen op doen. Van mijnheer Hendrickx komt er weer niets. Het is leeg. Het is alleen maar vragen om visies en kritiek, maar er ligt helemaal niks, dus geen moties of amendementen. Eigenlijk, gezien het intellect van mijnheer Hendrickx, had ik een volwaardige tegenbegroting verwacht. Als het echt allemaal zo'n drama is, waarom ligt er niets?

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik vind het een flauwe, een gratuit, om dat zo te zeggen. Om te beginnen, twee punten zegt u. Eén, er zit heel veel cash in de bank. Dat is zo, maar op het moment dat u het cash op de bank nu uitgeeft, kunt u volgend jaar de ozb verhogen vanwege het simpele feit dat u dat moet. De wet schrijft dat voor. Als u € 20 miljoen investeert, wat er nu nog op de bank staat, in panden en dat soort dingen, moet u die panden gaan afschrijven, mag u de ozb minus de 30% restwaarde, dan mag u de ozb met € 1,6 miljoen gaan verhogen. Dus of er nu geld op de bank staat of niet, dat is een financieringskwestie. Maar dat staat los van de operationele begroting. Dat is in de eerste plaats. In de tweede plaats, een tegenbegroting. Het zal best zijn dat er mensen zijn die een tegenbegroting indienen. Ik kijk naar het rendement dat ik kan halen als politicus wanneer ik een tegenbegroting indien. Dat heeft nodig dat je een verstandige en luisterende coalitie hebt. Als ik tegen u zeg dat ik daar niet van overtuigd ben, van deze coalitie dat zij verstandig is en luistert, dan heeft u de reden waarom ik niet de energie ga besteden aan het indienen van een tegenbegroting en geen moties heb gedaan. Dat hebben wij binnen de fractie zo afgesproken, vanwege het feit dat wij denken dat dat bij deze coalitie, die pretendeert te luisteren, die pretendeert samen te willen werken, maar ze komen uit uw mond. Wij hebben zestien leden van deze raad, die hebben de coalitieovereenkomst ondertekend en wij hebben een versplinterde oppositie. De arrogantie die daaruit spreekt, het neerkijken op de oppositie, maakt dat de oppositie, in ieder geval ik, naar u kijkt 'zou je de moeite kunnen besteden om aan al die fouten die ze maken, iets te verbeteren'. En daar hebben wij een keurige conclusie uit getrokken.

De heer **Van Doeveren**: Voorzitter, mijnheer Hendrickx heeft het nog nooit geprobeerd. Hij heeft het nog nooit geprobeerd om hier een serieus en zinnig tegenvoorstel te doen bij de begroting. Dus waar hij de arrogantie vandaan haalt om mij te verwijten dat de coalitie arrogant is, begrijp ik eerlijk gezegd niets van. Het zou hem sieren, als hij voor die 1800 mensen waar hij voor opkomt, dat ook een keer zou laten zien. Bij dezen.

De **voorzitter**: Ja, u bent nu ook in uw termijn aan bod.

De heer **Van Doeveren**: Voorzitter, ik dacht wij gaan het een met het ander combineren. Dank voor de antwoorden op de begroting die wij hebben gekregen. Ik heb al gezegd, het is een totaalpakket van zowel investeringen als besparingen. De herziening van het Gemeentefonds komt eraan. Dus al die mensen, die zeggen verlies van autonomie en dergelijke, dat slaat nergens op. Wij gaan gewoon volgend jaar zien, bij de gemeentelijke herziening, wat het betekent. Wij zijn een van de, nou ik dacht 360 of 370 gemeenten, die te maken hebben met de herziening. Het is alleen maar van realisme dat de wethouder zegt wij komen er misschien minder goed uit. Maar als wij er wel goed uitkomen, dan zou het heel mooi zijn, want wij hebben nu een mooie meerjarige sluitende begroting en een mooi pakket met investeringen. Diegenen die zeggen, ja er is niks gedaan. Dan denk ik echt van ja wij hebben de sporthal vlot getrokken, dit dossier lag al vier jaar. De gymzaal vlot getrokken, het lag al vier jaar. Dossier De Paauw vlot getrokken, het lag al vier jaar of misschien wel acht jaar of twaalf jaar. Ik weet het niet eens, ik doe niet eens de moeite om te kijken hoe lang het lag. Feit is dat wij nu weten hoe wij verder moeten. En als wij volgend jaar de punten, die wij hier nu gezamenlijk hebben geïdentificeerd, meenemen en wij daar ook dingen op bereiken, dan noem ik de Warenar, de N44, het verkeer, de woningbouw verder trekken, dan hebben wij veel met elkaar bereikt. Daarmee is Wassenaar niet af, maar dan hebben wij een heleboel dingen die wij voor de verkiezingen hebben beloofd aan elkaar waargemaakt. Ik hoop dus van harte dat zowel met de moties als met de amendementen, die voorstellen verder worden uitgewerkt, zodat wij daar komend jaar positief over zijn. Wij zullen ook als fractie volgend jaar de balans opmaken.

De **voorzitter**: Een interruptie van mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Dank voorzitter. Het mooie van de oppositie is dat je van alles kan roepen en je kan een prachtig tegenbeeld hebben, want het wordt toch nooit waarheid. Het nadeel van een coalitie is dat je het daadwerkelijk moet uitvoeren. Alleen ik merk nu dat het tegenovergestelde gebeurt. De coalitie claimt nu dat zij allerlei fantastische dingen doet. Maar als ik dan om mij heen kijk in het dorp, dan zie ik toch het tegenovergestelde. Er kan nu worden geclaimd, wij hebben de sporthal losgetrokken. Nu, er is nog geen steen gelegd daar. Wij hebben nu een besluit genomen. Van alle besluiten die wij hebben genomen de afgelopen jaren, is dat wij meer onderzoek gaan doen... Ik zou het fantastisch vinden, als wij daadwerkelijk ook iets gaan doen, maar tot nu zie ik heel veel onderzoeken, die zijn gestart, die heel veel geld hebben gekost en nog weinig concrete actie. U noemt nu een aantal grote projecten, maar ik heb net ook een heel rijtje dingen genoemd die kleiner zijn, misschien wat dichterbij de mensen staan, waarop ook gewoon keiharde actie nodig is, maar dat ontbreekt. Dus ik zou toch graag willen dat u toch ook een wat realistischer beeld geeft van de fantastische vooruitgangen die zijn geboekt in de laatste anderhalf jaar, want ik zie ze gewoon niet zo.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Volgens mij heeft mijnheer Van Sloten mij niet goed gehoord. Ik heb gezegd, een aantal dossiers is vlot getrokken, maar er zijn minstens net zoveel dossiers die wij voor aankomend jaar aan de lat hebben om vlot te trekken. Daar hebben wij gelukkig ook vier jaar voor. Ik denk dat mijnheer Van Sloten als geen ander weet, als vier jaar leider van een grote coalitie, zoals hij nu verbaal leider is van de oppositie, dat geef ik hem zeker na, hoe lastig het is in de praktijk. Feit is dat er een aantal grote besluiten is genomen. Hij weet ook dat een sporthal er echt niet in drie maanden staat, als het zo'n groot multifunctioneel gebouw moet worden. Maar feit is wel dat wij een aantal dossiers hebben vlot getrokken. Volgend jaar hoop ik oprecht dat wij tegen elkaar kunnen zeggen dat wij de Warenar, wij hebben het gehad over woningbouw, over verkeer, de N44, dat wij dan kunnen zeggen de juiste dingen zijn in gang gezet, om over vier jaar te kunnen zeggen 'kijk wij hebben echt wat bereikt met elkaar in het dorp'.

De **voorzitter**: Interruptie van mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, dank u wel. Als ik de dingen zie die u noemt, een sporthal, die is vervangend, renovatie van De Paauw, is vervangend, de Warenar, is vervangend, de Burmanlaan, is vervangend. Allemaal dingen die vervangen, het moest een keer gebeuren, prima, uitstekend. Kunt u ook zeggen waar u vernieuwend, innoverend, verbeterend bezig bent, behalve dan dat u de dingen opnieuw bouwt of verbouwt of wat dan ook?

De heer **Van Doeveren**: Ik wil er wel een paar uitlichten, maar ook hier past wel een bescheidenheid. Mijnheer Hendrickx zit nu in zijn vijfde jaar in de raad. Die dossiers zijn er ook in de vorige periode, die nu vervangend zijn, waarvan hij zegt hij dat is alleen maar vervangend. Maar als het echt zo makkelijk was, waarom is dan die vier jaar hiervoor niets gebeurd? Laten wij dat ook even eerlijk met elkaar vaststellen. Klaarblijkelijk is dat toch moeilijker met elkaar dan wij denken. En dit zijn wel de grootst mogelijke projecten die wij met elkaar hebben. Natuurlijk zit er ook genoeg ambitie op de innovatiekant in. Mijnheer Everard heeft er al aan gerefereerd. Er zitten een aantal vervangende dingen en een aantal nieuwe dingen, zoals hopelijk de ondertunneling van de N44. Wij moeten nu niet doen alsof het vervangen van dingen, zeker niet de grootst mogelijke investeringen als de sporthal, helemaal niets is, want de vier jaar daarvoor met mijnheer Hendrickx hier in de raad, is daarop geen verschil gemaakt. Dus laten wij dan ook een klein beetje bescheidenheid en realisme met elkaar hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ik moet er echt aan wennen, opnieuw aan wennen. Weet u, ik ben blij eigenlijk, maar dat heeft met uw jeugd te maken, dan heeft u een kort geheugen. Maar de vier jaar voor de afgelopen vier jaar, zat de VVD in de coalitie. En de VVD heeft al die dingen, die u zojuist noemt, de Warenar, De Paauw, de Burmanlaan, nu weet ik niet helemaal zeker of dat met de sporthal ook het geval was, al die dingen heeft ze op haar bureau gehad en niets mee gedaan. Niets, nul, nada. Dus het moment dat u nu gaat zeggen, dat u nu gaat zeggen van de vorige coalitie, toen mijnheer Hendrickx ook in de raad zat, toen heeft hij er allemaal niets aan gedaan. Ik kan u verzekeren dat waren al dossiers. Ik kan u nog sterker vertellen, dit pand was al aan de buitenkant gesloopt toen de VVD nog in de coalitie zat. Dan ga je naar 2012, 2013 terug. Dus ga niet praten over dingen, die ineens door u worden opgepakt, of

door uw coalitie worden opgepakt. Ze lagen er al veel langer dan de afgelopen vier, vijf jaar. Dat is ernstig, wanneer u zich op dat soort dingen gaat beargumenteren.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Voorzitter, het is een beetje een zwaktebod. Ik begon met een persoonlijk verhaal over mijn vader en van mij naar mijnheer Hendrickx. Ik zeg wat ik hier de afgelopen anderhalf jaar heb gedaan, versus de vijf jaar van mijnheer Hendrickx. Het enige wat wij dan weer kunnen is politiek bedrijven en wijzen 'oh, maar vijf jaar geleden was er die partij en vervolgens die partij en vervolgens die partij'. Ik heb het gewoon over mij en mijnheer Hendrickx. Wij maken met de verkiezingen de balans met elkaar op.

De **voorzitter**: Volgens mij is het goed is het... of heeft u een nieuw punt? Volgens mij lijkt mij dat verder prima.

De heer **Van Doeveren**: Voorzitter, ik ben ook blij met het positief omarmen van de voorstellen voor het niet bezuinigen op groenbeheer. Dat is ook een belangrijk iets. Dat is niet zozeer vervangend, maar wel belangrijk voor Wassenaar. Natuurlijk, het Paaufteest, ik denk zeker dat als mijnheer Van Sloten er met mij staat en als hij de cupcakes heeft meegenomen, dat wij er iets moois van gaan maken. Wat betreft duurzaamheid, dank ik ook het antwoord van de wethouder, maar zie ik graag uit naar de plannen voor volgend jaar, die ook anderen hebben genoemd. Dan één punt wat betreft de WODV ben ik wel iets kritischer. Ja het is waar, er is een brief gekomen, wij hebben een sessie gehad over Wassenaar en 2030, maar ik sta wel bij de motie van college Bloemendaal. Want feit is dat wij nog nooit een goed gesprek hebben gehad over hoe wij de Werkorganisatie zien als raad. Het gaat niet alleen over toekomst, maar ook gewoon concreet over de ambtelijke organisatie, dus ik vind dat dat punt en het antwoord daarop eigenlijk een beetje gemakshalve is. Dank ook voor de productieve houding op de groene zone. Daar houden wij de wethouder aan zijn woorden om daarmee verder te gaan. Ik denk verder dat het meest belangrijke is dat wij volgend jaar de balans opmaken van de voorstellen die zijn gerealiseerd. Er zijn een heleboel dingen aangekondigd. Ik wil, vanuit goede wil, want ik steun gewoon goede voorstellen van de oppositie, de moties van mijnheer Van Sloten ondersteunen. Ik vind het mooi dat hij... Sorry, en mijnheer Van Noort, excuus. Mijnheer Van Sloten en mijnheer Van Noort, ik heb ze beiden even lief. Ik vind het mooi dat de heren die toen kritisch waren op het coalitieakkoord, nu met mij aan de lat staan om uitvoering van diezelfde maatregelen te vragen. Ik hoop ook echt dat wij dat komend jaar met elkaar gaan doen. Allemaal vanuit die positieve grondhouding. Ik wil die moties ook gewoon mee ondertekenen of in ieder geval steunen, het maakt mij niet uit. Het zijn goede moties. Ik hoop wel dat hij voor de twee moties waar ik over twijfel gewoon de lijn van het college volgt. Volgens mij zijn er goede handreikingen gedaan. Als u die moties aanpast, dan steun ik ze en anders niet. Wat betreft de moties van mevrouw Hagen. Ik dank haar voor het adresseren van de inclusiviteit binnen onze gemeente en dat dat altijd op de agenda moet blijven staan. Ik vind ook dat er vanuit de wethouder en de burgemeester goede antwoorden zijn gekomen en toezeggingen. De moties gaan mij wel net iets verder dan dat wij zouden willen. Die 2000-3000 gehandicaptenparkeerplaatsen... Nou ja, dat is het antwoord dat ik in ieder geval heb begrepen. De moties gaan ons nu te ver om daar steun aan te geven, maar de problematiek is voldoende geadresseerd.

De **voorzitter**: Op dit punt een vraag van mevrouw Hagen.

Mevrouw **Hagen**: Ik zou graag van mijnheer Van Doeveren willen weten, waar hij het aantal van 2000 gehandicaptenparkeerplaatsen uit de moties haalt. Want wij hebben juist neergezet dat het gekoppeld is aan de elektrische oplaadparkeerplekken, dat die evenredig zijn aan elkaar, die getallen. Dus als u beweert dat er werkelijk al 2000 elektrische oplaadparkeerplekken zijn, dan denk ik dat wij daar ook een behoorlijk overschot op hebben. Maar ik zou heel graag van mijnheer Van Doeveren een antwoord op willen hebben.

De heer **Van Doeveren**: Dat is volgens mij net door de... Kijk u dient de motie in en dan krijgt u een reactie van de wethouder over de uitvoerbaarheid en wat dat dan in de praktijk betekent. Daar heb ik dat aantal gehoord. Als dat niet zo is, dan hoor ik dat graag nog een keer van de wethouder. Maar voor nu zullen wij de motie niet steunen.

De **voorzitter**: Mevrouw Hagen.

Mevrouw **Hagen**: Voorzitter. Fractie Hagen heeft op geen enkele wijze het aantal 2000 genoemd. Heeft het juist ook expres een open regeling genoemd, zodat er elk jaar in een gelijkmatig tempo

aan de elektrische oplaadparkeerplaatsen gehoor gegeven kan worden, zodat de inclusiviteit en toegankelijkheid van de inwoners van Wassenaar niet alleen gericht is op van hun huis naar een gezondheidscentrum, maar dat zij dus ook gewoon op visite kunnen en hun eigen regie houden. Nergens is het aantal van 2000 parkeerplekken door ons genoemd.

De heer **Van Doeveren**: Oké. Voorzitter ik verwijs even naar mijn vorige antwoord korthedshalve. Als laatste, we hebben het debat dadelijk gehad. Vooral met elkaar aan de slag. Ik zie hopelijk zes mensen, inclusief de nieuwe burgemeester die enthousiast zijn, zowel over onze eigen voorstellen als de voorstellen van de collega's, zodat wij volgend jaar een positievere begrotingsbehandeling tegemoet gaan. Deze was al beter dan vorig jaar. Ik zie uit naar de samenwerking aankomend jaar en ik geef het laatste compliment aan het college voor het voorbereiden van de begroting. Want per saldo laten wij 98% intact van datgene wat is voorgesteld, dus zo slecht was het zeker niet. Ik vind het mooie plannen, dus laten wij daar vooral mee aan de slag gaan. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u ook en het woord is aan mijnheer van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Dank voorzitter. Ik zal beginnen met de moties, die heb ik gedeeltelijk aangepast. In ieder geval de moties waarvan het verzoek was gekomen iets aan te passen. Dat was de uitwerking van het coalitieakkoord, die is nu van 1 januari 2020 verschoven naar 1 februari 2020, op verzoek van de burgemeester. En dan heb ik ook nog het DB gehaald uit de motie over het bespreken van de inzet van de gemeente over de besluitvorming over de toekomst van de WODV. Het gaat dus niet om elk AB of elk wissewasje dat wij daar precies..., maar echt over de besluitvorming over de toekomst, dat wij daar wel nader bij betrokken worden. Ik heb de motie over de marketing en de concurrentiekracht niet aangepast. Het verzoek van de wethouder was daar om het tweede punt te schrappen. Het tweede punt is het jaarlijkse subsidiebedrag te verminderen met eventueel toch verkregen bijdragen. Naar mijn mening is het zo dat, er is een budget nodig van € 60.000,00. Als Duinrell daar € 2.000,00 van wil betalen, dan is dat prima, dan is het totaal nog steeds € 60.000,00 en betalen wij € 58.000,00. Het gaat dus niet af, er wordt dus niet iets minder gedaan als een bedrijf bijdraagt. Ik snap heel goed dat Duinrell en Museum Voorlinden allemaal zelf eigen promotieactiviteiten hebben om Wassenaar te promoten, maar dat is voornamelijk op zichzelf gericht en dit is juist zo mooi dat wij dit gezamenlijk doen en dat wij daar allemaal wat aan hebben. Ik dien ze daarmee opnieuw in. Dus er zijn er twee aangepast met pen en ze zijn namens de PvdA. Ik krijg steeds de complimenten ervoor, maar ik wil toch de eer delen met mijnheer Van Noort. Voor de rest, ik heb niet zo heel veel te zeggen in de tweede termijn. Het is prachtig dat wij te horen krijgen het komt allemaal, het komt allemaal naar u toe, u krijgt een informatiebrief, maar heel concreet wordt het allemaal niet. Laten wij hopen dat het wel concreet wordt. Ik wil nog wel even ingaan op een aantal zaken, die nu ook nog gezegd zijn. Dat je als oppositie, als je betere ideeën hebt dan een tegenbegroting moet maken. Die traditie hebben wij hier in Wassenaar nooit. Zelfs de VVD in de vorige coalitieperiode, toch met vier raadsleden, dan heb je toch wel wat handjes, die heeft dat ook nooit gepresteerd. Zelfs een aantal keren ook gewoon helemaal niks gedaan, geen amendementen. Ik heb vorig jaar geleerd dat hoe druk je je ook maakt, het geen enkel nut heeft. Dat je je ontzettend druk kunt maken over het afschaffen van kapvergunningen. Dat is dan een heel klein puntje misschien, maar het is wel exemplarisch. Een jaar later staat het er gewoon weer op en er is gewoon niks veranderd. Dan kan de wethouder zeggen, we zijn er druk mee bezig. Dat zal allemaal best, ik heb daar allemaal niks aan. Dat havengebied, ik heb daar schriftelijke vragen over gesteld, ruim drie weken geleden. Die hadden al beantwoord moeten zijn, ook niet gekregen. Allemaal prachtig dat er plannen lopen en dat wij die kades gaan aanpakken, maar dat is werkelijk waar onzinnig. Die kades hadden ook gedaan moeten worden als wij geen plannen hadden gemaakt over de toekomst van Wassenaar. Laten wij nu gewoon aan de slag gaan. Ik blijf mij echt verbazen en ik snap echt niet dat er met trots wordt gesproken over een feest dat wij gaan organiseren voor € 26.500,00. Wij hebben dit jaar een overschot van ik meen iets meer dan € 400.000,00. Dat komt, omdat wij vorig jaar gewoon hebben vastgesteld dat wij dit jaar de ozb gaan verhogen met 5%. Als u nu daadwerkelijk echt geïnteresseerd bent in het verlagen van die ozb en die motie die dan oproept dat volgend jaar bij de kadernota te gaan bekijken, doe dat dan gewoon nu en schrap dan gedeeltelijk die ozb-verhoging. Zet hem dan gewoon op nul, dat overschot. Dan gaan we overigens niet grabbelen in de feestton krijgen, zoals wij nu krijgen. Dat wij dus voorstellen krijgen voor groenonderhoud, prachtig, maar er zit geen dekkingsvoorstel bij. Ja, wij halen het uit het overschot. Als dat de instelling wordt. Ik heb het eerder gedaan met mijn eigen coalitie, gewoon alles op nul gezet, omdat wij trokken uit een reserve. Doe dat dan nu ook en zet gewoon die ozb, haal die omlaag. Want de overschotten die wij hebben komen volledig op rekening van de ozb-verhogingen die wij hebben doorgevoerd. Haal die dan gewoon omlaag en zorg dat dit in de toekomst allemaal op nul staat. Dan hebben wij ook geen geld om uit te grabbelen en dan houden wij onszelf ook scherp en zorgen wij volgens mij voor een lagere ozb.

De **voorzitter**: Een interruptie van mijnheer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ik wilde zelf nog op iets anders interrumpen, maar laat me op het laatste punt gelijk even adresseren. Mijnheer Van Sloten maakt een beetje een halve denkfout zou ik willen zeggen, geen hele. Iets wat eenmalig is, heeft niks te maken met een structurele ozb-inboeking. Dat zijn echt twee losse zaken. Ik vind het heel jammer dat hij dat noemt als een soort van grabbel voor feest. Wij hebben daar een duidelijk doel mee, om de inwoners te betrekken bij het dorp, bij onze eigen toekomst, om te vieren dat wij zelfstandig verdergaan. Wij moeten die zuringheid ook een keer met elkaar durven doorprikken, ook met mijnheer Van Sloten. Ik weet zeker dat als hij er is, ik heb een hoop enthousiaste raadsleden gezien die mee willen denken. Het is € 1,00 per Wassenaar. Dat valt op onze begroting, met onze cijfers met een overschot van het jaar daarop van bijna € 2 miljoen echt goed te verantwoorden. Ik hoop dat hij positief meedenkt en ook een beetje denkt aan de sociale en levendige kant van het dorp. Want het lijkt bijna, alsof hij alleen maar pleit voor ozb-verlagingen en ondertunneling van de Rijksstraatweg. En ik wil me ook nog een beetje druk maken over de inwoners. Ik vind het enerzijds heel positief, maar aan de andere kant weet ik bijna zelf niet meer waar ik moet staan. Het andere is, dan denk ik ja mijnheer Van Sloten is oppositieleider, verbaal in ieder geval, dat is gewoon een feit met elkaar, daar complimenteer ik hem ook vaak voor. Ik luister ook altijd geboeid naar zijn inbreng. Het is dat hij cupcakes aan het bakken was, dus dat is voor het goede doel, maar ik vond zijn bijdrage als ik eerlijk ben mager. Een paar kleine bezuinigingen, die nog geen 0,5% van de begroting vormen, vormen de kern van zijn inbreng. Ik krijg een verhaal over Tiny Houses, waarvan ik nu eerlijk gezegd zeg, die ruimte pak ik ook, ik zie daar helemaal niets in. Stop vooral met die Tiny Houses, alstublieft doe er niets mee. De Havenkade en hij praat over mijn feestje. Ik vind het wat beperkt voor de begroting, maar ik zal zijn positieve motie steunen en dan gaan wij volgend jaar of het volgend debat met goede moed verder.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ik kan eigenlijk zelf niet beter zeggen wat er misgaat hier in de raad. Als mijn verhaal wordt gereduceerd tot een paar infantiele puntjes, dan heeft mijnheer Van Doeveren mijn oproep niet gehoord om onszelf wat serieuzer te nemen. Dat vind ik jammer en ik zou hem oproepen om dat nog eens terug te luisteren misschien, of daar een andere keer een gesprek over aan te gaan. Want dat doe ik niet als oppositieleider, dat ben ik helemaal niet. Ik ben hier gewoon raadslid en ik wil gewoon dat wij de zaken hier goed op orde brengen en dat wij doen wat wij zeggen. Wij gaan de inwoners van Wassenaar niet van de zuringheid afhelpen met een feestje van € 26.500,00. Dat is voor mijnheer Van Doeveren misschien kleingeld. Ik vind dat een serieus bedrag. Ik denk dat die zelfstandigheidsdiscussie helemaal niet leeft in het dorp. Ik denk dat dat echt iets is hier, wat wij zelf hebben verzonnen. Als wij nu gaan vieren dat wij zelfstandig zijn, dan gaan wij eigenlijk mee in dat frame dat sommige partijen hier neerzetten. Dat boeit helemaal niemand. Ik denk dat niemand tegen een feestje is, maar ik denk dat weinig mensen snappen dat wij straks een feest gaan organiseren, omdat wij het hier zo leuk hebben met elkaar. Ik kan daar niet bij. Doe dan iets... Ik ben blij om te horen dat er allemaal positieve plannen zijn om 75 jaar bevrijding te vieren. Doe dan iets met oud en nieuw, dat je iets centraal organiseert voor mijn part. Maar ik zie echt niets in een eenmalig feest. Dan kan mijnheer Van Doeveren zeggen dat ik twee dingen door elkaar haal, een eenmalige investering in een feest en de ozb-verhoging. Ik heb het over het feit dat wij volgend jaar een overschot hebben, omdat wij vorig jaar besloten hebben, of de coalitie heeft vorig jaar besloten dat wij dit jaar de ozb met 5% gaan verhogen. Dat hoeft niet, want wij hebben een overschot. Waar het mij om gaat is dat ik nu het gemak zie, waarmee wij geld uitgeven uit het overschot, terwijl wij nog geen maand geleden het hier hebben gehad over het IHP, over de duurzaamheidsmaatregelen, die daadwerkelijk iets bijdragen aan de leefbaarheid van het dorp, 2000 kinderen die daar elke dag in zitten. Daarvan wordt gezegd, ho, ho, ho, wij kunnen geen gaten schieten in een begroting, dat gaan wij niet doen. Nu gaan wij hier een feest organiseren, wij gaan het groenonderhoud eruit trekken. Dat vind ik jammer en dat vind ik... Ik ben niet tegen een feest, maar wel tegen dit feest, zeker als het college het moet gaan organiseren. Als het nu een initiatief was vanuit de maatschappij om iets te doen en er is subsidie nodig om dat vlot te trekken. Prima, dan komt er een subsidieaanvraag binnen. Maar dit vind ik zo makkelijk, dit is echt brood en spelen. Ik hoop echt dat wij nu echt daadwerkelijk aan de slag gaan met concrete dingen. Ik zie ook wel dat er voortgang wordt gemaakt op projecten, maar ik zie ook dat er heel veel dingen gewoon ontzettend traag gaan. Ik hoop dat wij als raad daar echt scherper in gaan zitten en niet alleen maar de loftrompet steken.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. En wel mooi dat er in een debat een verwijzing naar de klassiekers is. Dat doet mij wel deugd. Even kijken, Lokaal Wassenaar! is aan de beurt, mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Dank u voorzitter. Eerst een kleine signalering. In de eerste termijn was er een discussie wie het meest boeiende betoog had, mijnheer Hendrickx of ikzelf. Het is enigszins een teleurstelling dat de tweede termijn een wedstrijd is, wie de slechtste bijdrage heeft geleverd. Dus ik hoop dat we wel meer het positieve gevoel vasthouden. De antwoorden van het college. De wethouder Financiën verwees ernaar, na mijn opmerking over de BSGR, dat hij misschien wat duidelijker het onderscheid tussen de ozb en de andere lasten kan doen. Hij wees dat toe aan de PvdA. Nu heb ik in de vorige coalitie ook wel eens namens de PvdA mogen spreken. Met die eer was ik natuurlijk zeer blij. Maar in dit geval was dit niet zo, maar ik vertrouw erop dat mijnheer Van Noort ook hierachter zal gaan staan. Wat andere punten. Ik wilde even ingaan op het punt dat wethouder Wassenaar bracht, maar dat is misschien ook wat algemener. Wij hebben vaker gehoord dat sommige zaken blijven liggen in verband met, misschien goede redenen als geen beschikbare capaciteit van mensen en dan wordt er een prioritering gemaakt. Ik denk dat het goed zou zijn als daar een keuze is wat moet worden gedaan, de Dorpshaven is daar een voorbeeld van, dat dat wat eerder naar de raad terugkomt en gewoon ook de mogelijkheid bestaat dat de raad zegt van wij zijn het met deze keuzes eens. Als je moet kiezen tussen een aantal dossiers, dan kan de raad daar dus ook een input op geven en niet achteraf horen wij hebben iets niet kunnen doen, want wij hebben daar de capaciteit niet voor. Dus wat meer betrokkenheid daarbij zou prettig zijn. Daarmee wil ik niet meteen zeggen dat de uitkomst anders zou zijn geweest, maar het is wel een punt dat mee kan worden genomen. Ten aanzien van met name de Dorpshaven en ook wel ten aanzien van Valkenburg, daar mag van ons toch wel iets meer urgentie op. Ik hoor het verhaal, maar ik vind het allemaal toch een beetje eerste versnelling. Dus daar mag best wel iets meer power in komen. Bij Valkenburg heeft de wethouder toegezegd dat er 16 december 2019 wat in de raads werkgroep komt. Ik denk wel dat het heel belangrijk is dat dat niet een terugkoppeling is van wat al, zeg maar is opgesteld aan uitgangspunten en plan van aanpak, maar dat de raads werkgroep heel tijdig, ook vroegtijdig, betrokken is bij wat wij daarin zouden willen hebben. Dus dat de raads werkgroep niet met een uitkomst geconfronteerd wordt, maar heel erg vooraf erbij betrokken is. Ten aanzien van het verkeer. Ik hoor wat de wethouder daar gezegd heeft. Ik wil daar alleen de opmerking nog bij maken dat het goed is, om ook groepen als Keer Verkeer Wassenaar gewoon dicht bij de borst te houden en gewoon goed erbij te betrekken, zodat wij dat draagvlak ook in deze zaken houden. Even kijken, de ozb is al heel veel over gezegd. Ik wil daar alleen nog even van zeggen dat de 5% inderdaad uit de vorige begroting is gekomen. De reden waarom wij dat eigenlijk ook nu niet teruggedraaid hebben, is de reden die wij al eerder genoemd hebben. Er zitten heel veel onzekerheden nog in het geheel en om nu dus al het feest te gaan vieren en zeggen wij hebben een overschot en wij hebben een goede decembercirculaire, dan zou je inderdaad te vroeg die ozb gaan terugdraaien.

De **voorzitter**: Interruptie van mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, nu misschien dat ik het begin van uw betoog wat miste, de opmerking die u daar maakte. Gelukkig u blijft jong, dus wat dat betreft blijven wij in discussie. U zegt het tegenovergestelde van wat u in de eerste termijn zei, of nee in een eerder... Hier zoekt u wel de zekerheid tegen onzekerheden. Ten aanzien van de afschrijvingen zoekt u de onzekerheden op, op de langere termijn. Wat is het nou. Ik zou daar iets van consistentie in willen zien, hoe u tegen de kwesties van onzekerheid en risico's aankijkt, want daar begon u de vorige keer mee. En hier heel concreet, u zegt er zijn onzekerheden ten aanzien van de begroting van volgend jaar, dus daarom houden wij die ozb erin. Ik kan dat niet helemaal plaatsen in het kader van wat u eerder gezegd heeft.

De **voorzitter**: Mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Ik zal proberen dat toe te lichten. Deze 5% is verleden jaar afgesproken in de begroting. Wij zouden dat kunnen terugdraaien, als wij zeggen de huidige cijfers zijn positief. Maar wij denken dat dat gezien de onzekerheden misschien prematuur is. Ten aanzien van de verhoging in 2020, zeggen wij daar zit nog de herziening van het Gemeentefonds tussen. Ik heb continu aangegeven dat wij verwachten dat die ozb-verhoging doorgaat, maar wij willen daar nog een extra meetpunt of dat nodig is en wij denken dat het wel nodig zal zijn, maar wij willen het geen automatisme maken. Op uw vraag over risico's. Je moet daar kiezen tussen een risico dat mogelijk in de toekomst, het zit in het woord risico, zich gaat voordoen, of dat nu vertalen in concrete acties, zijnde het beëindigen van diensten en voorzieningen.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik kan het nu niet helemaal meer volgen. Als ik mij goed herinner en ik heb de band daarvan afgelopen weekend nog eens nagekeken, was de verhoging van 5% volgend jaar nadrukkelijk verbonden als voorloper voor de opheffing van de precariobelasting. Dat is letterlijk gezegd toen door mijnheer Van Doeveren. Omdat wij in 2022 een wegvallen hebben van de precariobelasting, moeten wij in 2020 al de 5% ozb-verhoging invoeren. Ik heb het gevoel dat er nu heel veel dingen door elkaar heen lopen, maar... Het gaat om risico, het gaat om besluitvorming, het gaat om waarom die 5% er was, maar ik merk niet dat er nu... Het verhaal wordt nog inconsistenter. Misschien dat u daar nog nader op kunt toelichten.

De **voorzitter**: Mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: De verhoging verleden jaar was inderdaad in eerste instantie, naar ik mij herinner, gelinkt aan het precario, maar er werd ook gezegd wij halen het wat naar voren, want het precario komt pas later. Inmiddels hebben zich op dit moment natuurlijk wel een aantal ontwikkelingen voorgedaan. Genoemd is ook de link die u maakt naar de investeringen. En wij hebben dus ook dit jaar te maken met veel externe ontwikkelingen, waardoor eigenlijk het plaatje voor Wassenaar qua inkomsten en uitgaven wat verslechterd is. Daarom is gezegd dat ook om die reden gewoon een ozb-verhoging noodzakelijk is.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Ik wilde even reageren op het woord feest, dat wij nu geen feest moeten gaan vieren omdat wij een overschot hebben. Volgens mij gaat u dat juist wel doen, door die motie dat wij een feest moeten gaan organiseren. Bent u het met mij eens dat het inderdaad voor de toekomst onduidelijk is waar wij heen gaan, de risico's zijn gewoon groot. Maar voor volgend jaar ga ik er gewoon van uit dat deze begroting een getrouwe weergave is van de plannen die er zijn. Dus dat wij een overschot hebben, betekent dat wij gewoon nu ruim € 400.000,00, daar gaat dan nog € 100.000,00 af ruim voor een feest en voor het groenonderhoud, maar dat wij € 300.000,00 over hebben, waar wij geen plannen voor hebben. Dan zouden wij toch ook gewoon die € 300.000,00 niet als belasting kunnen innen. Wat mij betreft doen wij het helft afvalstoffenheffing en helft ozb, zodat iedereen er profijt van heeft in Wassenaar. Daar lopen wij op zich toch geen risico mee, als wij dat geld niet extra als belasting binnenhalen?

De **voorzitter**: Mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Als u kijkt naar, ik weet niet precies de bladzijde, maar daar staat bij de verklaring waarom ten aanzien van het overschot voorgesteld wordt dat met een stelpost te doen. Daar worden een aantal punten genoemd, waarvan gezegd wordt daar zitten behoorlijk wat vraagtekens en onduidelijkheden in, daar willen wij dat geld voor bewaren. Nu ja, wij vullen het inderdaad nu al in, door die € 85.000,00 en een aantal andere zaken. Dus wij willen dat geld inderdaad niet aan de algemene reserve toevoegen, of meteen vertalen in een ozb-verlaging, omdat die onzekerheden er zijn. Ik denk dat de wethouder Financiën daar ook verder nog wel wat aan kan toevoegen.

De **voorzitter**: Oké, vervolgt u uw betoog.

De heer **Weyn**: Ten aanzien van de moties van fractie Hagen. De meeste zijn door de wethouder ontraden. Ik moet zeggen er zitten vaak sympathieke elementen in, alleen ik begrijp waarom de wethouder ze ontraadt. Ik stel wel voor dat mochten de wethouders daar positieve punten in zien, waar zij wel wat mee kunnen doen, dan zou ik dat wel op prijs stellen.

De **voorzitter**: Ja dat mag. Ik neem aan dat u uw enthousiasme daarover gaat uitspreken. Mevrouw Hagen.

Mevrouw **Hagen**: Dank u voorzitter. Ik ben razend enthousiast eigenlijk geworden door de bijdrage van Lokaal Wassenaar! en Hart voor Wassenaar in dit gesprek. Ik hoor € 300.000,00 overschot, ik hoor dat u sympathieke elementen ziet. Ik nodig u ook uit om dan gewoon ook echt alle sympathieke elementen te benoemen. Dan kunnen deze ook gelijk uitgevoerd worden. Want het is namelijk heel eenvoudig. Het namelijk ook zo dat de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte bestaat en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en dat wij als gemeente ons ook moeten houden aan de wettelijke taken en regelgeving, die er vanuit het rijk opgelegd worden. Daar zou ik dus heel graag dan die € 300.000,00 voor willen gaan gebruiken.

De **voorzitter**: Mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Ik denk dat het college geen discretie heeft om van de wet af te wijken, dus die zaken zullen zonder meer gedaan moeten worden. Het gaat erom, in de moties heeft u overwegingen en daar zitten punten bij, waarvan ik zeg 'jazeker, natuurlijk is inclusie en iedereen erbij betrekken belangrijk'. Alleen als u dan voorstellen doet aan het college en het college ziet daar elementen in waarvan het zegt, dat is niet mogelijk of dat wensen wij niet zo uit te voeren, dan zullen wij die moties niet steunen, omdat het college naar al die punten kijkt. Dat wil niet zeggen dat er elementen in zitten en de burgemeester gaf daar al een voorbeeld van, dat wij zeggen van goed dan wordt de motie misschien ontraden en dus ook niet aangenomen, maar dat wil niet zeggen dat daar geen dingen in zitten waar wij dan wel wat aan kunnen doen. Dat is wat ik wilde zeggen.

De **voorzitter**: Mevrouw Hagen

Mevrouw **Hagen**: Nogmaals nodig ik Lokaal Wassenaar! uit om samen met mij dan de moties te gaan onderzoeken en te zorgen dat wij deze dus voor de volgende raadsvergadering dusdanig opstellen, dus vernieuwen en aan kunnen leveren, zodat het college onmiddellijk daarmee aan de slag kan.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. En dan is nu het woord aan mijnheer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. Ik moet eerlijk bekennen toen wethouder Schokker begon met zijn eerste termijn, dat hij gelijk mijn naam noemde en als eerste op mijn dingen inging. Ik kreeg een heel warm gevoel. Ik denk nu ben ik de oppositieleider. En dan krijg ik een dolksteek van mijnheer Van Doeveren, die zonder ook maar iemand te raadplegen mijnheer Van Sloten deze eer gunt. Maar goed ik kom daar wel overheen hoor. Het tweede ding is, ik heb geen tegenbegroting gemaakt, om de doodeenvoudige reden dat ik niet zou weten hoe ik dat zou moeten doen. Alle gekheid op een stokje, ik heb nog een paar vragen die een beetje zijn blijven hangen. U zag net de discussie over de structurele begrotingssaldi, dat iedereen al links en rechts probeert van hé dat kan ik wel gebruiken. Ik heb in de eerste termijn gezegd dat het wellicht verstandig is om die overschotten een beetje te ramen. Dat u zegt, in ieder geval die risico's wil ik wel afgedekt zien. Dan kunnen we altijd nog zien, wat er nog overblijft om andere leuke dingen te doen, feestjes of whatever. Overigens moet ik heel eerlijk zeggen, ik ben helemaal niet tegen een feestje, maar ik ben als de dood dat mensen gaan zeggen 'eerst schroef je de belasting op en dan ga je een feestje vieren'. Dat vaak burgers een heel ander idee van feestjes hebben dan dat wij hebben. Dat risico moet je natuurlijk vermijden en als je dan een feest viert, dan weet ik niet of 26.500,-, dat lijkt heel veel geld, maar een heel dorpsfeest dat moet je aan professionals overlaten. Dan kun je zeggen, ja leuk raadsleden hebben wel ideeën, maar als je het echt gaat uitwerken, dan moet je wel van hele goede huize komen. Dat kost gewoon veel geld. Nogmaals, ik ben er helemaal niet op tegen, maar wij moeten daar wel heel voorzichtig in zijn, met dat soort dingen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ja voorzitter, misschien had ik moeten zeggen. Ik zie mijnheer Van Sloten is de verbale oppositieleider, maar de echte oppositieleider is mijnheer Van Noort. Hij is wat aan de conservatieve kant, zo ken ik hem ook en ik geniet ook altijd van zijn bijdrage. Daar is geen misverstand over. Wat betreft het feestje, daar zijn de mensen wel heel erg op gefixeerd valt mij op overigens. Dat zegt misschien ook iets over hoe wij elkaar als raad benaderen. Maar als het argument is, omdat je belasting int, valt er nooit meer iets te organiseren of te doen, dat zou ik een enge lijn vinden als ik eerlijk ben en zo ken ik de PvdA ook niet. Dan zegt u dat moet je aan de professionals overlaten. Onze burgemeester is een professional en die gaat het oppakken, die hebben wij aangesteld. Ik zou toch tegen mijnheer Van Noort willen zeggen, doe nu gewoon lekker mee.

De **voorzitter**: ik ga u snel het woord geven.

De heer **Van Noort**: Ik dicht de burgemeester heel veel kwalificaties toe, maar dat hij feestorganisator is dat wist ik niet. Maar natuurlijk geef ik u het voordeel van de twijfel. Wat ons betreft, wij doen best wel mee, maar het moet wel een goede inhoud hebben en het moet voor de burgers ook duidelijk zijn, dit gaat helemaal niet ten koste van iets, dit is voor u. De gezamenlijkheid die u uitspreekt, die spreekt mij ook uiteraard aan. Ik had nog een klein... Ik heb al zitten bladeren, maar ik kan het niet meer precies vinden. De vraag waar het antwoord mij niet duidelijk was, en dat had te maken met de uitleg over de BUIG-regeling. Die snapte ik niet

helemaal, want zoals ik het lees wordt er € 120.000,00 begroot en zeggen wij daarnaast, als wij extra inzet plegen hebben wij dat niet nodig. Dus ik heb alleen gevraagd of de mogelijkheid er is dat dan die € 120.000,00 weer vrijvalt. Dat is alles, wordt dan de begroting wat gunstiger. En voor het overige voorzitter, ik zou ook willen zeggen dat ik de moties van fractie Hagen, voor wat betreft de inclusie, gewoon zal steunen.

De **voorzitter**: Ik dank u wel en dan is het woord aan mijnheer Everard.

De heer **Everard**: Dank u wel voorzitter. In de eerste termijn zei ik al, en volgens mij is dat in de tweede termijn ook wel een beetje naar voren gekomen, dat sommige raadsleden best wel een beetje ongeduldig worden. Degene die mij kent, weet dat dat voor mij ook zeker zal gelden. Dus als wij het hebben over de Warenar, ik heb in de eerste termijn ook al aangegeven dat dat voor ons een ongelofelijk speerpunt is, net als die sporthal. Die sporthal staat er nog niet, maar wij hebben in ieder geval wel de eerste stappen gezet en dat is een hele winst ten opzichte van de afgelopen jaren. Dat willen wij ook dolgraag met die Warenar. Als wij dan horen dat wij een informatiebrief krijgen en dat er misschien een voorstel komt aan het einde van het jaar - ik vind het hartstikke fijn om dat te horen - maar het gaat ons toch nog niet helemaal ver genoeg. En dan, die had u nog van mij tegoe, de moties. Ik kom een beetje uit de oude tijd en dan deed je altijd in de tweede termijn de moties. Maar dat kan ook allemaal, dus wij passen het gewoon, niet helemaal, aan en blijven een beetje eigenwijs. Voorzitter, ik zal hem niet helemaal voorlezen, maar wel even een paar overwegingen.

- "wij hebben nog steeds geen voorstel ontvangen over het veiligstellen van de theaterfunctie;
- dat wij graag een theaterfunctie in Wassenaar willen behouden;
- dat de Warenar veel achterstallig onderhoud kent en dat dan dus ook best risicovol is;
- dat het theater te maken heeft met een structureel exploitatietekort;
- dat de grond waar de Warenar op staat eigendom is van de Rooms-Katholieke kerk;
- dat we nog geen scenario voor het behoud van de theaterfunctie hebben ontvangen;
- dat wij nog geen zicht hebben op een concreet tijdschema voor de uitvoering van de noodzakelijke maatregelen;

verzoekt het college:

- om nog dit jaar twee of drie scenario's te presenteren over de toekomst van de theaterfunctie in Wassenaar en dat is het behoud van de theaterfunctie in minimaal één scenario los te koppelen van de toekomst van het gebouw van de Warenar en in minimaal één scenario dit juist wel te koppelen aan de toekomst van het gebouw van de Warenar;
- om nog dit jaar, en dat is ook wel een hele belangrijke, een realistisch tijdspad te geven over zowel het beslissingstraject als de uitvoering;

en gaat over tot de orde van de dag".

Voorzitter, dat is wat de Warenar betreft. Dat heeft ook betrekking dat wij lekker betrokken willen zijn als raad bij zo'n heel belangrijk dossier, waar de gemeenschap volgens mij al jaren ook mee bezig is. Dan voorzitter heb ik een aardige bijdrage gegeven over de jeugdzorg en ook over de innovaties. Ik heb de concrete vraag gesteld, ik heb niet alleen de loftrumpet over onze ambtenaren gestoken, maar ik heb ook een concrete vraag gesteld over met wat gaan wij nu meedoen in dat innovatietraject rond de MRDH. Wij zien allerlei zorginstellingen, die de grootste mogelijke moeite hebben om overeind te blijven. Dat betekent meestal niet dat je heel erg aan het innoveren bent, maar er zijn wel kansen om dat juist wel ook te doen bij die MRDH. Dat is wel de vraag, daar wil ik ook wel graag antwoord op hebben. En ook voorzitter, ik hoorde wel bij de wethouders dat wij al een beetje bezig zijn met de innovatie. Voor ons was dat ook wel een wat kleiner speerpunt in de coalitieonderhandeling. Maar voor ons, een beetje bezig zijn daarmee, dat was niet helemaal de bedoeling. Het was juist de bedoeling, om die partijen die wij in Wassenaar allemaal hebben, die hele sterke clubs, gewoon uit te dagen om op een andere manier samen te werken, om op andere manieren dingen te doen. Dus dat is ook wel een punt waar ik toch wel graag nog een beetje de verdiepingen van de antwoorden wil hebben. En dan voorzitter, hebben wij ook over de jeugdzorg... Wij hoorden dat er een kans is dat de praktijkondersteuner binnen een maand al zal beginnen. Maar ja, de kans is, dus ook daar geldt, ook daar rond de jeugdzorg... Als je kijkt toch en het is denk ik toch wel goed dat wij daar iets langer bijilstaan, de twee grootste knelpunten voor de gemeente Wassenaar zijn toch wel die bedreiging, wij moeten gewoon zien hoe het uitpakt, maar dat is de dreiging rond het Gemeentefonds en de tweede is toch ook wel echt de jeugdzorg.

Voorzitter,

- dat Wassenaar een tekort heeft in de jeugdzorg van bijna € 1 miljoen, hetgeen de houdbaarheid van de jeugdzorg in gevaar brengt;
- dat het huidige plan van aanpak jeugdzorg ongeveer zal leiden tot een lagere besteding met zo'n € 300.000,00, inmiddels ietsje meer geloof ik;
- dat bij voorgaande kostenoverschrijdingen in deze mate, de reserve Sociaal Domein, en dat staat ook in deze begroting, bijna in vier jaar helemaal uitgeput zal zijn;
- dat het jeugdzorgbudget een open einde kent;
- dat de minister moet zorgen ook voor adequate voeding van het budget en ik ook elke keer weer, en dat staat er niet in, maar dat wij naar Den Haag zullen moeten gaan. Ik hoop ook dat iedereen die vrienden in Den Haag heeft zitten, om daar ook wel de goede zaak te bepleiten, maar dan gaan wij weer over tot de volgende overweging;
- dat de gemeente meer sturingsmiddelen in kan zetten om binnen het budget te blijven, of in ieder geval in de buurt van het budget;
- dat een deel van de huidige jeugdzorg kan worden opgevangen door de Schooladviesdienst, jeugd- en jongerenwerk, welzijnsorganisaties, gezinnen en de samenleving;
- dat de problematiek door de uitspraak van de rechter natuurlijk ook weer leidt tot hogere tarieven, die wij met elkaar moeten betalen;

verzoeken wij het college

- om samen met de raad de komende maanden een duidelijke keuze te maken, wat wij in Wassenaar onder de jeugdzorg laten vallen en wat wij anders zouden kunnen gaan oplossen;
- daarbij streven naar een aanvullende beperking van de bestedingen, om structureel uit te kunnen komen met het budget;
- zo snel mogelijk te starten met een praktijkondersteuner GGZ voor de huisartsen en de uitvoering van het plan van aanpak jeugdzorg ook te versnellen;
- om de budgetverantwoordelijkheid en contractbeheer binnen de jeugdzorg verder te versterken, zodat wij ook heel erg op het geld kunnen gaan letten;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel.

De heer **Everard**: Voorzitter, dan hebben wij over het wonen een aantal vragen gehad, maar ik ga mijnheer Schaefer nooit aanhalen. Het is natuurlijk wel, het blijft een zaak om het ook voor elkaar te krijgen. Nogmaals, ik heb voor de rest, ik heb dat bij meerdere collega's gehoord, over de expats. Heel veel positieve dingen, maar de expats in Wassenaar zorgen ook voor een enorme prijsopdrijving van de huizen in een gemeente die toch al heel duur is. Dan wil ik wel graag een antwoord op mijn vraag hebben over hoe dat nu precies zit met onze jongeren, kunnen wij die nog een beetje in ons dorp houden. Dan heb ik het niet over de jongeren in de sociale huursector, want dat is ook hartstikke van belang, maar met name in die sector die daartussen zit. Wat gaan wij daar als gemeente Wassenaar aan doen, om ook onze middencategorie in de jongeren binnen het dorp te houden. Dan voorzitter, dank voor de antwoorden die ik heb gehad over het sluipverkeer. Daar ga ik met de wethouder dadelijk kijken naar welke onorthodoxe maatregelen we daar kunnen pakken, kunnen regelen, want dat is natuurlijk buitengewoon belangrijk om dat voor elkaar te krijgen. Dan voorzitter, zou u toch bij het laatste punt dat ik nog wilde inbrengen, als het openbaar toilet daadwerkelijk geregeld is en hoe dat dan ook geregeld wordt, dan zou ik het wel heel mooi vinden als mijn voormalig raadslid Dineke den Hartog dat mag openen, na al die jaren.

De **voorzitter**: Ik begon ook meteen te denken hoe de openingshandelingen eruit zouden gaan zien, maar goed die uitwerking volgt nog.

De heer **Hendrickx**: Maak het niet te vies, laat het aan de verbeelding over.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ik wilde over een interessant punt dat te berde werd gebracht, toch nog heel even een vraag stellen. U heeft het over huisvesting voor jongeren. In de piramide van de demografie is het heel goed wanneer je die fatsoenlijk opbouwt enzovoort. In welke mate vindt u en vindt het CDA dat daar de gemeente sturend in moet zijn en op welke wijze zou ze daar sturend in willen zijn en dan vanuit uw partijpolitieke gedachte.

De **voorzitter**: Mijnheer Everard.

De heer **Everard**: Voorzitter dank. Wij zijn inmiddels zover als CDA dat wij binnenkort ook een partijbijeenkomst gaan houden, waar u van harte welkom bent, over dit onderwerp. Dan gaan we daar ook met elkaar over praten, om heel goed na te denken wat er nu precies bij hoort. Want wij zien ook wel, stel dat we maar vijftig woningen zouden kunnen realiseren in dit dorp en wij doen ze alle vijftig voor jongeren, dan hebben wij in één keer vijftig woningen die alleen voor jongeren geschikt zijn. Dus wat dat betreft moeten wij dat ook wel heel slim doen. Volgens mij zit dat ook wel in de nota, dat je zo lang mogelijke doorstroomketens hebt, maar met name wat ik zie voorzitter, en dat is wel heel erg van belang, elke woning, die voorheen door Wassenaarders gekocht zou kunnen worden, noem maar op als ze een stap wilden zetten in een gezin, is voor de doorsnee Wassenaarse jongere gewoon niet meer te betalen. Die wordt weggehaald, die wordt helemaal verbouwd en die wordt voor anderhalf, twee keer bijna de prijs doorverkocht. Ik maak mij namelijk heel erg zorgen om een gemeente, waar je alleen sociale huursector hebt en alleen hele dure woningen, dat daar niets meer tussen zit. Daar zijn wij inmiddels in beland. Ik zeg niet dat wij Amsterdamse toestanden hebben, maar het gaat er wel akelig op lijken. Dat de zuster, de politieagent, noem maar op, die gewoon een iets te hoog inkomen heeft met elkaar voor een sociale huursector, in dit dorp niet meer kan wonen. Dat betekent, wij hebben het altijd over Wassenaarders samen, als wij die laag echt structureel gaan missen, dan gaat het mis in dit dorp. Nogmaals ik ben niet tegen expats. Ik vind expats ook heel goed. Ik geniet van al die terrasjes en noem maar op, die er allemaal zijn, ook door expats voor een deel, maar het is wel dat wij moeten kijken tot hoe ver gaan wij met ons dorp. Voorzitter dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. En dan is het woord aan mevrouw Hagen.

Mevrouw **Hagen**: Dank u voorzitter. Ik was eigenlijk zo onder de indruk van hetgeen mijnheer Everard wist te vertellen over de woningen en de woningbouw. Net als fractie Hagen maakt ook het CDA zich dus ernstig zorgen over de groei van Wassenaar, hoe wij weer in een gezond lichaam kunnen komen economisch, maar dus ook maatschappelijk gezien. Bravo daarvoor. Zelf eventjes terug naar alle moties die ik ingediend heb. Ik heb één motie, die ik graag terug wil nemen en dat is jeugd- en jongerenwerk. Verder steun ik alle moties, die ingediend zijn door GroenLinks en de PvdA. Ik moet wel zeggen dat ik een beetje schrok van de reacties, die vanuit het college op de moties kwamen. Ik kreeg ook een beetje het gevoel dat de moties niet goed gelezen zijn of dat wij ze toch niet goed verwoord hebben, want wij als fractie Hagen vertalen juist wat er leeft onder de gewone inwoners. Die dus net als ik in een sociale huurwoning zitten, nog net met hun gezin of alleenstaand met kinderen en daardoor dus ook echt in de knel komen door de financiële toestanden. Vandaar ook dat deze moties dus ingediend zijn. Verder vinden wij het ook heel belangrijk en wij zijn ook heel blij dat wij de Lokale Inclusie Agenda voor een deel terugvinden in de begroting, maar het moet dus geen lipservice worden. Op dit moment krijgen wij dus aan de ene kant een feestje dat gerealiseerd wordt. Ja mijnheer Van Doeveren, ik weet dat u daar heel erg voor bent. Maar besef wel dat wanneer u belastingverhogingen doorstuurt, vanuit het rijk ook allemaal problemen op de gewone inwoners neergelegd worden en mensen in de bijstand, die hebben dus 18% alleen al aan zorgkosten, die ze per jaar kwijt zijn. En dat zijn de gewone zorgkosten, daar zijn dus niet nog de kosten van de Wlz en dergelijke meegenomen en andere medicijnen, die zij niet vergoed krijgen. Het is dus een fiks bedrag. Daarom sta ik ook in dubio met betrekking tot de belastingverhoging. Ik begrijp dat er een belastingverhoging nodig is om nog gezonder te worden, maar ik begrijp de keuzes niet waar dit dan aan uitgegeven wordt. Er werd een voorstel gedaan om het te halveren. Om eerlijk te zijn kan ik mij daar veel beter in vinden, omdat dit een socialer beeld geeft en ook een prettiger gevoel geeft naar gewone inwoners. Het beeld bestaat nu dat het eigenlijk van bovenaf wel goed geregeld is, maar onderop nog eigenlijk, ja een beetje een strontkar is om eerlijk te zijn. Ja, als ik het zo moet zeggen, het is niet anders. Er zit een mooi dekzeiltje overheen, maar verder komen wij nog niet. Gelukkig heb ik ook begrepen van diverse partijen dat er dus een overschot is. Ik hoop ook werkelijk dat er dus over nagedacht gaat worden om het ook terug te geven. Ik weet nog dat, ook al was vier jaar geleden de VVD niet in het college, ze dus wel aangaven dat ze het nodig vonden dat het geld dat via de belastingen binnenkwam, dat een overschot terugging naar de inwoners. Ik wil mijnheer Van Doeveren ook graag aan deze belofte houden, want daarmee heeft hij ook een deel van de verkiezingen kunnen winnen.

De **voorzitter**: Een interruptie van mijnheer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ik word door de nieuwe oppositieleider uitgedaagd. Volgens ligt het verbale geweld toch bij fractie Hagen. Voorzitter, ik kan mevrouw Hagen geruststellen. Wij zullen er altijd scherp op letten dat er geen euro meer bij de burger weggaat, dan strikt noodzakelijk. Wij gaan volgend jaar met elkaar een positief jaar samen tegemoet. Dank u wel.

De **voorzitter**: Jazeker.

Mevrouw **Hagen**: Dank u. Mijnheer Van Doeveren, ik neem die uitdaging heel graag aan om met u samen te werken. Wanneer u werkelijk lokaal, inclusief en toegankelijk bent en ook meedenkt in diversiteit en daar dus ook werkelijk uitvoering aan geeft. Dan bent u helemaal top.

De **voorzitter**: Het woord is aan mijnheer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Voorzitter, dank u voor het woord. Ik wil graag eerst even terug naar de eerste termijn, mijn vraag nummer 7, die erop gericht was om het college voor zichzelf en vooral voor ons helder te laten krijgen, welke subsidiestromen er allemaal zijn in energieland. Ik vroeg letterlijk of de gemeente zelf, instituties zoals scholen en maatschappelijk middenveld en de individuele burger weten waar ze gebruik van kunnen maken en dat in een overzichtje te zetten. Ik heb nog even gegoogeld. Er was kortgeleden een bericht op de radio, waarbij de minister kenbaar maakte dat er weer subsidieregeling openging op 14 november 2019 en hij ging in december 2019 ergens weer dicht. Toen heb ik die opgezocht en gevonden en nu niet meer, maar misschien heet die nu anders, dus om een lang verhaal kort te maken, mijn verzoek aan het college blijft hetzelfde. Het gaat niet om de SEEH (Subsidie energiebesparing eigen huis), het gaat ook niet om de ISDE (Investeringssubsidie duurzame energie). Ik ga niet het hele internet voor u afrekenen vanavond, maar volgens mij is mijn vraag gewoon een hele goede vraag en daar wil ik dan ook graag een goed antwoord op. Dus die stel ik dan maar toch nog één keer in tweede termijn. Goed, dan wethouder Verkeer met haar bijdrage, die ik zeer waardeer. Er wordt onderzocht, dat is prima. Wij onderzoeken alleen belangrijke dingen, dus daar valt de tunnel onder, waar wij niet voor lenen, heb ik net beloofd. Maar de hoofdvraag voor mijn fractie is nog wel, gaat u nu voor de korte variant of de lange variant. Wij hebben het plan van de ondernemers, die zeggen stop nu op twee plaatsen de kruising onder de grond. Bij het Rozenplein en bij de Lange Kerkdam. Er zijn anderen die zeggen, nee wij gaan geld lenen, zoals mijnheer Hendrickx, en maak een lange tunnel naar het Malieveld. Ik wil graag toch nog van het college weten wat de beste weg is in dezen. Dan nog de WODV. Ik heb daar net in mijn eerste bijdrage wat luchtig over gedaan, maar het effect is natuurlijk hetzelfde. Dat als wij een motie maken, daar lang over nadenken en dan 's nachts een brief krijgen, die helpt om de volgende dag het woord te voeren, dan zijn wij volgens mij toch iets te haphazard met elkaar bezig, oftewel van de hak op de tak. Ik wil GroenLinks complimenteren met het feit dat zij ook in de diepte nagedacht heeft over de WODV. En nog meer met het feit dat mijnheer Van Sloten heeft gezegd dat hij het puntje van de DB, directe contacten, het lijkt wel een soort contactadvertentie, schrap, waardoor die motie het gaat halen. Ik wil aan de raad voorstellen en ik zal dat ook... Ik weet niet precies hoe ik dat moet doen, want ik heb nu geleerd dat als je 's nachts niet op je iBabs kijkt, dan heb je de volgende dag ineens een brief aan je broek. Ik wil voorstellen dat wij bij de eerstvolgende commissiecyclus, in de commissie B&M die informatiebrief op tafel leggen en er dan met elkaar over debatteren. Dan kunnen wij de insteek van de coalitie, maar vooral van GroenLinks als opstapje gebruiken, om te kijken of wij daar een zinvol debat over kunnen voeren. Dus mijn voorstel is aan de griffier, die nooit mag antwoorden, om dit te noteren, zodat wij aanstaande woensdag iets op de agenda hebben, waarvan u dan niet boos op mij moet worden dat u zegt ja, dat is binnen de kortste keren dat u dat erop gezet heeft, want u heeft nog een paar dagen om het te lezen.

De **voorzitter**: Voor de volledigheid, het is volgende week dinsdag.

De heer **Bloemendaal**: Dinsdag ja, mijn excuus. B&M, daar ben ik voorzitter van. Zie je, de grijze golf slaat toch toe. Ik dank het CDA voor haar vasthoudendheid bij de motie jeugd. Ik had daarop gepreludeerd. Ik vind hem echt CDA-light en dan is die ineens D66-proof. Dus wij gaan graag met u dat pad af. Overigens is het een aanmoediging natuurlijk voor het college, om al datgene wat het al van plan was en wat ook in het plan van aanpak jeugd zit, op sleeptouw te nemen, maar ik denk toch dat wij ons van onze beste kant moeten laten zien door dat hier te benoemen. Dat is mijn bijdrage in tweede termijn en voorts heeft mijn partij met grote vreugde meegewerkt aan alle amendementen en moties waar u D66 ziet staan. Daar zijn wij lekker op tijd mee begonnen, dus dat ging een stuk beter kan ik de anderen vertellen. Alleen die van de CO₂-uitstoot, daar doen wij natuurlijk niet aan mee, want dat kunt u niet van ons vragen. Dank u.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan mevrouw Mulder.

Mevrouw **Mulder**: Dank voor het woord voorzitter. Wij hebben niets toe te voegen aan de tweede termijn. Wij danken de wethouders voor hun antwoorden en kijken uit naar een prettige samenwerking wederom, om Wassenaar elke dag weer een beetje mooier te maken.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk even naar de wethouders. Volgens mij bent u in staat om in één keer naar de tweede termijn te gaan? Dat zeg ik goed, ja? Het woord is aan de wethouder Financiën.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Er is nog het nodige voorbijgekomen in de tweede termijn, in het bijzonder denk ik de vraag van mijnheer Van Noort. Ik begin weer met de grootste woordvoerder vanuit de oppositie. Ik heb er bij de beantwoording wel al bij stilgestaan, maar misschien niet helemaal expliciet genoeg. Er zijn overschotten in de jaren 2020, 2021, in 2022 eigenlijk niet meer, in ieder geval niet structureel en 2023. Wij stellen voor, als u daar zo meteen mee instemt, dan komt het op een stelpost terecht. Wij hebben het al uitgebreid over de herijking van het Gemeentefonds gehad, maar er zijn ook nog een aantal andere zaken. Misschien is het goed om die dan nog even te noemen. Daar is die stelpost wel voor bedoeld mijnheer Van Noort. Dan kun je bijvoorbeeld denken, en dat staat op pagina 19 van de begroting, aan doorwerking van cao-ontwikkelingen in de begroting van Gemeenschappelijke Regelingen, onzekerheid omtrent de tegemoetkoming van het rijk op het gebied van jeugdzorg, beheerplannen openbare ruimte De Paauw en Warenar. De Warenar zullen wij ook nog verder moeten bestuderen, dus dat is pas later. Maar dat soort zaken. Omgevingsvisie hebben wij hier nog genoemd. Ik heb zelf al in de eerste termijn de Wet verplichte GGZ genoemd. Dus er zijn nog wel een aantal zaken, waar wij die stelposten denk ik voor nodig hebben. Begrotingstechnisch gaan wij dat als volgt verwerken. Het is een stelpost en op het moment dat er een begrotingswijziging nodig is, dan maken wij gebruik van die stelpost. In ieder geval dat stellen wij dan weer voor aan de raad. Dus dat is eigenlijk het specifieke antwoord op de vraag. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan kijk ik naar wethouder Klaver, aan u het woord. Wethouder Verkeer en Economie.

Wethouder **Klaver**: Dank u wel voorzitter. Ik heb van uw raad nog een paar extra vragen of ophelderingsverzoeken gekregen met betrekking tot het verkeer, met name het sluipverkeer. Ik wilde ten eerste aangeven dat wij het heel erg belangrijk vinden dat wij continu in gesprek blijven met onze bewoners. Zij wonen direct aan de straten, zij wonen in buurten waar het verkeer doorheen gaat en waar situaties ontstaan. Dus onder andere met de Werkgroep Keer Verkeer Wassenaar heb ik regelmatig overleg. Ik denk dat wij ook samen optrekken met betrekking tot het verzoek voor het grote verkeersonderzoek en dat wij elkaar daar heel goed in kunnen vinden. Maar het in contact blijven met de bewoners op het gebied van verkeer is het meest belangrijke en dat zal ook heel specifiek aan de orde komen in het onderzoek dat wij willen gaan plegen. De onorthodoxe oplossingen, wij zijn daar ook heel nieuwsgierig naar. Want ik denk dat u waarschijnlijk met mij ook denkt extra verkeersborden, extra drempels, dat gaat het niet allemaal oplossen. Dus wij moeten echt breder kijken. Ik heb echt wel een beetje mijn hoop gezet ook op die Katwijkseweg, die is momenteel niet van Wassenaar, maar misschien zijn daar mogelijkheden om daar dus wel iets mee te doen. Maar dat vergt ook goede onderhandelingen en dat vergt dus ook dat wij goed aan kunnen tonen dat genoeg is genoeg en dat de Wassenaarse wegen niet meer kunnen hebben. Dan met betrekking tot de tunnel. Mijnheer Bloemendaal vroeg mij heel specifiek, wordt het de korte of de lange versie. Ik denk eigenlijk, over de afgelopen periode zijn wij echt wel tot de conclusie gekomen dat het denken in oplossingsrichtingen ons niet verder gaat brengen. Wij willen graag dit probleem integraler bekijken en ook kijken naar de kansen die de dichtslibbing van de N44 met zich meebrengt. Wij kunnen veel meer problemen oplossen in de regio. Wij kunnen kijken naar het versterken van onze groenwaardes. Wij kunnen kijken naar het versterken van onze cultuurhistorische waardes, als wij met de stakeholders in de regio gaan kijken naar hoe wij dit gebied kunnen verbeteren. Dan is de tunnel kort of lang een van de oplossingsrichtingen. Maar gaan wij direct voor de oplossing, dan krijgen wij de andere partijen niet makkelijk mee. Ik zou graag in het plan van aanpak die visie met u willen delen en die komt naar u toe, zo snel mogelijk volgens het tijdspad dat in de motie staat. Openbaar toilet. Ik neem uw suggestie mee. Dan ten slotte met betrekking tot de gehandicaptenparkeerplaatsen. Daar was wat onduidelijkheid over, ook met betrekking tot wat er specifiek in de motie staat. Zoals wij de motie lezen, legt u een verband tussen het aantal parkeerplekken met elektrische laadpalen en de algemene gehandicaptenparkeerplaatsen. Als wij moeten geloven wat er, en dat gaat waarschijnlijk ook gebeuren... Over vijf of tien jaar zitten wij allemaal aan een elektrische auto en zitten wij aan heel veel elektrische laadpalen. Als wij die synchroon laten lopen met algemene parkeerplekken, dan vragen wij ons daadwerkelijk af of de aantallen algemene gehandicaptenparkeerplaatsen niet een overdaad zijn en is er zoveel behoefte aan die plekken over alle wegen van Wassenaar. Want dat is wat u suggereert, is dat over alle wegen in Wassenaar, buiten de algemene voorzieningen, al die gehandicaptenparkeerplaatsen worden neergezet.

De **voorzitter**: Een vraag van mevrouw Hagen.

Mevrouw **Hagen**: Dank u voorzitter en wethouder voor uw antwoorden. Wij hebben ook expres in de motie dezelfde voorwaarden als voor de elektrische oplaadpalen opgenomen. Dat betekent om de 250 meter in een straal van 250 meter een gehandicaptenparkeerplaats. Dat betekent dat in elke wijk er dan hooguit twee openbare gehandicaptenparkeerplaatsen komen. Daarnaast kan er natuurlijk de voorziening blijven bestaan, om ze op kenteken te laten registreren. Dat zijn dezelfde voorwaarden als de elektrische parkeerplekpunten die er zijn. Daarbij wil ik ook overigens opmerken dat deze zeer gevaarlijk gesitueerd zijn zoals in het dorp, bij de Luifelbaan, de Van Hogendorpstraat, Van Limburg Stirumstraat, die belemmert ook daadwerkelijk het overpad. Dus ik begrijp niet precies waar dat dan goed voor is. Maar wanneer u het over de gehandicaptenparkeerplaatsen hebt, zou ik u willen adviseren om echt alles dan te lezen en dan ook de mitsen en maren, want wij hebben niet de behoefte aan 2000 gehandicaptenparkeerplaatsen. Wij hebben behoefte aan parkeerplekken in alle wijken, zodat iedereen zichzelf kan zijn en autonomie heeft over zijn eigen leven. Dat is wat er inherent aan is. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wethouder Klaver.

Wethouder **Klaver**: Dank u wel voorzitter. In Wassenaar volgen wij de richtlijnen van de CROW en daar voldoen wij dus aan. Wij hebben absoluut de mogelijkheid om op kentekengebaseerde parkeerplekken aan te vragen. Maar gaan wij dus over op het aanleggen van algemene gehandicaptenparkeerplaatsen in de straten, zoals u suggereert, dan is onze vraag echt of daar behoefte aan is. Want natuurlijk met de gehandicaptenparkeerkaart kan je op veel meer plekken parkeren dan normaal. Van die mogelijkheid kan je dus ook gebruikmaken. Wij zien dus niet, voor ons is echt onbekend dat er behoefte is aan zoveel algemene gehandicaptenparkeerplaatsen.

De **voorzitter**: Nog een vervolgvraag van mevrouw Hagen.

Mevrouw **Hagen**: Nogmaals, wij hebben niet aangegeven in hoeveelheden. Wij hebben juist een openeinderegeling gegeven. Een op de vier jongeren is chronisch ziek en lichamelijk gehandicapt. Op dit moment hebben wij een vergrijzend Wassenaar en daardoor dus ook meer behoefte, op dit moment, aan openbare gehandicaptenparkeerplaatsen. Met als gevolg dat deze ook met het grootste gemak weer geanonimiseerd of in elk geval weer tot een openbare gewone parkeerplek gemaakt kunnen worden, wanneer dus blijkt uit het bestand van Wassenaar, ik mag aannemen dat daar ook via de Lokale Inclusie Agenda doorlopend vinger aan de pols gehouden wordt, wat er nu noodzakelijk is. In principe is het zo dat mensen ook bij mensen op visite gaan die geen handicap hebben. Dat wordt op dit moment nog belemmerd omdat er niet voldoende parkeerplekken in de wijk alleen al zijn. Daarom zeg ik ook, deze openbare gehandicaptenparkeerplaatsen die zijn er al, maar mondjesmaat en daardoor is dus de bereikbaarheid van gehandicapten in Wassenaar niet toereikend.

De **voorzitter**: Wethouder Klaver.

Wethouder **Klaver**: Dank u wel voorzitter. Ik wil toch graag weer in een herhaling treden dat een gehandicaptenparkeerkaart in de auto meer mogelijkheden biedt voor parkeren. Dus als er geparkeerd moet worden in de openbare ruimte, niet bij een openbare voorziening, dan zijn daar echt meer mogelijkheden. Wat u vraagt is een algemene gehandicaptenparkeerplaats voor bezoekers en niet voor bewoners. De elektrische laadpaal, die wordt specifiek aangevraagd door de bewoners, die daar dagelijks kunnen opladen in een woonsituatie of in een werksituatie. Wij ontraden het echt om zoveel algemene gehandicaptenparkeerplaatsen toe te voegen, maar wij zullen zeker als onderdeel van de Lokale Inclusie Agenda, verder kijken hoe wij met kentekengebaseerde gehandicaptenparkeerplaatsen goed om kunnen gaan en wij blijven er steeds kritisch naar kijken.

De **voorzitter**: Nog een interruptie van mijnheer Van Doevert.

De heer **Van Doevert**: Meer een suggestie. Dank voor alle antwoorden. Wij zien de plannen voor de N44 en sluipverkeer graag tegemoet, inclusief de mogelijkheden rond de Katwijkseweg. Ik begrijp dat. Wat betreft het openbaar toilet, waar wij toch een heel klein vraagje over hadden. Ik zie welke oplossing nu wordt voorgesteld. Dat betekent dus wel dat het restant van het bedrag voor de volgende begroting gewoon kan worden geschraapt. Dus dat zou ik als suggestie willen meegeven voor volgend jaar, want volgens mij staat er nu wel een heel groot bedrag voor hetgeen wij gaan doen. De oplossing die de wethouder doet is wat de raad wil, dus dat is prachtig. Het

bedrag lijkt mij alleen een beetje hoog, dus dat kan je voor volgend jaar aanpassen wat mij betreft.

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Klaver**: Dank u wel voorzitter. Ik had al denk ik in mijn eerste termijn al gezegd dat wij echt op zoek gaan naar creatieve en andere oplossingen. Totdat die oplossing tot u komt, zouden wij toch het bedrag moeten laten staan, maar niet dat wij met een oplossing komen die ook daadwerkelijk die uitgave met zich meeneemt. Ik sluit hier mijn tweede termijn bij af voorzitter. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan is nu het woord aan de wethouder Participatie, Jeugd en Sport en WODV.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dank u wel voorzitter, toch collegiaal bestuur. Ik ga eerst even in op de vraag van mijnheer Van Noort.

De **voorzitter**: Het is wel mooi, u zegt het is collegiaal bestuur. Thuis bedenkt men dat het een genderverandering is, maar dat terzijde.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Nou ja als wethouder diversiteit kan ik dat wel hebben hoor. Even die verduidelijking van de vraag over de BUIG. Het is inderdaad zo, wij moeten dit op deze manier begroten, dat eigen risico. Als wij het niet gebruiken, omdat wij geen tekort hebben, dan valt die inderdaad vrij en dat ziet u in de voorjaarsnota. Ten aanzien van de motie jeugdzorg Wassenaar, die nu bij mij ingediend is, ga ik op de volgende manier reageren. De eerste bullet, om een duidelijke keuze te maken over wat wij wel en niet onder jeugdzorg laten vallen. Wij volgen de wet daarin, de Jeugdwet, en daar staat eigenlijk heel precies in wat er wel en niet onder jeugdzorg valt. Daar zit ook bij dat wij zorg moeten dragen voor de preventieve hulp. Ik heb hem er gisteren nog even op nageslagen. Het staat er vrij concreet in waar wij verantwoordelijk voor zijn. Ik heb wel van u begrepen dat u zegt 'wij moeten die toegang wat meer', dus zorgen dat mensen niet in die jeugdzorg komen. Daar kan ik het volledig met u eens zijn. Maar ik kan niet, zoals u nu opgeschreven heeft, daar heeft u aangegeven dat wij moeten bepalen wat er wel of niet onder valt. Dat valt onder de wet, dus het is wat lastig om dat over te nemen. De tweede bullet had ik u al eerder aangegeven, die kunnen wij graag overnemen. Ik hoop u zo spoedig mogelijk te kunnen laten weten dat er een POH-ondersteuner is. Het laatste onderdeel, de laatste bullet, het contractmanagement van de hele H10 hebben wij belegd in de GR bij het inkoopbureau. Het is wel zo dat er een liaison is eigenlijk met een ambtenaar hier van de jeugdzorg, die het contact houdt met het inkoopbureau over het contractmanagement. Maar het contract zelf, het hele contractbeheer dat doet het inkoopbureau voor ons en dat doen zij op een vrij voordelige wijze, dus ik denk dat het beter dat wij het daar laten doen, dan dat wij dat zelf gaan doen.

De **voorzitter**: Ja heel goed, want volgens mij kunnen wij dan direct kijken hoe het zit met de motie. Mijnheer Everard.

De heer **Everard**: Ja voorzitter, dank u wel. Natuurlijk is wettelijk geregeld wat er onder de jeugdzorg valt. Maar zoals wij ook besproken hebben, zowel met het behandelen van het actieplan als wat ik ook in mijn eerste termijn heel helder heb aan proberen te geven in ieder geval, is wij kunnen natuurlijk heel erg kijken en dan zitten wij met name in de jeugd- en opvoedingshulpkant van de jeugdzorg, wat kunnen wij neerleggen bij de Schooladviesdienst, wat kunnen wij neerleggen bij de goede jeugd- en jongerenwerk dat wij inmiddels hebben, wat kunnen wij neerleggen bij welzijn, wat kunnen wij misschien wel ietsje meer neerleggen bij het gezin zelf en ook bij de maatschappij. Voorzitter, dat is denk ik wel heel erg wat in deze motie in dat eerste punt bedoeld wordt, dat wij daar gewoon nog scherper naar gaan kijken. En dat is niet, omdat wij dat zo heel graag willen, maar dat is wel omdat wij zien en daar moeten wij echt met elkaar naar blijven kijken, dat wij van bijna € 2 miljoen in het fonds naar nog geen € 150.000,00 gaan in de komende vier jaar. Voorzitter, dit houden wij gewoon niet vol. Wij zien bij de gemeenten om ons heen, wat er gebeurt als je niet zo'n reserve hebt, die zitten echt overal in te hakken en te bezuinigen en dat wil ik voorkomen door op tijd daar met elkaar naar te kijken. Dat is de bedoeling denk ik. Wij hebben het in de pauze er ook over gehad, dat zal ik nog wel even herhalen, dat is echt heel erg nadrukkelijk de bedoeling, om dat met elkaar te gaan doen. Dat wij als raad ook veel meer gaan kijken naar hoe kunnen wij al die instanties die wij hebben hier in deze gemeente, maximaal hiervoor benutten en dat graag met elkaar te bekijken en ook misschien wel te combineren met de mensen die voor ons dit werk doen. Dat die ook vertellen wat zij allemaal tegenkomen. Maar ik denk dat wij wel met elkaar moeten gaan kijken hoe wij dit voor elkaar gaan krijgen, want zo

doorgaan als nu, met die tegenslag die wij ook nog hebben van de rechter, maakt het niet makkelijker.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dank u wel, ik ben het helemaal met u eens. Het is op dit moment zo dat wij alle instanties maximaal inzetten. Soms trek ik al die bedragen wel eens bij de jeugdzorg, dan geven wij natuurlijk nog veel meer geld uit, want het is eigenlijk ook jeugdzorg natuurlijk. Het ging mij alleen om de manier waarop het opgeschreven is. De intentie van de motie en alle dingen, daarvan heb ik al eerder tegen u gezegd, daar kan ik helemaal mee leven. Alleen ik ga niet uit van dat wij met elkaar maar even gaan bespreken wat wel en niet onder de jeugdzorg valt. Het is dus puur op de letter van de motie. Maar als u zegt van de intentie, en ik weet dat notulen van de vergadering ook aanhangen bij een besluit, dus als wij met elkaar overeenkomen dat wij zeggen wij gaan er even naar kijken hoe kunnen wij het preventieve veld nog beter inzetten om de jeugdzorg te verminderen, dan kan ik daar geheel in meegaan.

De **voorzitter**: Maar geeft u aan dat u met deze uitleg de motie oordeel raad geeft?

Wethouder **Zweerts de Jong**: Ja, alleen de laatste bullet niet.

De **voorzitter**: De laatste bullet niet? Oké dan geeft u die informatie mee. Dan hoor ik wel even graag wat u met de motie gaan doen, want wij moeten wel even de besluitvorming helder houden.

De heer **Everard**: Voorzitter, bullet één en twee zijn wij dan helder over, daar is geen discussie over. Bij bullet drie, ik begrijp van de wethouder dat het niet beter georganiseerd kan worden, als ik het goed begrijp, dan wij het nu doen. Dus dan valt volgens mij met name het hele grote deel van die bullet weg, maar ik heb de wethouder nog niet gehoord over de overheadkosten. Natuurlijk ligt dat nu misschien wel extra gevoelig en daarvoor is het misschien niet de meest gelukkige tijd om het daarover te hebben, gezien de uitspraak van de rechter. Dat begrijp ik ook wel. Maar het is ook wel zo, je wilt die jeugdzorg juist met zijn allen overeind houden en als er dan toch partijen zijn die tussen de 10-30% overhead rekenen... Ik neem de rechters allemaal buitengewoon serieus, maar het is toch wel goed om daar wel naar te blijven kijken, of wij toch ook niet aan die overheadkant iets moeten doen. Want wij geven bijna € 4 miljoen uit aan jeugdzorg en € 900.000,00 heeft betrekking op overhead. Ik vind toch dat wij daar nog steeds met elkaar naar moeten kijken, niet om het college lastig te vallen, maar wel om dat heel scherp ook naar Den Haag te kunnen vertellen, noem maar op allemaal. Dat blijft gewoon cruciaal.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Ja dank u wel. Wij hebben het er eerder over gehad. U bedoelt hier in de motie de overheadkosten van de jeugdaanbieders. Ik denk dat het wel helder is om dat even goed op te schrijven.

De **voorzitter**: Toch even voor de helderheid. Uw voorstel was net dat u op de derde bullet geen oordeel geeft. Is het nu anders opschrijven of...

Wethouder **Zweerts de Jong**: Hij vroeg of ik wilde terugkomen op de overheadkosten. Zoals u hier heeft opgeschreven, staat er de overheadkosten. Ik constateer dat het gaat over de overheadkosten van de jeugdaanbieders. Natuurlijk zijn wij daar alert op, maar dat is een normaal ding. Alleen het eerste deel van de bullet kan ik dus niet overnemen.

De **voorzitter**: Kunt u dan wat preciezer zijn, wat u bedoelt met het eerste gedeelte?

Wethouder **Zweerts de Jong**: Ik kan bullet één en twee overnemen na de beraadslaging, alleen de derde bullet niet.

De **voorzitter**: Oké, dan ga ik even terug naar mijnheer Everard.

De heer **Everard**: Voorzitter, dank u wel. Ik begrijp zo'n beetje nu hoe het in elkaar zit. Laten wij gewoon zo zeggen, ik kijk ook even met een schuin oog naar de mede-indieners, maar ik denk dat met name de eerste twee bullets voor ons heel cruciaal zijn, om dat voor elkaar te krijgen. En die laatste, daar gaan wij gewoon met elkaar ook nog wel de komende tijd verder over nadenken hoe wij dat verder moeten optimaliseren. Want één ding moet helder zijn. Het gaat gewoon niet lukken met het geld dat wij hebben en wij kunnen het ons als gemeente niet veroorloven om met deze

tekorten door te gaan, maar daar zal ik dan in de komende tijd wel met verdere voorstellen komen. Ik wil deze motie dus graag zo houden, met uitzondering van de laatste bullet, die schrap ik dan.

De **voorzitter**: Als dat het geval is, wat is dan het oordeel van het college?

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dan laat ik oordeel raad.

De **voorzitter**: Dank u wel.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dank u wel voorzitter.

De heer **Everard**: Voorzitter dan heb ik toch nog wel zelf een vraag aan de wethouder. Want ik heb ook gevraagd over de, want dat vind ik ook cruciaal... Ja, ja, ja, ja ik heb dat u in de eerste termijn gevraagd en in de tweede termijn. Ik heb ook gevraagd, wat gaan wij, ik heb niet gevraagd of wij het gaan doen, ik heb gewoon gevraagd wat gaan wij doen in het kader van innovatie rond dit thema bij de MRDH en ook dat wij gewoon die innovatie in onze eigen gemeente, ik begon ook met ongeduldige raadsleden, maar dat geldt voor mij voor dit onderdeel ook. Ik wil innovatie echt niet iets laten zijn van even een paar kleine dingetjes, nee echt van de gemeenschap in Wassenaar en de MRDH. Daar wil ik wel graag een reactie op.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dank u wel. Ik heb het mijn collega Klaver even gevraagd, want zij zit natuurlijk veel in de MRDH. Op dit moment zijn er veel innovaties in de zorg die daarop van toepassing zijn, maar dat is vooral de medische zorg, waardoor het heel lastig is om dat soms te betrekken. Waar wij kansen zien, gaan wij die zeker nemen. Ik denk dat wij met name het Transformatiefonds in de H10 komend jaar inzetten op drie verschillende innovaties. Ik zal daar volgende week bij u op terugkomen, zodat ik daar even nadere uitleg aan kan geven. Binnen het Wassenaarse hebben wij natuurlijk ook een innovatiebudget. Daar zijn mijn college De Ridder en ik in overleg, om dan met name het 0-100 Fonds ook echt goed in te kunnen zetten, zodat wij een betere toegang kunnen krijgen tot de zorg.

De **voorzitter**: Mijnheer Everard.

De heer **Everard**: Voorzitter, dank u wel. Met name toch vind ik over die MRDH, als je gewoon ziet wat voor knowhow er allemaal zit. Wij hebben binnenkort een excursie naar YES!Delft, zeker op het gebied van jeugdzorg kunnen zij ongelofelijk veel bieden. En juist als wij niet alleen maar als MRDH bezig zijn om bedrijven bij elkaar te brengen, maar juist bedrijven met die zorgpartijen, die soms een klein beetje op hun rug liggen door wat er allemaal aan problematiek momenteel in de zorgsector is, dan denk ik dat wij heel veel voor elkaar kunnen krijgen en ook voor de jeugdzorg. Wat dat betreft zou het echt een pleidooi zijn, om het niet alleen als gemeente Wassenaar te doen, maar wel als gemeente Wassenaar minstens één of twee projecten naar voren te brengen, maar ook met de H10 daar volop in te participeren.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dat zullen wij zeker overnemen, dank u wel.

De **voorzitter**: Oké, dank u wel. De wethouder Duurzaamheid, Onderwijs, Zorg en zo nog wat andere dingen, waaronder de Warenar.

Wethouder **De Ridder**: Ja precies, maar wij beginnen met duurzaamheid, want daar waren vragen blijven liggen in de eerste termijn. Daar werd gevraagd of wij een overzicht willen geven van subsidies en leningen. Dat overzicht hebben wij al. Wij hebben namelijk in het kader van de Lokale Energiestrategie gezegd wij willen zoveel mogelijk informatie delen. Dat doen wij niet alleen aan de Klimaattafels, dat doen wij ook op de website en dat is de website LES, Lokale Energiestrategie. Dat hangt gewoon onder de website Wassenaar.nl. Op die pagina hebben wij allemaal subpagina's, waaronder de pagina subsidies en leningen en daar staan alle subsidies vermeld, inclusief websites waar je terecht kunt voor nadere informatie, zowel voor inwoners, als voor scholen, als voor ondernemers. Aansluitend had u het in de tweede termijn ook nog over een subsidieregeling, die ophield op 14 november 2019. Het noemen van de datum 14 november 2019 was genoeg voor mij om te kunnen zoeken in mijn eigen archief. Die regeling heet Regeling Reductie Energiegebruik. Daar gaan wij inderdaad aanspraak op maken, want er zijn meerdere projecten in Wassenaar waarmee wij denken dat wij in aanmerking komen voor die subsidie. Natuurlijk willen wij die graag gebruiken voor Wassenaar en de Wassenaarse initiatieven om energiegebruik te verminderen. Dan had ik nog één belangrijk onderwerp staan voor de tweede termijn en dat is de motie Warenar. Ik begrijp uw ongeduld. Ik begrijp uw behoefte om iets af te dwingen. Maar nu u de tekst van de

motie zo genoemd heeft, heb ik ook wel de behoefte om twee opmerkingen te maken over de overwegingen. Eén is, er wordt gesproken van achterstallig onderhoud, maar er is feitelijk sprake van uitgesteld planmatig onderhoud. Dus dat zou ik dan toch wel even willen melden. De Stichting Beheer Warenar doet voor weinig geld de exploitatie van de Warenar. Dat is een hele gezonde exploitatie. Ja, zij gebruiken er subsidie voor, maar het is geen structureel exploitatietekort, het is gewoon een gezonde exploitatie. Verder zou ik het graag willen laten aan het oordeel van de raad om te oordelen over deze motie, waarbij ik wel natuurlijk in aanmerking wil hebben genomen de opmerkingen die ik heb gemaakt in de eerste termijn. Dat wij afspraken maken met andere partijen dat wij natuurlijk niet alles helemaal zelf in eigen hand hebben en dat ik één ding zeker weet en dat is dat wij in november pas opnieuw om tafel zitten, dat ik wel in december iets kan voorleggen aan het college, waarvan ik hoop dat dat leidt tot een besluitvorming dat wij kunnen voorleggen aan de raad, maar dat kan niet leiden tot een raadsbehandeling. Maar als ik de motie goed lees, staat dat er ook niet in.

De **voorzitter**: Een vraag van mijnheer Everard.

De heer **Everard**: Voorzitter dank u wel. Ik zit in de woningbouw voor mijn normale leven geloof ik. Als je lang genoeg planmatig onderhoud uitstelt, dan krijg je vanzelf achterstallig onderhoud. Dus woordenspelletjes daar houd ik niet zo van. Maar echt als je in de Warenar bent, dan weet u precies wat ik bedoel. Voor hetzelfde geld, als de brandweer eens een keer heel erg scherp gaat onderhouden... Als je te lang dingen uitstelt dat is gewoon nooit goed en dat is ook wat wij bedoelen. Nogmaals, ik zit hier nu pas een kleine twee jaar in de raad, maar wij hebben jaren hiervoor ook al die discussies gehad over de Warenar. Nogmaals, het is gewoon denk ik goed om dit jaar toch echt voorstellen te krijgen en ook als raad daarbij betrokken te zijn. Dat is een beetje wat ik bij wel meer collega's proef, of het nu van de coalitie is of van de oppositie, of welke oppositie of welke coalitie ook, het maakt mij niet uit, maar wij willen wel graag daar iets meer bij betrokken worden en wij willen gewoon ook daarover meespreken. Wij willen niet alleen maar afhankelijk zijn van derde partijen, want wij hebben in het verleden ook een voorstel gehad van een derde partij. Als dat van de haak valt, dan kan je weer helemaal opnieuw beginnen. Dat is wat wij bedoelen met die scenario's. Maar fijn dat wij het overlaten aan de raad.

Wethouder **De Ridder**: Als ik nog even mag reageren voorzitter.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **De Ridder**: Ik ben hier nu anderhalf jaar en ik kan niet anders dan beamen dat ik net zo lief als u zo snel mogelijk tot besluitvorming wil overgaan.

De **voorzitter**: Het woord is aan de wethouder Wonen, Ruimtelijke Ordening en Cultureel Erfgoed.

Wethouder **Wassenaar**: Dank u wel voorzitter. Ik heb twee kleine puntjes genoteerd waar ik nog op moet reageren. Het betreft allebei punten van mijnheer Weyn. De opmerking in algemene zin over prioritering van de investeringen en de discussie daarover. In mijn perceptie is de gelegenheid daarvoor bij de kadernota, ook in dit geval geweest, als het specifiek gaat om Dorpshaven. In het voorgenomen investeringschema, wat daar is gepresenteerd, is al te zien dat wij het alleen hebben over de investering in de kademuren. Wij hebben ook in de toelichting daarop en in de verhalen daarover gesproken over het feit dat daar uitstel is op het inrichtingsplan. Dus er is gelegenheid om erover te discussiëren, met name bij de kadernota.

De **voorzitter**: Vraag van mijnheer Weyn.

De heer **Weyn**: Dank u voorzitter. Inderdaad, die formele mogelijkheid is er. Mijn opmerking was meer algemeen. Vaak horen wij dat zaken niet van de grond komen door bijvoorbeeld gebrek aan beschikbare ambtenaren. Mocht dat gedurende het jaar gebeuren en u moet keuzes maken, dan zou het prettig zijn als u zegt ik kan bepaalde dingen niet doen, dit is mijn keuze, maar als u er als raad anders over denkt... Dat staat dan voor mijn gevoel los van zaken als de kadernota, waar een formele prioritering kan plaatsvinden. Ik denk dat dat gewoon prettiger overkomt, dan dat wij horen wij hebben iets niet kunnen doen. Wij hebben het nu over de Warenar gehad. Er zijn andere projecten, waar wij dan horen van het kon even niet. Maar misschien hadden wij als raad dan toch liever een iets andere volgorde gehad.

Wethouder **Wassenaar**: Dank u wel. Ik kan uw opmerking zo beter plaatsen en wij zullen het ook meenemen naar het college. Daarnaast is er ook een mogelijkheid via de langetermijnagenda, waar u bijstellingen nog kunt bespreken. Wij zullen daar scherper op zijn. Ik denk dat dat een

goede suggestie is. Ten slotte zou ik u, mijnheer Weyn, toch nog even willen geruststellen, dat daar waar het gaat om de nota van Uitgangspunten Valkenburg... Op basis van wat wij al weten, zal er wel een idee van het college komen in de komende periode, maar dat is niet meer dan een idee, dat is open. Ik kan dus daarom ook volmondig ja zeggen op de vraag 'kan de raads werkgroep daar nog inbrengen wat men wil'. Het is volledig open, maar je moet ergens over kunnen praten. Wat wij maken is mede tot stand gekomen op wat wij al eerder opgehaald hebben in de raads werkgroep, want wij hebben al eerder open discussies gehad over welke uitgangspunten niet en welke wel. In november en toch zeker tot uiterlijk 16 december 2019 kunnen wij het daar ruim over hebben. Dat wilde ik nog even toevoegen voorzitter.

De **voorzitter**: Dat levert nog een vraag van mijnheer Weyn op.

De heer **Weyn**: Eigenlijk geen vraag, een kleine opmerking. Ik zou het willen samenvatten. Als u mijn collega's Bloemendaal en Boon, die in de raads werkgroep zitten, daar blij mee kunt maken, dan zult u mij ook blij maken.

Wethouder **Wassenaar**: Ik meende de betrokkenen blij te kunnen maken via u mijnheer Weyn. Het is gelukt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan van mijn kant, dat is zo kort dat ik het maar even zo doe voor de snelheid. Mijnheer Van Sloten u heeft ten aanzien van de motie aangegeven er februari van te maken. Dank daarvoor. Daarmee krijgt de motie oordeel raad. Dan kijk ik nog even naar mevrouw Hagen, waar het gaat over... U gaf aan de motie over de contacten met het team calamiteiten wel aan te bieden, of tenminste wel door te willen zetten en dus in stemming te willen brengen. Ik zoek eigenlijk wel naar een praktische oplossing. Want wat ik u heb aangegeven, is dat het van belang is om goed te communiceren over hoe wij in Wassenaar mensen voorbereiden op calamiteiten en hoe de calamiteitenorganisatie in Wassenaar is georganiseerd. Is het een idee dat wij daar nog eens een keer voor de raadscommissie een werksessie over organiseren, om u nog eens bij te praten over hoe wij dat in Wassenaar hebben georganiseerd? En zou ik u dan de suggestie mogen meegeven tot die tijd de motie aan te houden?

Mevrouw **Hagen**: Dank u voorzitter. Ik hoor uw overweging, maar ik heb het idee dat u niet heeft kunnen bevatten uit deze motie dat de inwoners bijvoorbeeld helemaal niet weten wat zij moeten doen bij calamiteiten en dat daar dus eigenlijk de nadruk hoort te liggen. Wanneer wij de 112-storing hebben gehad, is het drie uur later pas doorgegeven aan een netwerk en ook nog met het verkeerde telefoonnummer. Er werd pas heel laat geacteerd. Ik heb een mail gekregen dat het nog even aangekeken werd. Wij wisten niet waar wij heen moesten als er wat aan de hand was. Ik heb via Twitter gevraagd 'bibliotheek blijven jullie langer open, weet iemand iets?' Dat zijn dus de zaken, die niet bekend zijn bij inwoners. Dus mijn zwaartepunt ligt bij hoe wij de inwoners informeren. Dat wij het blijkbaar goed georganiseerd hebben, betekent dat het dus ook moet doorstromen en bekend moet zijn bij de inwoners. Wij hebben juist informatie bijvoorbeeld ook opgenomen over de Amerikaanse school, omdat de hele wijk niet op de hoogte was van het feit dat daar dus een calamiteitenoefening was. Dat was best wel een ervaring zal ik maar zeggen. Dus er zijn nu eenmaal prioriteiten aan uw team en dergelijke, waar het blijkbaar prima op orde is, maar het is bij de top gebleven en nog niet naar de bottom doorgezakt, wat er gedaan moet worden bij calamiteiten. Dat is waar het om draait in dezen. Ik wil de motie heel graag aanhouden dan. Ik hoop dat u met deze achterliggende informatie ook iets meer kunt bedenken hoe dan de informatie verder verspreid moet worden totdat wij het er weer over gaan hebben.

De **voorzitter**: Die uitdaging neem ik graag aan, prima. Dan hebben we de tweede termijn aan de zijde van het college gehad en dan gaan wij richting besluitvorming. Maar het lijkt mij nog wel goed, gezien een aantal wijzigingen die er zijn geweest en oordelen, dat ik u toch nog even mee ga nemen in nu de amendementen en moties die voorliggen en de adviezen van het college die erop zijn gekomen. Waarbij er maar twee smaken zijn, namelijk oordeel raad of ontraden. Wat er voorligt is dus:

- Het amendement over groenonderhoud, dat heeft het oordeel raad gekregen.
- Het amendement over verkeer en vervoer, heeft het oordeel raad gekregen.
- Het amendement CO₂-neutraal, ik check nog even, heeft het oordeel raad gekregen.
- Het amendement een bruisend Wassenaar rondom onze Paauw en het hele dorp, oordeel raad.

Ik ga nu over naar de moties.

- Motie gehandicaptenparkeerplaatsen, ontraden.
- Motie concretisering bezuinigingen, oordeel raad.
- Motie aanjagen ondertunneling N44, oordeel raad.
- Motie toekomst WODV, oordeel raad.

- Motie update uitwerking coalitieakkoord, oordeel raad, met dien verstande, dat had ik trouwens bij de vorige ook moeten zeggen. De motie toekomst WODV, die is dus aangepast. Daar zijn de woorden en DB uit geschraapt en dat geldt voor de motie update uitwerking coalitieakkoord, daar zijn de woorden voor 1 februari 2019 in de definitieve versie geschraapt. En daarmee krijgt deze oordeel raad.
 - Motie realisatiekracht Wassenaar, oordeel raad.
 - Motie Warenar, oordeel raad.
 - Motie calamiteiten wordt aangehouden.
 - Motie over sociale diensten terug in Wassenaar, die is ontraden.
 - Motie over verhoging individuele studietoelage, die is ontraden.
 - Motie jeugdzorg Wassenaar, die heeft oordeel raad gekregen, alleen de derde bullet is geschraapt uit die motie, dus die heeft nog twee bullets.
 - Motie vergroten concurrentiekracht van Wassenaar, die motie is ontraden.
 - Motie stabiele raming uitkering Gemeentefonds, oordeel raad.
 - Motie onderhoud Gemeentekantoor, oordeel raad.
 - Motie onroerendezaakbelasting (ozb), oordeel raad.
 - Motie eikenprocessierups heeft oordeel raad gekregen.
 - En de motie van fractie Hagen over het jeugd- en jongerenwerk is ingetrokken.
- Daarmee hebben wij volgens mij de hele set compleet. Dat is het geval. Ja, check, check, ja, dat is mooi. Dan gaan wij die straks bespreken voor de stemmingen.

5. Wijziging financiële verordening

6. Belastingverordeningen

De **voorzitter**: Maar naast de begroting, hebben wij vanavond natuurlijk ook nog in het besluit de wijziging van de financiële verordening en de belastingverordeningen liggen. Had u nog behoefte om daarover te spreken. Dat is niet het geval. Oké dan constateer ik dat.

7. Besluitvorming programmabegroting/financiële verordening en belastingverordeningen

De **voorzitter**: Dan gaan we in de volgorde eerst beginnen met de amendementen.

Amendement over groenonderhoud

Ingediend door VVD, D66, CDA en Lokaal Wassenaar!

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019; gehoord de beraadslagingen;

wijzigt de programmabegroting behorend bij het raadsvoorstel ten aanzien van:

- 'de bezuiniging op groenonderhoud als genoemd in programma 5 onderdeel 7 en de tabellen 3 A2 en 39 A2 van € 85.000,00';

in:

- 'de bezuiniging van het onderhoud groen als genoemd in programma 5 onderdeel 7 en de tabellen 3 A2 en 39 A2 te schrappen en dit in 2020 incidenteel te dekken uit het structurele positieve begrotingsoverschot voor de jaren 2021 en verder wordt een structurele financiële dekking aangegeven binnen de meerjarenbegroting 2021-2024.'"

Toelichting:

Zowel uit oogpunt van natuurbeheer als uit oogpunt van aanzien van de natuurlijke omgeving zijn de voorgestelde bezuinigingen ongewenst en worden met deze wijziging geschraapt. Dekking wordt gevonden in het structurele positieve begrotingssaldo voor 2020. Voor 2021 en verdere jaren zal alternatieve dekking binnen de meerjarenbegroting 2021-2024 gevonden moeten worden.

De **voorzitter**: Dan begin ik in stemming te brengen een amendement dat in grondslag een verandering aanbrengt op het ontwerp Programmabegroting 2020 en dat is het amendement groenonderhoud, ingediend door VVD en gesteund door D66, CDA en Lokaal Wassenaar! Wie is voor dit amendement. Dat is de totale raad, dan is die daarmee unaniem aangenomen.

Amendement over verkeer en vervoer

Ingediend door Lokaal Wassenaar! en D66

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019; gehoord de beraadslagingen;

wijzigd paragraaf 2.1 Verkeer en vervoer als volgt:

toelichting Onderzoek wegnen met bijbehorende maatregelenplan

- '.... welke maatregelen genomen kunnen worden. Vervolgens....';

wordt gewijzigd in:

- '...welke maatregelen genomen kunnen worden. Bij het onderzoek naar de draagkracht van het wegnen zal nadrukkelijk worden nagaan welke maatregelen en aanpassingen mogelijk zijn om verkeer wat Wassenaar niet als eindbestemming heeft te weren. Vervolgens....'"

Toelichting:

In het coalitieakkoord is onder meer het volgende vastgelegd: Er ligt een grote uitdaging om de doorstroming van het verkeer in balans te brengen met het tegengaan van sluipverkeer.... De gemeente geeft prioriteit aan out-of-the boxoplossingen De aanpak van het sluipverkeer maakt hier onderdeel van uit.

De oorspronkelijke tekst suggereert nadruk op doorstroming en verbeteren van draagkracht van het netwerk. De focus dient ook te liggen op het weren van verkeer dat Wassenaar niet als bestemming heeft. Door verminderen van die verkeersstroom zal de bereikbaarheid binnen Wassenaar aanzienlijk verbeteren.

De **voorzitter**: Dan gaan wij naar het amendement over verkeer en vervoer, ingediend door Lokaal Wassenaar! en D66. Wie is voor dit amendement. Ik kijk rond en dat is de hele raad, unaniem aangenomen.

Amendement over CO₂-neutraal Ingediend door VVD, Lokaal Wassenaar! en CDA

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019; gehoord de beraadslagingen;

wijzigd de programmabegroting behorend bij het raadsvoorstel als volgt:

- 'de ambitie van de gemeente Wassenaar CO₂-neutraal te zijn in 2040.';

wordt:

- 'de ambitie van de gemeente Wassenaar CO₂-neutraal te zijn in 2050.'"

Toelichting:

De gemeenteraad van Wassenaar heeft recent raadsbreed een motie van de leden Borm en Bloemendaal aangenomen om onze inzet voor de vast te stellen Regionale Energiestrategie mee te geven aan de wethouder. Dit amendement brengt de Begroting 2020 in lijn met onze inzet voor de Regionale Energiestrategie waar Wassenaar een belangrijk onderdeel van is;

De regio en landelijke overheid gaat uit van het Parijsakkoord dat als doel heeft een 85-95% CO₂-reductie per 2050 op landelijk niveau. Wassenaar in 2040 CO₂-neutraal is daarmee ver vooruit en weinig realistisch gegeven de beperkingen binnen de gemeente. Veel nieuwe technieken om energie op te wekken, op te slaan en te distribueren – zoals de Warmterotonde, geothermie of warmtepompen – zijn voor bepaalde delen Wassenaar niet of nauwelijks geschikt zijn in verband met bijvoorbeeld de lage adressendichtheid, het waterwingebied of de afwezigheid van spouwmuuren in (Rijksbeschermd) cultureel erfgoed. Dit amendement zorgt voor consistentie in de Wassenaarse inbreng en realistische doelen waarin wij elkaar kunnen houden.

De **voorzitter**: Dan het amendement CO₂-neutraal, ingediend door de VVD, Lokaal Wassenaar! en het CDA. Wie is voor dit amendement. Voor dit amendement zijn de fracties Lokaal Wassenaar!, VVD, Fractie Mulder, het CDA, Hart voor Wassenaar. Wie is tegen dit amendement. Dat is de PvdA, dat is GroenLinks, dat is D66 en dat is de fractie Hagen. Daarmee is het amendement aangenomen.

Amendement over een bruisend Wassenaar rondom onze Paauw en het hele dorp Ingediend door VVD, D66, CDA en Lokaal Wassenaar!

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;
gehoord de beraadslagingen;

wijzig het ontwerpbesluit behorend bij het raadsvoorstel als volgt:

- 'in het kader van het bevorderen van de sociale cohesie, een bruisende gemeente en betrokkenheid van onze inwoners in de gemeente Wassenaar, zoals bedoeld in programma 6.1, eenmalig een te houden dorpsfeest en activiteiten 'PaauwBruis' te steunen door € 26.500,00 (€ 1,00 per inwoner) bij te dragen, te dekken uit de algemene reserve als een eenmalige investering';

Toelichting:

Volgend jaar zomer is de buitenkant van De Paauw opgeknapt en kan iedereen ervan genieten. De Paauw als ons raadhuis staat symbool voor een zelfstandig Wassenaar waaraan Wassenaarders zijn verbonden. Dit amendement wil dat markeren door een groot Paauwfeest voor alle Wassenaarders mogelijk te maken waarin we nadrukkelijk de verbinding zoeken met alle Wassenaarders van Noord tot Zuid;

Daarnaast kan dit budget gebruikt worden om in het gehele jaar activiteiten onder de noemer 'PaauwBruis' te organiseren. Bij de organisatie moeten vooral lokale ondernemers, verenigingen en inwoners worden betrokken. Van en door Wassenaar. Met elkaar zijn wij op de goede weg om Wassenaar als zelfstandige gemeente te behouden en met de voorgestelde festiviteiten kunnen we inwoners betrekken bij onze toekomst als de agenda 'Wassenaar 2030' en de betrokkenheid van onze inwoners bij de gemeente op een goede manier vergroten. We investeren daarom € 1,00 per inwoner om de activiteiten te faciliteren of mede te organiseren. Dat bedrag valt goed te verantwoorden gegeven de meerjarenbegroting en financiële positie van onze gemeente; Het amendement en toelichting bieden het kader voor verdere uitwerking door het college van B&W in overleg met de raad.

De **voorzitter**: Dan gaan wij naar het laatste amendement, die heeft betrekking op het ontwerpbesluit. Dat is het amendement Een bruisend Wassenaar rondom onze Paauw en het hele dorp. Ingediend door de VVD, D66, CDA en Lokaal Wassenaar!. Wie is voor dit amendement. Dat zijn de fracties van Lokaal Wassenaar!, VVD, fractie Mulder, het CDA, PvdA, D66. Wie is tegen. Dat is de fractie van GroenLinks, Hart voor Wassenaar en fractie Hagen. Daarmee is het amendement aangenomen.

De **voorzitter**: Amendementen hebben een wijziging gehad op de begroting, vandaar dat wij ze als eerste hebben besproken. Dan gaan wij nu naar het formele besluit, waarbij dus zowel een besluit wordt genomen over de programmabegroting en dit is toch altijd een groot en belangrijk besluit, dus vandaar dat ik hem toch maar even voorlees.

Besluit 1: de programmabegroting voor 2020 inclusief dekkingsplan vast te stellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2021-2023.

Besluit 2: Het positieve saldo van de begroting te reserveren op taakveld 0.8, overige baten en lasten.

Besluit 3: De eerste wijzigingsverordening en de financiële verordening Wassenaar vast te stellen.

Beslispunt 4: De volgende Belastingverordeningen 2020 vast te stellen en dat is dan de reeks van de belastingverordeningen.

Wie is voor dit besluit. Dat zijn de fracties van Lokaal Wassenaar!, VVD, fractie Mulder, het CDA, PvdA en D66. Wie is tegen het besluit. Dat is de fractie van GroenLinks, Hart voor Wassenaar en de Fractie Hagen. Hiermee is de begroting voor 2020 en alle onderliggende belastingverordeningen en de Financiële Verordening vastgesteld, plus de amendementen, maar die hadden we net al vastgesteld. Dat is dan toch altijd weer een groot besluit. Ik dank u wel.

8. Moties

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar de moties.

Motie over gehandicaptenparkeerplaatsen Ingediend door fractie Hagen

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;

gelezen:

- de beantwoording van de schriftelijke vragen en de aanvullende schriftelijke vragen omtrent Gehandicaptenparkeerplaatsen, elektrische oplaadpalen en inclusieagenda; zaaknummer: Z/19/34317/155091;
- de begroting voor 2020 en volgende jaren;
- het geratificeerde VN-verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap, specifiek met betrekking op artikel 9 en 19;

in aanmerking nemende dat:

- Wassenaar nog geen beleid heeft omtrent toegankelijkheid en algemene gehandicaptenparkeerplaatsen;
- de Lokale Inclusie Agenda (LIA) van Wassenaar nog in ontwikkeling is;
- Wassenaar in 2020 beleid gaat formuleren voor kentekengebonden gehandicaptenparkeerplaatsen (p. 47 van de begroting);
- in elk nieuw beleid gehandeld dient te worden naar het VN-verdrag inzake de Rechten van personen met een handicap;
- momenteel geen budget is opgenomen voor het realiseren van algemene gehandicaptenparkeerplaatsen;

verzoekt het college:

- extra budget vrij te maken voor aanpassingen aan het toegankelijkheidsbeleid vanaf 2020 en dit te zien als een openeinderegeling qua budget;
- uitvoerbaar beleid te maken voor 2020 die algemene gehandicaptenparkeerplekken waarborgt voor de toegankelijkheid, diversiteit, veiligheid en sociale cohesie in Wassenaar;
- elke 250 meter een algemene gehandicaptenparkeerplaats te realiseren, net zoals momenteel het geval is bij elektrische laadpaal parkeerplaatsen;
- bij het nog op te stellen uitvoeringsplan "Langer Thuis Wonen en de Inclusieve Samenleving" in 2020 het onderwerp algemene gehandicaptenparkeerplaatsen expliciet mee te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie gehandicaptenparkeerplaatsen van de fractie Hagen. Wie is voor deze motie. Dat is mevrouw Hagen van de fractie Hagen. Ik neem aan dat daarmee... Volgens mij is het duidelijk dat die motie niet wordt gesteund. Ik dank u wel.

Motie over concretisering bezuinigingen Ingediend door GroenLinks

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019; gelezen de Begroting 2020-2023;

in aanmerking nemende dat:

- er in de begroting bezuinigingen zijn opgenomen waarover de raad nog geen besluit heeft genomen;

draagt het college op:

- voor 1 januari 2020 de raad door middel van een brief te informeren over de stappen die het college gaat zetten, inclusief realistisch tijdspad, om deze bezuinigingen te concretiseren;
- voor 1 juli 2020 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen;
 - beperken Welstandscommissie;
 - kapvergunning;
 - bezuiniging subsidies;
 - heroriëntatie Warenar;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan wij naar de motie concretisering bezuinigingen van GroenLinks. Wie is voor deze motie. Dat is een unanieme raad, daarmee aangenomen.

Motie over aanjagen ondertunneling N44 Ingediend door GroenLinks

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;

gelezen de begroting 2020-2023, de notulen raadsvergadering 31 oktober 2018 en antwoorden technische vragen Begroting 2012;

in aanmerking nemende dat:

- de wethouder tijdens de begrotingsbehandeling op 31 oktober 2018 heeft aangegeven met een plan te komen om de noodzaak van het in Begroting 2019-2022 beschikbare budget van € 100.000,00 te onderbouwen;
- er nog geen plan met de raad is besproken;
- er wel uitgaven zijn gedaan van het budget;

draagt het college op:

- voor 1 januari 2020 door middel van een informatiebrief aan te geven welke activiteiten in 2019 hebben plaatsgevonden ten behoeve van het aanjagen ondertunneling N44;
- per activiteit aan te geven wat de kosten waren en wat de resultaten;
- uiterlijk in de raadsvergadering in maart 2020 een plan te bespreken met de raad met daarin de aanpak die het college kiest om de ondertunneling van de N44 aan te jagen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie aanjagen ondertunneling N44, ingediend door GroenLinks. Wie is voor deze motie. Ook dat is een unanieme raad en daarmee aangenomen.

Motie over toekomst WODV Ingediend door GroenLinks

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019; gelezen de besluitenlijst DB WODV van 3 juni 2019 (laatst beschikbare openbare besluitenlijst van het DB) en de antwoorden technische vragen Begroting 2020;

in aanmerking nemende dat:

- de toekomst van de WODV grote invloed heeft op de gemeente Wassenaar;
- besluitvorming in het DB en AB van de WODV over de toekomst van de WODV;

draagt het college op:

- voorafgaand aan besluitvorming over de toekomst van de WODV in het AB de inzet van de door de gemeente Wassenaar afgevaardigde leden in het AB wordt besproken (al dan niet besloten) met de gemeenteraad van Wassenaar;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie toekomst van de Werkorganisatie, ingediend door GroenLinks. Wie is daar voor. Ook dat is een unanieme raad. Dank u wel, daarmee aangenomen.

Motie over uitwerking coalitieakkoord Ingediend door GroenLinks

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019; gelezen de Begroting 2020-2023 en de uitwerking coalitieakkoord 2018-2022;

in aanmerking nemende dat:

- het coalitieakkoord 2018-2022 de leidraad is van de uitvoering van het college;
- het college in de uitwerking coalitieakkoord een planning heeft aangegeven voor het uitvoeren van de ambities uit het coalitieakkoord;

draagt het college op:

- voor 1 februari 2020 de uitwerking coalitieakkoord 2018-2022 bij te werken en dit nieuwe werkprogramma te delen met de raad;
- per programma aan te geven wat de planning wordt voor de resterende coalitieperiode;
- de uitwerking op te nemen in de langetermijnagenda van de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie update uitwerking coalitieakkoord, ook ingediend door GroenLinks. Wie is voor deze motie. Ook u bent daar unaniem voor, aangenomen.

**Motie over realisatiekracht Wassenaar
Ingediend door D66, VVD, Lokaal Wassenaar! en CDA**

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;

gelezen:

- het raadsbesluit van 18 juni 2019 waarin aan het college onder beslispoint 1 ter zake van "een bestuurlijke toekomstvisie" en onder beslispoint 2 ter zake van "een besturingsfilosofie" derhalve twee verzoeken zijn gericht en onder beslispoint 3 en 4 ter zake de Werkorganisatie Duivenvoorde (WODV) twee opdrachten zijn verstrekt;
- programma 0 (nul) "Bestuur en ondersteuning" onder paragraaf 0.4 onderaan bladzijde 30, waarin in de laatste alinea aandacht wordt besteed aan de WODV;
- het antwoord op vraag 12 uit het overzicht "Technische vragen Begroting 2020 Wassenaar";

in aanmerking nemende dat:

- de grote urgentie waar genoemd raadsbesluit van uitgaat, niet spreekt uit het beleidsvoornemen zoals in het programma onder 0.4 is verwoord;

draagt het college op:

- met het gemeentebestuur van Voorschoten op de kortst mogelijk termijn de dialoog te starten, dan wel af te ronden en van de uitkomst de raad in te lichten;
- in samenwerking met het college van Voorschoten en de beide gemeenteraden een "Klankbordgroep WODV" in te stellen, teneinde de planvorming en de aanpak van beleidsuitvoering met betrekking tot de WODV - door middel van hoognodige versnelling - te bevorderen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie realisatiekracht, ingediend door D66, VVD, Lokaal Wassenaar! en het CDA. Wie is voor deze motie. Ook dat is een unaniem oordeel. Daarmee is de motie aangenomen.

**Motie over de Warenar
Ingediend door CDA, VVD, D66 en Lokaal Wassenaar!**

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;
gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- we nog geen voorstel hebben ontvangen voor het veiligstellen van de theaterfunctie;
- we graag een theaterfunctie in Wassenaar willen behouden;
- De Warenar veel achterstallig onderhoud kent;
- het theater te maken heeft met een structureel exploitatietekort;
- de grond waar de Warenar op staat eigendom is van de Rooms-Katholieke Kerk;
- we nog geen scenario's voor het behoud van de theaterfunctie hebben ontvangen;
- we nog geen zicht hebben op een concreet tijdschema voor de uitvoering van de noodzakelijke maatregelen;

verzoekt het college:

- om nog dit jaar twee of drie scenario's te presenteren over de toekomst van de theaterfunctie in Wassenaar;
- het behoud van de theaterfunctie in minimaal één scenario los te koppelen van de toekomst van het gebouw Warenar en in minimaal één scenario dit juist wel te koppelen aan de toekomst van het gebouw Warenar;
- om nog dit jaar een realistisch tijdspad te geven over zowel het beslissingstraject als de uitvoering;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie over de Warenar, ingediend door het CDA, VVD, D66 en Lokaal Wassenaar!. Wie is voor deze motie. Ook die is unaniem aangenomen.

Motie over Sociale Diensten terug in Wassenaar Ingediend door fractie Hagen

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;

gelezen:

- Begroting 2020-2023;
- https://www.wassenaar.nl/inwoners-wassenaar/werk-en-inkomen_43776/;

in aanmerking nemende dat:

- elk bestuur binnen het samenwerkingsverband een afzonderlijke besluitvorming geniet op elk gebied (pag. 78 Begroting 2020-2023);
- geen noodzaak is voor Wassenaar om de Sociale Diensten niet in Wassenaar onder te brengen;
- het noodzaak heeft voor de toegankelijkheid voor de inwoners van Wassenaar om de Sociale Diensten weer in Wassenaar onder te brengen;
- de gemeente Leidschendam-Voorburg van Wassenaar een steeds hogere bijdrage vraagt (pag. 90 Begroting 2020-2023);

verzoekt het college om:

- concrete stappen te gaan zetten in 2020 om te zorgen dat de inwoners van Wassenaar in hun eigen omgeving terechtkunnen voor hun persoonlijke zaken die te maken hebben met het Sociaal Domein;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie over sociale diensten terug in Wassenaar, ingediend door fractie Hagen. Wie is voor deze motie. Dat is de fractie Hagen, daarmee is de motie verworpen.

Motie over verhoging individuele studietoeslag Ingediend door fractie Hagen

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;

gelezen:

- de motie Raemakers c.s. over de individuele studietoeslag voor studenten met een beperking (KST34352147) ingediend door D66, GroenLinks, CDA en 50PLUS en unaniem aangenomen door alle fracties in de Tweede Kamer (D66, GroenLinks, CDA, 50PLUS, VVD, PVV, SP, PvdA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SGP, DENK en FvD) aangenomen op 12 februari 2019 voor het verhogen van de individuele studietoeslag naar de hoogte van de studieregeling onder de Wajong 2010;
- brief van de staatssecretaris Van Ark van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 34 352 Nr. 169 verzonden op 8 juli 2019 en behandeld in het OA op 12 september 2019;
- Begroting 2020-2023 pag. 78;

in aanmerking nemende dat:

- de individuele studietoeslag voor studenten met een functiebeperking tot 2015 werd geregeld in de studieregeling van de Wajong2010 waarbij studenten recht hadden op 25% van het geldende minimumloon;
- de staatssecretaris Van Ark aan de kamer bekendmaakte dat de hoogte van het bedrag gelijk gesteld dient te worden aan de studieregeling in de Wajong2010 in lijn met de motie Raemakers;
- sinds de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015 gemeenten verantwoordelijk zijn voor deze ondersteuning;
- de staatssecretaris verwacht van gemeenten dat zij nu gaan handelen om de individuele studietoeslagregeling te verbeteren onder andere door middel van de doorvoering van de verhoging;
- de individuele studietoeslag momenteel € 110,00 per maand bedraagt en dit door het rijk als te laag wordt bevonden;

- voor de gemeente Wassenaar geen in aanmerking nemende financiële consequenties zijn om de individuele studietoeslag te verhogen;
- Wassenaar bestuurlijke besluiten onder andere omtrent de individuele studietoeslag separaat neemt van de samenwerkingsgemeenten en vice versa: "Bestuurlijke besluiten rond Werk en Inkomen worden separaat in de respectievelijke gemeenten genomen." (pag. 78 Begroting 2020-2023);

verzoekt het college:

- de individuele studietoeslag per 1 januari 2020 te verhogen van € 110,00 per maand, naar de hoogte van de studieregeling onder de Wajong 2010;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie over verhoging individuele studietoeslag, ingediend door de fractie Hagen. Wie is voor deze motie. Dat is de fractie Hagen, GroenLinks en de PvdA. Wie is tegen deze motie. Dat is de rest, daarmee is de motie verworpen.

Motie over jeugdzorg Wassenaar Ingediend door CDA, VVD en D66

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;
gehoord de beraadslaging;

overwegende dat:

- Wassenaar een tekort heeft in de jeugdzorg van bijna € 1 miljoen, hetgeen de houdbaarheid van de jeugdzorg in gevaar brengt;
- het huidige "plan van aanpak jeugdzorg" moet gaan leiden tot een beperking van de bestedingen met zo'n € 300.000,00 per jaar;
- bij voortgaande kostenoverschrijdingen in deze mate de reserve Sociaal Domein in vier jaar volgens de begroting bijna uitgeput zal zijn;
- het jeugdzorgbudget een open einde kent;
- de minister moet zorgen voor een adequate voeding van het budget (ook voor jeugdige statushouders en expats);
- de gemeente meer sturingsmiddelen kan inzetten om binnen het budget te blijven;
- een deel van de huidige jeugdzorg kan worden opgevangen door de SAD, jeugd- en jongerenwerk, welzijnsorganisaties, gezinnen en de samenleving;
- de rechter op 22 oktober heeft geoordeeld dat onder meer Wassenaar hogere tarieven moet betalen aan de jeugdzorgaanbieders;

verzoekt het college,

- samen met de raad de komende maanden een duidelijke keuze te maken wat wij in Wassenaar onder jeugdzorg laten vallen en wat we anders gaan oplossen. Daarbij streven we naar een aanvullende beperking van de bestedingen om structureel uit te kunnen komen met het budget;
- zo snel mogelijk te starten met een praktijkondersteuner-GGZ voor de huisartsen en de uitvoering van "het Plan van Aanpak Jeugdzorg" te versnellen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie jeugdzorg Wassenaar, ingediend door het CDA, VVD en D66. Wie is voor deze motie. Dat zijn de fracties van Lokaal Wassenaar!, VVD, fractie Mulder, het CDA, PvdA, GroenLinks en D66. Daarmee is de motie aangenomen. En ook Hart voor Wassenaar, heel goed. Wie is tegen de motie, dan check ik hem toch maar even. De fractie Hagen, oké. De motie is daarmee dus aangenomen.

Motie over vergroten concurrentiekracht van Wassenaar Ingediend door GroenLinks

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;
gelezen het raadsbesluit Jaarrekening 2018;
gehoord de beraadslaging in de commissie Fysieke leefomgeving op 30 september;

in aanmerking nemende dat:

- de gemeente Wassenaar jaarlijks € 60.000,00 subsidie geeft aan de Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing;
- Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing heeft aangegeven dat Duinrell, Museum Voorlinden en Van der Valk Hotel Den Haag-Wassenaar weigeren een financiële bijdrage te leveren;

draagt het college op:

- in 2019 nog met deze partijen in gesprek te gaan met als doel hen te overreden toch een financiële bijdrage te leveren aan de Stichting Wassenaar-Voorschoten Marketing;
- het jaarlijkse subsidiebedrag te verminderen met de eventueel toch verkregen bijdrage;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie vergroten concurrentiekracht van Wassenaar, ingediend door GroenLinks. Wie is voor deze motie. Sorry, ja een stemverklaring mag altijd. Mijnheer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Meer vooraf, het is jammer dat de indiener de motie niet heeft aangepast, zodat die ook oordeel raad had kunnen ontvangen en nu wordt ontraden. Die lijn zullen wij volgen. Maar ik zou voorstellen, de wethouder had al gezegd een inspanningsverplichting te doen op het eerste deel van de motie, namelijk met die bedrijven die nu niet meedoen in gesprek te gaan. Ik denk dat dat een raadsbrede wens is. Dus ook als de motie zal worden verworpen, dan hoop ik dat hij het eerste deel van de motie gewoon uitvoert. Dat lijkt mij een hele logische stap en dan kijken wij daarna met elkaar verder. Dit zijn bedrijven die ook heel veel betekenen voor Wassenaar, dus het is zeker niet negatief bedoeld naar die bedrijven. Wij dragen die een warm hart toe. Wij zullen nu tegen de motie stemmen, maar voer het eerste gedeelte uit, dat was volgens mij al toegezegd.

De **voorzitter**: Nog even voor de helderheid. Ik zie de portefeuillehouder ook knikken. Dan gaan wij de motie vergroten concurrentiekracht van Wassenaar, ingediend door GroenLinks, nu in stemming brengen. Wie is voor de motie. Dat is de PvdA, GroenLinks, Hart voor Wassenaar en fractie Hagen. Wie is tegen de motie. Lokaal Wassenaar!, VVD, fractie Mulder, het CDA en D66. Daarmee is de motie verworpen.

Motie over stabiele raming uitkering Gemeentefonds Ingediend door Lokaal Wassenaar! en D66

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;

overwegende dat:

- de ramingen van de uitkering van het Gemeentefonds sterk fluctueren, zowel tussen de jaren, als binnen één jaar voornamelijk door het 'trap op, trap af'-principe;
- de inkomstenramingen de financiële basis vormen voor de beleidsvoornemens;
- dit tot een onrustig begrotingsbeeld leidt;
- er een structurele herziening van de uitkering Gemeentefonds in 2021 zal plaatsvinden, waarbij mogelijk ook het 'trap op, trap af'-principe ter discussie komt;
- de herziening naar alle waarschijnlijkheid ongunstig voor Wassenaar zal uitpakken;

verzoekt het college:

- vooraf aan de Kadernota 2021 de raad, op basis van de uitkomsten van de herziening Gemeentefonds, een voorstel te doen toekomen op welke wijze tot een meer stabiele raming van de uitkering Gemeentefonds gedurende de begrotingsperiode kan worden gekomen en wat de effecten hiervan op de meerjarenbegroting zullen zijn;
- hierbij de vorming van een egalisatiereserve uitkering Gemeentefonds mede in overweging te nemen;
- de uitkomsten in de Kadernota 2021 mee te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar de motie stabiele raming uitkering Gemeentefonds, ingediend door Lokaal Wassenaar! en D66. Wie is voor deze motie. Dat is Lokaal Wassenaar!, VVD, fractie Mulder, het CDA, PvdA, GroenLinks, Hart voor Wassenaar en D66. Wie is tegen deze motie. Dat is de fractie Hagen. Daarmee is de motie aangenomen.

Motie over onderhoud Gemeentekantoor Ingediend door Lokaal Wassenaar!, D66, VVD en CDA

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;

overwegende dat:

- bij het gemeentekantoor aan de Johan de Wittstraat er sprake is van achterstallig onderhoud;
- het gebouw dient te worden aangepast aan 'de eisen van deze tijd' waarna het weer tien jaar mee kan als kantoorruimte;
- als start voor het sober en doelmatig opknappen van het gebouw een initiële investering is beoogd in 2020 van € 1 miljoen;
- in 2021 een verdere investering van € 0,7 miljoen is voorzien;
- Wassenaar samen met Voorschoten in 2020 een proces zal doorlopen om te komen tot een optimalisatie van het samenwerkingsmodel;
- Wassenaar haar realisatiekracht in het kader van haar Strategische Agenda Wassenaar 2030 wil versterken;
- in de Raad van 15 oktober 2019 is besloten dat aanvullend onderzoek zal plaatsvinden in het kader van het besluit De Paauw te handhaven als bestuurscentrum van Wassenaar;
- de uitkomsten van bovenstaande mede de omvang en locatie van (een deel van) de Werkorganisatie bepalen;

verzoekt het college:

- de investering aan te houden tot in maart 2020 tot na het besluit over het onderzoek naar de scenario's voor De Paauw;
- de voorziene investering vooralsnog te beperken tot hetgeen nodig is voor reparaties die geen uitstel dulden in het kader van een sober en doelmatig opknappen van het gebouw;
- hierbij rekening dient te worden gehouden met het scenario van De Paauw als volwaardig bestuurscentrum en de discussie met Voorschoten over de toekomst van de Werkorganisatie;
- de raad vooraf aan de verdere uitvoering, een specifiek investeringsvoorstel voor autorisatie van de investering in het gemeentekantoor te doen toekomen;
- in de overweging mede een visie op te nemen over het toekomstig gebruik van het huidige gemeentekantoor;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie onderhoud Gemeentekantoor, ingediend door Lokaal Wassenaar!, D66, VVD en het CDA. Wie is voor deze motie. Voor deze motie is Lokaal Wassenaar!, de VVD, ... Toch unaniem. Mijn hapering zorgde dat het opeens een unanieme motie werd, kijk eens aan. Unaniem aangenomen.

Motie over onroerendezaakbelasting (ozb) Ingediend door Lokaal Wassenaar!, D66 en VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;

overwegende dat:

- voor de Wassenaarders nieuwe voorzieningen uit investeringen ter beschikking komen;
- de inwoners hiervoor een bijdrage vanaf 2022 een bijdrage gevraagd wordt in de vorm van een additionele ozb-verhoging van 10%;
- de precariobelasting vanaf 2022 wordt afgeschaft;
- de nutsbedrijven de toezegging hebben gedaan deze belasting vanaf 2022 niet meer te zullen doorbelasten aan de ingezetenen;
- de Begroting 2020-2023 in een structureel overschot voorziet;
- de septembercirculaire een verdere verbetering van het verwachte structurele overschot laat zien;
- bij realisatie hiervan een additionele verhoging van de ozb niet meer nodig zou zijn;
- de herverdeling van de uitkeringssystematiek van het Gemeentefonds naar verwachting voor Wassenaar nadelig zal uitpakken;
- de Begroting 2020-2023 een aantal onzekerheden signaleert waarvoor een stelpost ter grootte van het overschot in de begroting wordt gereserveerd;

verzoekt het college:

- in de Kadernota 2021 opnieuw in overweging te nemen op basis van voortschrijdend inzicht of en in hoeverre van de voorgenomen verhoging ozb in 2022 kan worden afgezien;
- de raad hiertoe een onderbouwd voorstel doet toekomen;
- tot voorgenomen verhoging van ozb alleen over te gaan indien een structureel sluitende begroting niet door aanvullende bezuinigingen kan worden gerealiseerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Motie ozb, ingediend door Lokaal Wassenaar!, D66 en de VVD. Wie is voor deze motie. Dat zijn de fracties van Lokaal Wassenaar!, VVD, fractie Mulder, het CDA en D66. Wie is tegen deze motie. Dat is de PvdA, GroenLinks, Hart voor Wassenaar en fractie Hagen. Daarmee heeft de motie een meerderheid en is die aangenomen.

Motie over bestrijding eikenprocessierups Ingediend door Lokaal Wassenaar!, D66 en VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 30 oktober 2019;

overwegende dat:

- Wassenaar veel zomereiken heeft;
- Wassenaar afgelopen zomer veel overlast heeft ondervonden van de eikenprocessierups;
- mens en dier gezondheidsrisico's lopen als ze in contact komen met de eikenprocessierups;
- de gezondheidsrisico's eruit bestaan dat de brandharen van de eikenprocessierups zich gemakkelijk in de huid, ogen en luchtwegen dringen en dit klachten als irritaties en misselijkheid, braken, koorts en algehele malaise kan veroorzaken;
- de brandharen zich eenvoudig verspreiden en over grote afstand verplaatsen;
- de gemeente, net zoals iedere eigenaar van bomen, een zorgplicht heeft in het kader van artikel 6:162 BW om te voorkomen dat haar bezit schade veroorzaakt aan een ander;
- gemeenten vanuit de wet Publieke gezondheid de taak hebben te streven naar het realiseren van een zo gezond mogelijke leefomgeving;
- de maatregelen van de gemeente Wassenaar tegen de eikenprocessierups vooralsnog beperkt zijn geweest en er slechts op incidentele basis bij scholen een nest is verwijderd;
- andere gemeenten meer adequate maatregelen hebben genomen;
- maatregelen kunnen bestaan uit aangepaste beplanting en het lokken van bepaalde vogels, het bespuiten van de bomen met een biologisch bestrijdingsmiddel, het plaatsen van feromoonvallen om vlinders te vangen en het verwijderen van nesten;

verzoekt het college:

- zorg te dragen voor voldoende kennis in de Werkorganisatie omtrent de bestrijding van eikenprocessierups en andere exoten;
- om in de aanpassing van het Beheerplan Groen in 2020 de bestrijding van eikenprocessierups en andere exoten op te nemen;
- bij de bestrijding zoveel mogelijk 'natuurlijke' bestrijdingsmethoden te gebruiken;
- waar nodig nesten laten verwijderen door een erkend bedrijf;
- de raad voor 1 februari 2020 een plan van aanpak te doen toekomen om overlast in het voorjaar van 2020 te voorkomen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: En dan gaan wij naar de motie eikenprocessierups, ingediend door Lokaal Wassenaar!, D66, VVD. Wie is voor deze motie. Een unanieme raad wil van de jeuk af. Oké dan is die daarmee aangenomen.

9. Sluiting vergadering

De **voorzitter**: Daarmee kom ik tot het einde van de behandelingen, ook van de moties en daarmee komen wij tot het einde van de behandeling van deze vergadering, waar wij gesproken hebben over de begroting. Ik wil iedereen danken voor de inbreng daarin, maar ook vooral speciale dank als uw voorzitter uitsprekend naar alle mensen van de ondersteuning. (applaus). Dus dank voor de ondersteuning, zowel aan de ambtelijke kant, maar vandaag zijn wij natuurlijk ook goed verzorgd. Dus ik dank ook de bodes, die ervoor gezorgd hebben dat wij versterkt dat konden doen.

(applaus) Heel goed. Hierna kunnen wij nog met elkaar het glas heffen op een vastgestelde begroting. Ik dank u wel en ik sluit hierbij de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 19 november 2019

De interim-griffier,

De voorzitter,

drs. A.H. Schouten

drs. L.A. de Lange